

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ - Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ

Υποέργο 1 «Εκπαίδευση Ενηλίκων»

Δράση 1 «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες»

Π 1.4.3 Έκθεση Αξιολόγησης

8^{ος} κύκλος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Μάρτιος 2015 – Μάιος 2015

Αθήνα 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εικόνα Εγγράφου

Αριθμός Παραδοτέου	Π 1.4.3
Τίτλος Παραδοτέου	Έκθεση Αξιολόγησης
Αριθμός Πακέτου Εργασίας	ΠΕ 1.4
Τίτλος Πακέτου Εργασίας	Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
Υποέργο	1- Εκπαίδευση Ενηλίκων
Δράση	1 - Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες
Πράξη	2 – Η Πολιτεία και ο Πολίτης
Μήνας Συμβατικής Παράδοσης	Ιούνιος 2015
Ημερομηνία Ολοκλήρωσης	23/06/2015
Κατάσταση	Τελική
Έκδοση	1
Σελίδες	122

Σελίδα 4 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας περιεχομένων

Εικόνα Εγγράφου	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	9
1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ-ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	11
1.1.: Φιλοσοφία, Οικονομία και Πολιτική: αντινομίες και προοπτικές	12
1.2.: Αξίες, κοινωνική συνύπαρξη και αισθητική	12
1.3.: Σύγχρονα ψυχολογικά αδιέξοδα και οι απαντήσεις της φιλοσοφίας	13
1.4.: Φιλοσοφία και Γλώσσα	14
2.1.: Φυσικά φαινόμενα: Ερμηνείες και σύγχρονη προβληματική	15
2.2.: Από το Big-bang στο σήμερα	15
2.3.: Ηθική και επιστήμη: Βιοηθική και εξέλιξη της επιστήμης	16
2.4.: Πληροφορική και ψηφιακή τεχνολογία	16
3.1.: Η αισθητική ως ζητούμενο δημιουργίας	18
3.2.: Χώρος και κοινωνικές σχέσεις: Παρεμβάσεις και αναδιατάξεις	18
3.3.: Το αστικό φαινόμενο και η δημιουργία / επέκταση των πόλεων	19
3.4.: Τεκμήρια πολιτισμού: Μνήμη και προοπτική	20
3.5.: Ο πολιτισμός στην καθημερινότητα	20
4.1.: Ιδανική Πολιτεία. Ουτοπία ;	22
4.2.: Από τον πολίτη της πόλης-κράτους στο σύγχρονο πολίτη	22
4.3.: Αρχές και Αξίες της Πολιτειακής Παιδείας	23
4.4.: Η τέχνη (;) του κυβερνάν	23

Σελίδα 5 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	27
2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	29
2.1. Μέθοδος Αξιολόγησης	29
2.2. Αναλυτικά αποτελέσματα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων από τους/ις εκπαιδευόμενους/ες	31
2.2.1. Δημογραφικά στοιχεία	31
2.2.2. Πηγές πληροφόρησης και κίνητρα.....	40
2.2.3. Αξιολόγηση της υλικοτεχνικής υποδομής και γραμματειακής υποστήριξης	49
2.2.4. Αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού και των Εργαστηρίων (Workshops)....	54
2.2.5. Συνολική αξιολόγηση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.....	70
2.3. Αναλυτικά αποτελέσματα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων από το διδακτικό προσωπικό.....	82
2.3.1. Δημογραφικά στοιχεία	82
2.3.2. Οργανωτικός σχεδιασμός-Υποδομές	88
2.3.3. Οργάνωση-Υλοποίηση Εργαστηρίων (Workshops).....	94
2.3.4. Γενική αξιολόγηση διδακτικού έργου-Εκπαιδευτικών προγραμμάτων	96
2.4. Σύνοψη-Συμπεράσματα	106
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	107
Υπόδειγμα Ερωτηματολογίου Αξιολόγησης από τους εκπαιδευόμενους.....	109
Υπόδειγμα Ερωτηματολογίου Αξιολόγησης από το Διδακτικό Προσωπικό	117

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ΕΚΠΑ υλοποιεί ως δικαιούχος, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση, την Πράξη «Ακαδημία Πλάτωνος - Η Πολιτεία και ο Πολίτης».

Η παρούσα έκθεση αφορά στην αξιολόγηση του **Θεματικού Πεδίου 1: Φιλοσοφία και Σύγχρονη Προοπτική**, του **Θεματικού πεδίου 2: Επιστήμες και τεχνολογία**, του **Θεματικού πεδίου 3: Πολιτισμός και δημιουργία** και του **Θεματικού πεδίου 4: Πολίτης και Πολιτεία** τα οποία εντάσσονται στη **Δράση 1 «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες»** που υλοποιήθηκαν από 2 Μαρτίου 2015 έως 31 Μαΐου 2015.

Στόχος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων είναι η καλλιέργεια των δεξιοτήτων των πολιτών για την ενεργό συμμετοχή τους στην κοινωνική, πολιτική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα εστιάζουν από φιλοσοφική σκοπιά στην προσέγγιση καθημερινών ζητημάτων, στην παρουσίαση σημαντικών επιστημονικών θεμάτων επίκαιρου κυρίως χαρακτήρα, στην ανάδειξη σημαντικών μορφών πολιτιστικής δημιουργίας και τη συμβολής τους στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, καθώς και στην ενίσχυση της σχέσης πολιτείας-πολιτών.

Στο πλαίσιο του 8^{ου} κύκλου παρακολούθησαν τα εκπαιδευτικά προγράμματα τρεις χιλιάδες διακόσιοι δεκατέσσερις (3.214) συμμετέχοντες και δημιουργήθηκαν συνολικά ογδόντα (80) Τμήματα. Ο αριθμός των Τμημάτων τα οποία δημιουργήθηκαν ανά θεματική ενότητα αναλύεται ως εξής:

1.1.: 6	1.2.: 4	1.3.: 12	1.4.: 7
2.1.: 3	2.2.: 4	2.3.: 3	2.4.: 3
3.1.: 11	3.2.: 4	3.3.: 2	3.4.: 6
3.5.: 6	4.1.: 2	4.2.: 2	4.3.: 2
4.4.: 3			

Συνολικά, ο αριθμός των επωφελούμενων από τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα κατά τη διάρκεια του 8^{ου} κύκλου ήταν χίλια οχτακόσια εβδομήντα δύο (1.872) άτομα.

Λόγω της φύσης των συγκεκριμένων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και της μεγάλης διαφοροποίησης ως προς την ηλικιακή κατανομή και τα κίνητρα συμμετοχής υπήρξε σημαντική διαρροή εκπαιδευομένων σε σχέση με αυτούς που αρχικά επιλέχθηκαν να παρακολουθήσουν τα προγράμματα. Η διαρροή αυτή φαίνεται να είναι εγγενές πρόβλημα το οποίο μπορεί να αντιμετωπιστεί με αυξημένο αριθμό στις αρχικές επιλογές συμμετεχόντων ανά τμήμα. Στον αριθμό αυτό θα πρέπει έτσι να υπολογίζεται ένα μεγάλο ποσοστό διαρροής, το οποίο με καλή προσέγγιση προκύπτει από την εμπειρία των προηγούμενων κύκλων.

Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου το οποίο περιλαμβάνει κυρίως κλειστές ερωτήσεις, ενώ αξιοποιήθηκαν και τα δημογραφικά δεδομένα όλων των εκπαιδευόμενων βάσει των αιτήσεων συμμετοχής τους στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Τα ερωτηματολόγια ήταν ανώνυμα και συμπληρώθηκαν στο τέλος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων από τους/ις εκπαιδευόμενους/ες και τους/ις εκπαιδευτές/εύτριες. Τα ερωτηματολόγια περιλαμβάνουν πεδία πληροφοριακού υλικού με τα οποία αξιολογούνται όλες οι παράμετροι των εκπαιδευτικών προγραμμάτων όπως, παραδείγματος χάρη, ο βαθμός απόκτησης γνώσεων από τους/ις εκπαιδευόμενους/ες, οι μέθοδοι διδασκαλίας που εφαρμόστηκαν, το επίπεδο των εκπαιδευτών/τριών, η παρεχόμενη οργανωτική υποστήριξη και υλικοτεχνική υποδομή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και ο βαθμός στον οποίο οι εκπαιδευόμενοι/ες αφενός είναι ικανοποιημένοι/ες από τη συμμετοχή τους σε αυτό/ά και, αφετέρου, θεωρούν ότι από τη συμμετοχή τους προέκυψε σημαντικό όφελος.

Η έκθεση αξιολόγησης διαρθρώνεται στα παρακάτω κεφάλαια:

Στο **πρώτο κεφάλαιο**, παρουσιάζεται συνοπτικά η «ταυτότητα» των αξιολογούμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων από την άποψη του γνωστικού αντικείμενου και της διάρκειας των θεματικών ενοτήτων διδασκαλίας, καθώς και των βιωματικών δράσεων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιό τους. Στο **δεύτερο κεφάλαιο**, παρουσιάζεται η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με βάση την επεξεργασία ηλεκτρονικών δεδομένων και των ερωτηματολογίων. Τέλος, στο **Παράρτημα** παρατίθενται τα υποδείγματα των ερωτηματολογίων που συμπλήρωσαν στο τέλος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων οι εκπαιδευόμενοι/ες και το διδακτικό προσωπικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Σελίδα 9 από 122

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ-ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Στον 8^ο κύκλο των Εκπαιδευτικών προγραμμάτων της δράσης έγιναν συνολικά 80 τμήματα, συνολικής διάρκειας (θεωρητικό και πρακτικό -εργαστήρια- μέρος) 40 ωρών το καθένα. Η επιτυχής παρακολούθηση μίας Θεματικής Ενότητας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων οδηγούσε στην απόκτηση πιστοποιητικού παρακολούθησης.

Στο πλαίσιο του 8^{ου} κύκλου των προγραμμάτων εκπαίδευσης πραγματοποιήθηκαν μαθήματα στα εξής τέσσερα (4) «Θεματικά Πεδία»:

1. Θεματικό Πεδίο: Φιλοσοφία & Σύγχρονη Προοπτική.
2. Θεματικό Πεδίο: Επιστήμες & Τεχνολογία.
3. Θεματικό Πεδίο: Πολιτισμός & Δημιουργία.
4. Θεματικό Πεδίο: Πολίτης & Πολιτεία.

Καθένα από τα «Θεματικά Πεδία» περιλαμβάνει εβδομαδιαίες διαλέξεις, επιτόπια μαθήματα/ξεναγήσεις και εργαστήρια (workshops). Έμφαση δίνεται στη διαλεκτική παράθεση και βιωματική κατάκτηση της γνώσης, καθώς και στη σύνδεσή της με τη σύγχρονη πραγματικότητα. Οι εβδομαδιαίες διαλέξεις διαρθρώνονται βάσει επιμέρους ενοτήτων τις οποίες αξιοποιούν οι εκπαιδευόμενοι προκειμένου να καταρτίσουν το ατομικό τους πρόγραμμα σπουδών.

Οι διδάσκοντες/ουσες των προγραμμάτων είναι ειδικευμένοι επιστήμονες κάτοχοι διδακτορικού τίτλου, μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων και επιστήμονες Ερευνητικών Ιδρυμάτων, καθώς και διακεκριμένοι διανοητές/καλλιτέχνες.

Οι διδακτικές ενότητες του προγράμματος περιλάμβαναν τα παρακάτω:

Στο πλαίσιο του **Θεματικού Πεδίου 1: Φιλοσοφία & Σύγχρονη Προοπτική** υλοποιήθηκαν τέσσερις (4) θεματικές ενότητες οι οποίες έχουν ως ακολούθως:

1.1.: Φιλοσοφία, Οικονομία και Πολιτική: αντινομίες και προοπτικές

Η εν λόγω Θεματική Ενότητα είναι αφιερωμένη στην αναζήτηση των φιλοσοφικών και ιστορικών θεμελίων για την ανάδυση της σύγχρονης «κοινωνίας της αγοράς» και της επιχειρηματικής δράσης που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της. Η μετάβαση στη νεωτερικότητα συνδέεται με σημαντικές αλλαγές στους τρόπους παραγωγής και αναπαραγωγής των κοινωνιών, καθώς και στις πολιτικές που διαμορφώνονται στο πλαίσιο τους. Ιδεολογικές εκλογικεύσεις και δικαιολογήσεις των εξελίξεων οι οποίες λαμβάνουν χώρα στη νεωτερικότητα, άμεσα διασυνδεδεμένες με έννοιες όπως αυτές της ιδιοκτησίας, της ελευθερίας και της ισότητας, αποτελούν πεδίο συστηματικού προβληματισμού. Η ιστορική και φιλοσοφική επισκόπηση αυτών των μετασχηματισμών αποτελεί αναγκαίο όρο ώστε να καταστεί εφικτή η νοητική διαχείριση των σύγχρονων εξελίξεων στις διεθνοποιημένες κεφαλαιοκρατικές οικονομίες. Αποτελεί επίσης αναγκαία προϋπόθεση ώστε να γίνουν αντιληπτές οι επιπτώσεις των σύγχρονων μορφών οικονομικής δραστηριότητας και των σύνθετων τρόπων με τους οποίους αυτές συνδέονται με άλλες σφαίρες της κοινωνικής εμπειρίας. Η αποδυνάμωση των «εθνών-κρατών, η ισχυροποίηση της θέσης υπερεθνικών «παικτών» στις διαδικασίες διαμόρφωσης και υλοποίησης της κρατικής πολιτικής, η ρευστοποίηση ή και εξάλειψη πολιτικών ταυτοτήτων, καθώς και τα «ελλείμματα δημοκρατίας» που παρατηρούνται σε εθνικούς ή υπερ-εθνικούς θεσμούς, συνθέτουν κρίσιμα ζητήματα με σημαντικές όσο και άδηλες προεκτάσεις. Ο φιλοσοφικός στοχασμός για τα εν λόγω προβλήματα προτείνεται ως αναντικατάστατη γνωστική σκευή, ιδίως εάν πρόκειται να αναμετρηθεί κανείς με την οξεία κοινωνικοοικονομική κρίση που μαστίζει τις σύγχρονες κοινωνίες.

1.2.: Αξίες, κοινωνική συνύπαρξη και αισθητική

Στο πλαίσιο της εν λόγω Θεματικής Ενότητας εξετάζεται το σύνθετο πλέγμα σχέσεων ανάμεσα στις αξίες, στην κοινωνική συνύπαρξη και στην αισθητική. Η αναπαραγωγή των κοινωνιών, διεργασία η οποία αναφέρεται σε υλικά και πολιτισμικά προϊόντα, συνδέεται με συγκεκριμένες κάθε φορά επιλογές και προτιμήσεις με τις οποίες διαχωρίζεται το αισθητικά αποδεκτό από το απαράδεκτο και το ηθικά ζητούμενο από το καταδικαστέο. Ποιες αξίες αναγνωρίζονται ως «οικουμενικές» ή επιβεβλημένες να διαφυλάσσονται και να προάγονται; Πως οι αξίες αυτές διαμορφώνουν και διαμορφώνονται από την ιστορική δυναμική της κοινωνικής συνύπαρξης; Πως οι αισθητικοί κανόνες και τα συνοδευτικά πρότυπα

Σελίδα 12 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

επενεργούν στην κοινωνική συνύπαρξη; Πως επιδρά η τέχνη στην αναπαραγωγή κοινωνικών σχέσεων, αξιακών κωδικοποιήσεων και ιδεολογικών σχηματοποιήσεων; Η επεξεργασία αυτών των ερωτημάτων διενεργείται με τη συστηματική εξέταση της φιλοσοφίας του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη σχετικά με την τέχνη, το ωραίο και την αισθητική, προκειμένου κατόπιν να εξεταστούν σύγχρονες προσεγγίσεις για την τέχνη και την κοινωνική παραγωγή της. Στο επίκεντρο του προβληματισμού τίθεται η ηθική αξία της τέχνης στον Πλάτωνα και η έννοια του ωραίου, η μίμηση και η γνωστική αξία των μιμητικών τεχνών στον Αριστοτέλη, καθώς και η σχέση ανάμεσα στην τέχνη και στην πραγματικότητα. Στο σύγχρονα συμφραζόμενα η σχέση ανάμεσα στις αξίες, στην κοινωνική συνύπαρξη και στην αισθητική εξετάζεται με αναφορές στις σύγχρονες εικαστικές τέχνες, το κινηματογράφο και την επονομαζόμενη ως ποπ κουλτούρα (pop culture).

1.3.: Σύγχρονα ψυχολογικά αδιέξοδα και οι απαντήσεις της φιλοσοφίας

Η κρίση νοήματος, η ψυχολογική απομόνωση και η ανασφάλεια που ενδημούν σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο στην καθημερινότητα των σύγχρονων κοινωνιών αποτελούν αντικείμενα ανάλυσης στο πλαίσιο της εν λόγω Θεματικής Ενότητας. Η προσέγγιση αυτών των ζητημάτων θέτει από φιλοσοφική σκοπιά το ζήτημα του «εϋ ζειν», συνθήκη η οποία δεν επαφίεται σε εξωτερικούς τυχαίους παράγοντες, αλλά ανακύπτει ως σκόπιμο και συνειδητό ενέργημα συντονισμού και εξισορρόπησης σώματος και ψυχής, ατόμου και κοινωνικού περιγυρου, έτσι ώστε να αποτρέπεται η εμφάνιση ψυχολογικών αδιεξόδων και κρίσεων. Το αίτημα να προσεγγισθεί με συστηματικό τρόπο η πολυδιάστατη δέσμη των θεμάτων που ανακύπτουν στο πλαίσιο αυτής της προβληματικής που επιχειρεί να αντιμετωπίσει από κοινού ψυχή και σώμα, άτομο και κοινωνία, οδηγεί αναπόδραστα σε διεπιστημονικές προσεγγίσεις έτσι ώστε να φωτιστούν ποικίλες πλευρές και διαστάσεις. Γνωστικές εξειδικεύσεις στο χώρο της φιλοσοφίας, της (κοινωνικής) ψυχολογίας, και της ιστορίας των ιδεών, συνδυάζονται ώστε να αναδειχθούν οι συνεισφορές του επιστημονικού στοχασμού στην αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων. Από τους Προσωκρατικούς, τον Σωκράτη, τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη, μέχρι τις σύγχρονες προσεγγίσεις του υπαρξισμού (Σάρτρ) και της ψυχολογίας (Φρόυντ, Λακάν), η νοητική βάσανος βρίσκεται σε διαρκή διάλογο με τα υπαρξιακά ζητήματα που τίθενται σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο και τα οποία αναμφίβολα ανακύπτουν με οξύτητα στο σύγχρονο κόσμο. Η κρίση νοήματος, η ψυχολογική απομόνωση και ανασφάλεια του σύγχρονου πολίτη, η αποσάρθρωση των

συλλογικών ταυτοτήτων στις σύγχρονες «κοινωνίες χωρίς κέντρο» αποτελούν πλέον δομικά στοιχεία με καταλυτικές επιδράσεις στη διαμόρφωση των όποιων συλλογικών σχεδιασμών και επιδιώξεων. Με τη συνδρομή της φιλοσοφικής σκέψης επιχειρείται να ενεργοποιηθούν νοηματικοί και γνωστικοί πόροι που θα συντρέξουν έναν γόνιμο προβληματισμό αναφορικά με αυτά τα ζητήματα.

1.4.: Φιλοσοφία και Γλώσσα

Η γλώσσα ως κοινωνική μορφή παραγωγής νοήματος και πολιτισμικής έκφρασης αποτελεί αντικείμενο εκτεταμένου διεπιστημονικού στοχασμού. Ο λόγος αυτής της ενασχόλησης συνδέεται με την πρωταρχικής σημασίας λειτουργία της γλώσσας στην κατασκευή του κοινωνικού κόσμου και των νοηματικών του προσλήψεων στις ποικίλες εκδοχές του. Η γλώσσα, μακράν του να συνιστά απλώς αγωγό μεταφοράς πληροφορίας ή αντανάκλαση ενός δεδομένου όσο και «αντικειμενικού» κοινωνικού υπάρχοντος, αποτελεί μηχανισμό παραγωγής νοήματος, συμβολικής διάδρασης και παραγωγής λόγων (discourses) με τους οποίους επιτυγχάνονται ανταγωνιστικές μορφές θέασης και αντιληπτικής πλαisiώσης της «πραγματικότητας». Σχήματα μεταφοράς, γλωσσικές επινοήσεις, εκφραστικές τεχνοτροπίες και ιδιοματικές εξειδικεύσεις αποτελούν ενδεικτικές διαστάσεις της παρεμβατικής λειτουργίας της γλώσσας στην κατασκευή του κοινωνικού κόσμου. Στο πλαίσιο της εν λόγω Θεματικής Ενότητας αξιοποιείται ο εξαιρετικά πλούσιος φιλοσοφικός στοχασμός για τα σχετικά ζητήματα με στόχο να αναπτυχθούν προβληματισμοί για την κρίσιμη ιδεολογική και πολιτική σημασία της γλώσσας και των σχέσεων εξουσίας που παράγονται, επικυρώνονται ή ανατρέπονται στο πλαίσιο της. Από τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη και την εξέταση της ρητορικής, μέχρι τις σύγχρονες προσεγγίσεις των Wittgenstein, Austin και Searle, εποπτεύονται οι σύνθετες προσεγγίσεις στην ανάλυση της γλώσσας ως μηχανισμός συγκρότησης ιεραρχικών σχέσεων και σχέσεων εξουσίας, ρητορικών κατεξουσιάζσεων και ιδεολογικών σχηματοποιήσεων.

Στο πλαίσιο του **Θεματικού Πεδίου 2: Επιστήμες και Τεχνολογία** υλοποιήθηκαν τέσσερις (4) θεματικές ενότητες οι οποίες έχουν ως ακολούθως:

2.1.: Φυσικά φαινόμενα: Ερμηνείες και σύγχρονη προβληματική

Αντικείμενο στην εν λόγω Θεματική Ενότητα είναι ο περί της φύσεως φιλοσοφικός στοχασμός που εκκινεί με την περιέργεια για τη σύνθεση του σύμπαντος που περιβάλλει την ανθρώπινη ύπαρξη. Τα φυσικά φαινόμενα, το πλανητικό και ηλιακό σύστημα, οι αστέρες, η γη, το νερό, τα πετρώματα, τα ηφαίστεια, οι σεισμικές δονήσεις και τα ποικίλα οικοσυστήματα, αποτελούν περιοχές ενδιαφέροντος με κρίσιμες απολήξεις στη λειτουργία των σύγχρονων κοινωνιών. Τεκμήριο αυτής της κρισιμότητας είναι η ολοένα και εντεινόμενη στις τελευταίες δεκαετίες ενασχόληση με το περιβάλλον και την οικονομική ανάπτυξη ως αντικρουόμενων ή, τουλάχιστο, μη εναρμονιζόμενων πάντα μεταξύ τους στόχων. Στο πλαίσιο αυτό, η συζήτηση για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ηλιακή, αιολική, γεωθερμική, υδροηλεκτρική) αποκτά επίκαιρο όσο και κρίσιμο χαρακτήρα, ιδίως εάν συνυπολογιστεί ο διάχυτος φόβος που έχει εκλυθεί από πρόσφατα ατυχήματα σε εργοστάσια παραγωγής πυρηνικής ενέργειας. Ο περί της φύσης φιλοσοφικός στοχασμός είναι εξαιρετικά πλούσιος και θέλγει σε συνεχή διάλογο. Σημαντικές εκφράσεις της αρχαιοελληνικής κοσμοθεωρίας για τη φύση, όπως αυτές διαμορφώνονται από προσωκρατικούς φιλοσόφους, την Πλατωνική σκέψη και αυτήν του Αριστοτέλη, μέχρι τις νεότερες προσεγγίσεις (Γαλιλαίος, Νεύτωνας, Χέγκελ) συνιστούν corpus φιλοσοφικού στοχασμού αναγκαίου για την κατανόηση και αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες.

2.2.: Από το Big-bang στο σήμερα

Πως γίνεται αντιληπτή η αρχή του Σύμπαντος; Τι εικάζεται για το Big Bang, τη μεγάλη έκρηξη; Ποια υπήρξε η εξέλιξη και η δομή του Σύμπαντος από τότε μέχρι σήμερα; Τα ερωτήματα αυτά αποτελούν τους βασικούς άξονες προβληματισμού ο οποίος αναπτύσσεται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης Θεματικής Ενότητας. Στις ειδικότερες αναζητήσεις περιλαμβάνονται περιγραφές και θεωρητικές επεξηγήσεις για τη δημιουργία του ηλιακού συστήματος, τις «μαύρες τρύπες», αλλά και τα σημαντικά συμβάντα που σημειώθηκαν τον 20^ο αιώνα στη Σιβηρία (Tunguska & Sikhote). Η εξέλιξη και η δομή του Σύμπαντος επισκοπείται με αναφορά στη θεωρία

της σχετικότητας και σε εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της σύγχρονης κοσμολογίας. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται το ζήτημα του χρόνου, καθώς και τα στάδια στη δημιουργία και εξέλιξη των άστρων.

2.3.: Ηθική και επιστήμη: Βιοηθική και εξέλιξη της επιστήμης

Η επιστήμη δεν αποτελεί αξιολογικά ουδέτερη κοινωνική δραστηριότητα, αλλά έχει συγκεκριμένες ιστορικές αναφορές και αξιακές προϋποθέσεις. Στη διαδικασία παραγωγής της επιστημονικής γνώσης και πράξης υπεισέρχονται μείζονα ηθικά διλήμματα καθώς οι επιδιωκόμενες στοχεύσεις βρίσκονται σε συνεχή διαπραγμάτευση με αξιακές παραμέτρους που συγκροτούν την κοινωνική συνύπαρξη και δυναμική. Ορατό πεδίο ανάδειξης αυτών των διλημάτων και των σύνθετων κοινωνικών καθορισμών που συντρέχουν αποτελεί η τεχνολογία και τα επιτεύγματά της, όσο και οι επιστημονικές εξελίξεις που άπτονται άμεσα του ανθρώπου ως έμβιου όντος. Πως οριοθετείται το επιστημονικά και ηθικά επιτρεπτό από το καταδικαστέο; Ποια τα όρια της ανθρώπινης παρέμβασης σε διάφορες φάσεις του ανθρώπινου βίου; Τι νομικά ζητήματα ανακύπτουν στο πλαίσιο των σύγχρονων επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων και ποιες πιθανές απαντήσεις μπορούν να προσφερθούν; Στο πλαίσιο αυτής της συλλογιστικής στόχος στην εν λόγω Θεματική Ενότητα είναι η ανάπτυξη ενός προβληματισμού για τα κρίσιμα ζητήματα που καλείται να αντιμετωπίσει ο σύγχρονος κόσμος, καθώς και για τους σύνθετους τρόπους με τους οποίους η επιστήμη επηρεάζει τις αντιληπτικές διόπτρες κατανόησης και αξιολόγησης των κοινωνικών και πολιτικών σχέσεων.

2.4.: Πληροφορική και ψηφιακή τεχνολογία

Σκοπός αυτής της Θεματικής Ενότητας είναι να εισάγει κριτικά σε ζητήματα που ανακύπτουν σε πλείστες περιοχές της κοινωνικής συνύπαρξης σε παγκόσμιο επίπεδο από τη χρήση τεχνολογιών της πληροφορικής και της ψηφιακής τεχνολογίας. Η ασύλληπτη μέχρι πριν από μερικές δεκαετίες μεταβίβαση και ανταλλαγή πληροφοριών με την ανάπτυξη του διαδικτύου (internet) επέφερε τεκτονικές αλλαγές στους τρόπους επικοινωνίας, αλλά και στην αντιληπτική

πλαίσια του κόσμου και των δυνητικών του κατευθύνσεων. Ήδη σε επίπεδο πολιτικής ρύθμισης και οργάνωσης οι απόψεις για τη δυνατότητα οργανωτικών τύπων άμεσης δημοκρατίας με την εκτεταμένη χρήση του διαδικτύου πυροδοτεί ατέρμονες αντιπαραθέσεις σχετικά με τις παράπλευρες επιπτώσεις μιας τέτοιας εξέλιξης ή τις πραγματικές προϋποθέσεις που συντρέχουν για την υλοποίησή της. Στα σύγχρονα ζητήματα που προκαλούν αντιπαραθέσεις συγκαταλέγεται επίσης και αυτό της παραγωγής λογισμικού (software), των βασικών δηλαδή εργαλείων χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών (hardware), και των αθέατων συχνά επιπτώσεων ή παραδοχών που συγκαλύπτονται πίσω από νομικές μορφές και εμπορικές λειτουργίες. Ειδικότερες περιοχές ανάλυσης διαμορφώνουν ζητήματα όπως αυτό των πνευματικών δικαιωμάτων στο σύγχρονο κόσμο της ταχύτατης και ανεξέλεγκτης εν πολλοίς διακίνησης ψηφιακού υλικού, των ατομικών δικαιωμάτων και των δυνητικών κινδύνων που ελλοχεύουν σε πρακτικές κρυφής και ανομολόγητης επιτήρησης επιλογών και προτιμήσεων, οι διαδραστικές πρακτικές που αναπτύσσονται σε τεχνολογίες διαδικτύου όπως τα επονομαζόμενα μέσα «κοινωνικής δικτύωσης» (social media) και η σημασία τους σε σειρά εκφάνσεις της κοινωνικής και πολιτικής σφαίρας, καθώς τα αναδυόμενα επιχειρηματικά μοντέλα που συνοδεύουν την παραγωγή λογισμικού είτε σε «ανοικτή» (open source) είτε σε ιδιόκτητη (proprietary) μορφή.

Στο πλαίσιο του **Θεματικού Πεδίου 3: Πολιτισμός και Δημιουργία** υλοποιήθηκαν πέντε (5) θεματικές ενότητες οι οποίες έχουν ως ακολούθως:

3.1.: Η αισθητική ως ζητούμενο δημιουργίας

Η εξειδίκευση της αισθητικής στο καλλιτεχνικό έργο συμπυκνώνει πολύμορφες πολιτισμικές και κοινωνικές διεργασίες και αποτυπώνει συγκεκριμένους τρόπους πρόσληψης και κατανόησης του αισθητικά ωραίου. Η φιλοσοφική σκέψη είναι αδιάλειπτα παρούσα στο στοχασμό για τις σύνθετες σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στην παραγωγή του αισθητικού κώδικα και στις κοινωνικές-πολιτισμικές του προϋποθέσεις και συνεπαγωγές. Ο προβληματισμός αυτός γίνεται αντιληπτός μέσω της επισκόπησης ρευμάτων και εξελίξεων στο χώρο της τέχνης (θέατρο, ζωγραφική, γλυπτική, κ.λπ.), αλλά και την παράθεση συγκεκριμένων φιλοσοφικών παρεμβάσεων σχετικά με αυτά τα ζητήματα (Καντ, Χέγκελ, Αντόρνο, κ.ά.). Η επισκόπηση καλλιτεχνικών ρευμάτων με αισθητή παρουσία στο χώρο της ιστορίας της τέχνης δίνει λαβή για την εξέταση ειδικότερων ζητημάτων όπως οι υφέρπουσες κοινωνικές και ιδεολογικές παράμετροι στη διαμόρφωση του δραματικού-θεατρικού κειμένου, η αισθητική ταυτότητα και οι συνεχείς μεταπλάσεις της στα σύγχρονα συμφραζόμενα και ιδίως στην πράξη της κατανάλωσης και οι αισθητικές διαστάσεις σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους. Στο πλαίσιο της εν λόγω Θεματικής Ενότητας εξετάζονται επίσης γνωστικές απολήξεις και συνεπαγωγές της αισθητικής πρόσληψης, κατά πόσο μπορεί δηλαδή το ζητούμενο της αισθητικής να λειτουργεί ως μηχανισμός παραγωγής γνώσης και συναισθηματικής απελευθέρωσης.

3.2.: Χώρος και κοινωνικές σχέσεις: Παρεμβάσεις και αναδιατάξεις

Η παραγωγή του χώρου και η διάταξή του ενσωματώνει κοινωνικές σχέσεις και επιτελεί συχνά αθέατες εξουσιαστικές λειτουργίες. Ο τρόπος πρόσληψης και αξιολόγησης του χώρου, οι χρήσεις που τον συνοδεύουν και οι ορισμοί του, συνιστούν σύνθετες διαδικασίες που απασχολούν μόνιμα τον φιλοσοφικό

στοχασμό. Στον σύγχρονο κόσμο η διαρρύθμιση του χώρου και οι επιδράσεις που προκαλούνται μετατρέπουν τα σχετικά ζητήματα σε μείζονα πολιτικά διακυβεύματα. Πως διαμορφώνεται και προσλαμβάνεται κοινωνικά ο χώρος στη μακρά ιστορική διάρκεια; Ποιες εκδοχές πολιτισμού και κοινωνικής επιλογής διατέμνουν την παραγωγή συγκεκριμένων χώρων; Ποιες κοινωνικές σχέσεις και εξουσιαστικές ιεραρχήσεις ανακύπτουν από τη δόμηση συγκεκριμένων μορφών χώρου; Ποιες αλλοτριωτικές ή άλλες επιπτώσεις καταγράφονται στο πλαίσιο των σύγχρονων (μητρο)πόλεων; Τα ερωτήματα αυτά συνθέτουν τη βασική δέσμη προβλημάτων που εξετάζονται στο πλαίσιο της εν λόγω Θεματικής Ενότητας. Βασικό στοιχείο της προτεινόμενης προβληματικής είναι η αναγνώριση του πολιτικού χαρακτήρα που υφέρπει στη δόμηση του χώρου, ως πεδίο ενσωμάτωσης κοινωνικών σχέσεων και ιδεολογικών-εξουσιαστικών αναφορών.

3.3.: Το αστικό φαινόμενο και η δημιουργία / επέκταση των πόλεων

Η δημιουργία και η εξέλιξη των πόλεων αποτελεί πεδίο ιδιαίτερης μελέτης με ποικίλες προσεγγίσεις και αξιολογικές αποφάνσεις. Εάν άλλοτε η ανάπτυξή τους εντάσσεται σε ένα πλαίσιο κοινωνικής αισιοδοξίας και εξύμνησης των τεχνικών/τεχνολογικών επιτευγμάτων του ανθρώπου, άλλοτε η γιγάντωσή τους καταγγέλλεται ως σαφή ένδειξη δυσλειτουργίας και (τερατώδους) υπανάπτυξης. Ανεξάρτητα ωστόσο από τις αξιολογήσεις οι οποίες διατυπώνονται είναι αναμφίβολο πως η διαχείριση των ζητημάτων που αφορούν στη συλλογική συνύπαρξη εντός των πόλεων αναδεικνύονται ολοένα και περισσότερο σε πολιτικά διακυβεύματα με αντικρουόμενες αφετηρίες και στοχεύσεις. Αρκεί να μην μονοευθεί στο σημείο αυτό το ζήτημα της δημόσιας υγείας και της οικιστικής ρύθμισης του χώρου για να καταστεί εύληπτη η μείζονα πολιτική διάσταση των σχετικών θεμάτων. Στο πλαίσιο της εν λόγω Θεματικής Ενότητας τα ερωτήματα αυτά εξετάζονται σε συγκριτική προοπτική, ενώ έμφαση δίνεται στην περίπτωση της Αθήνας και στην εξέλιξή της από τον 19ο στον 20ο αιώνα. Ειδικότερα ερωτήματα που εξετάζονται αφορούν σε δημογραφικές εξελίξεις στην περιοχή της Πρωτεύουσας, στη δημόσια υγεία, στις υποδομές που διαμορφώνονται στο χώρο, αλλά και στους κοινωνικούς διαχωρισμούς όπως αυτοί αποτυπώνονται στο χώρο μετά και την πληθυσμιακή

έκρηξη που προκαλείται από την εσωτερική μετανάστευση τις δεκαετίες του '50 και '60 στην πόλη των Αθηνών.

3.4.: Τεκμήρια πολιτισμού: Μνήμη και προοπτική

Στόχος της εν λόγω Θεματικής Ενότητας είναι η ανάπτυξη ενός προβληματισμού σχετικά με τη λειτουργία των τεκμηρίων στην αναπαραγωγή και διαμόρφωση της συλλογικής μνήμης και εθνικής ταυτότητας. Δεν είναι τυχαίο ότι η διαφύλαξη και προβολή των πολιτιστικών προϊόντων αποτελεί μέριμνα της κρατικής πολιτικής. Οι επιβλητικοί, από άποψη αρχιτεκτονικής, μουσειακοί χώροι, και οι ιδιαίτερης φροντίδας καμπάνιες προβολής των μνημειακών τόπων και πολιτιστικών κληροδοτημάτων με στόχο την επικοινωνία συγκεκριμένων μηνυμάτων αποτελούν καθιερωμένες πρακτικές που πιστοποιούν τη σημασία της συλλογικής μνήμης και της πολιτιστικής παρακαταθήκης. Στο πλαίσιο αυτό, η έννοια του αρχείου αναδεικνύεται σε βασικό πεδίο αναζητήσεων και κριτικού στοχασμού, καθώς εμπεριέχει κρίσιμες παραμέτρους στην κατασκευή της ιστορικής μνήμης και τη διαχείρισή της. Πιο εξειδικευμένες αναζητήσεις αναφέρονται στο χώρο της φιλμικής γραφής και του κινηματογράφου ως μέσου αποθήκευσης σημαντικών ιστορικών στιγμών και συλλογικών δράσεων.

3.5.: Ο πολιτισμός στην καθημερινότητα

Αντικείμενο της «Θεματικής Ενότητας» είναι η μελέτη του πολιτισμού στην καθημερινότητα. Προκειμένου να διαμορφωθεί γνωστικό περιβάλλον εξοικείωσης με τον εν λόγω στοχασμό εξετάζεται η ιστορική εξέλιξη εννοιών όπως κουλτούρα και πολιτισμός στον ευρωπαϊκό χώρο σε σχέση με τα διαφορετικά ιδεολογικά ρεύματα τα οποία καθόρισαν τη σημασία τους. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσεται παράλληλα κι ένας εισαγωγικός στοχασμός στις φιλοσοφικές θεωρήσεις της έννοιας του χρόνου από την αρχαία ελληνική και πρωτοχριστιανική σκέψη έως τη μοντέρνα. Οι αναλύσεις αυτές επιτρέπουν να δημιουργηθεί το αναγκαίο θεωρητικό υπόστρωμα για την εξέταση των σύγχρονων πολιτισμικών εννοιών της μοντέρνας και της μεταμοντέρνας καθημερινότητας, καθώς επίσης και συγκεκριμένων προϊόντων πολιτισμού (κινηματογράφος, μουσική, τέχνη). Μέσω αυτών των

Σελίδα 20 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

αναζητήσεων επιχειρείται η δημιουργία ενός κριτικού πλαισίου υποδοχής του πολιτισμού και των ποικίλων του εκφάνσεων στην καθημερινότητα το οποίο μετατρέπει τους πολίτες από παθητικούς καταναλωτές σε κριτικούς συνδημιουργούς πολιτιστικού νοήματος.

Στο πλαίσιο του **Θεματικού Πεδίου 4: Πολίτης και Πολιτεία** υλοποιήθηκαν τέσσερις (4) θεματικές ενότητες οι οποίες έχουν ως ακολούθως:

4.1.: Ιδανική Πολιτεία. Ουτοπία ;

Ποια είναι η ιδανική Πολιτεία; Μπορεί να υπάρξει; Ποια τα χαρακτηριστικά της; Πώς διαμορφώνει η σύγχρονη πραγματικότητα τους όρους με τους οποίους μπορούμε να φανταστούμε μια ιδανική Πολιτεία; Πόσο απέχει ή γειτνιάζει η σύγχρονη πραγματικότητα με το ιδεώδες της ιδανικής Πολιτείας; Τα εν λόγω ερωτήματα συνθέτουν τους βασικούς άξονες προβληματισμού που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης Θεματικής Ενότητας. Στόχος είναι να αξιοποιηθεί ο σχετικός φιλοσοφικός στοχασμός έτσι ώστε να δημιουργηθούν ερεθίσματα κριτικού αναστοχασμού για το τρέχον πολιτειακό περιβάλλον, αλλά και αναφορικά με τις δυνατότητες που συντρέχουν ή μπορούν να διαμορφωθούν για τη νοητική σύλληψη και θέσπιση μιας ιδανικότερης πολιτειακής κατασκευής.

4.2.: Από τον πολίτη της πόλης-κράτους στο σύγχρονο πολίτη

Στο πλαίσιο της εν λόγω Θεματικής Ενότητας εξετάζεται ο ρόλος και η θέση του πολίτη στις σύγχρονες συνθήκες με τα δυσεπίλυτα προβλήματα που τις χαρακτηρίζουν. Η κοινωνικοοικονομική ανισότητα, η ανασφάλεια, η μετανάστευση, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η διαρκής αβεβαιότητα συνθέτουν περιβάλλον έντονων συγκρούσεων και αντιπαραθέσεων. Στο πλαίσιο αυτό, το ζήτημα των πολιτικών και εθνικών ταυτοτήτων ανακύπτει με κρίσιμους όρους, όπως επίσης και αυτό της «ιδιότητας του πολίτη» ως εννοιολογική σύλληψη που διαμορφώνεται στο πλαίσιο συγκεκριμένων ιστορικών συνθηκών.

4.3.: Αρχές και Αξίες της Πολιτειακής Παιδείας

Η εν λόγω Θεματική Ενότητα επικεντρώνεται στο ζήτημα της πολιτειακής παιδείας, στις αρχές δηλαδή και στις αξίες που διέπουν τη διαδικασία παίδευσης υπεύθυνων και ενεργών πολιτών και, κατ' επέκταση, ηγετών. Η δημοκρατική λογοδοσία και ο συνεχής διάλογος για τα ζητήματα της «πόλεως», αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του αξιακού περιεχομένου αυτής της παιδείας καθώς παρέχουν ουσιαστικό περιεχόμενο στο ιδεώδες της δημοκρατικής πολιτειακής οργάνωσης. Στην καταγραφή του φιλοσοφικού στοχασμού για τα σχετικά ζητήματα περιλαμβάνεται η συλλογιστική που αναπτύσσει ο Πλάτωνας στην Πολιτεία του, αλλά και νεώτεροι στοχαστές όπως ο Χόμπς και ο Λοκ.

4.4.: Η τέχνη (;) του κυβερνάν

Οι τρόποι άσκησης της (κυβερνητικής) εξουσίας ως απόκριση σε σύνθετες κοινωνικοοικονομικές αξιώσεις διαμορφώνουν πεδίο εκτεταμένου προβληματισμού με προεξάρχουσα επιστημονική συμμετοχή αυτή της Πολιτικής Επιστήμης. Η σχετική συζήτηση, η οποία συνδέεται με ζητήματα δημοκρατίας και τύπων πολιτειακής συγκρότησης, συνοδεύει την κλασική πολιτική σκέψη μέχρι τις μέρες μας με αμείωτο ενδιαφέρον, καθώς συνοψίζει το ίδιο το ερώτημα της δημοκρατικής λειτουργίας. Στο πλαίσιο της εν λόγω Θεματικής Ενότητας επισκοπείται η ιστορική εξέλιξη του σχετικού φιλοσοφικού στοχασμού και αναλύεται διεξοδικά το πρόβλημα των τεχνικών διακυβέρνησης στις σύγχρονες συνθήκες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον αποσπά στο πλαίσιο αυτό η συζήτηση περί «διακυβέρνησης», απόρροια της εισόδου νέων «παικτών» στη διαμόρφωση της κρατικής πολιτικής και της «εκκένωσης» του κράτους από παραδοσιακές λειτουργίες. Οι εξελίξεις αυτές είναι ιδιαίτερα κρίσιμες εάν ληφθεί υπόψη ότι σε σημαντικές πολιτικές διευθετήσεις εκλείπει ή, τουλάχιστον, υπονομεύεται το στοιχείο της αιτούμενης λογοδοσίας και, κατ' επέκταση, της λαϊκής κυριαρχίας.

Στο πλαίσιο του 8^{ου} κύκλου Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων πραγματοποιήθηκε μια σειρά από βιωματικά εργαστήρια με στόχο τη σύνδεση των θεωρητικών σχημάτων και εννοιολογικών εργαλείων που αναλύθηκαν κατά τη διάρκεια του μαθήματος με την πράξη. Ενδεικτικά αναφέρουμε την επαφή με φορείς κοινωνικού ενδιαφέροντος, όπως το Σωματείο Hearing voices, και με φορείς οικολογικής δράσης όπως η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, τη συλλογή και επεξεργασία φωτογραφικού υλικού πάνω στη θεματική της αναγέννησης του δημόσιου χώρου στη νεωτερικότητα, τη συγγραφή γυναικείων μονολόγων εμπνευσμένων από γυναικείους χαρακτήρες του αρχαίου δράματος και την παραγωγή βιβλιόδετου εντύπου, την παραγωγή εικαστικών δημιουργιών αποδόμησης και αναπλασίωσης της αισθητικής του Πάσσα, την παραγωγή αυτοσχέδιων ερασιτεχνικών περιοδικών (fanazines), την προβολή και ανάλυση φιλμ ντοκουμέντου πάνω στο ζήτημα της στρατευμένης τέχνης, επισκέψεις σε χώρους επιστήμης και τεχνολογίας, όπως το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή, την ΕΜΥ, το Μουσείο του ΟΤΕ, το χώρο Logo Slovo, το Εθνικό Αστεροσκοπείο και το Ευγενίδειο ίδρυμα - Πλανητάριο, δημόσιες αναγνώσεις έργων της παγκόσμιας λογοτεχνίας και την παραγωγή από τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες οπτικοακουστικών τεκμηριώσεων του αστικού χώρου.

Το έργο κάλυψε το αντίτιμο για την επίσκεψη των συμμετεχόντων και των συμμετεχουσών σε πολυάριθμες εκθέσεις, όπως η «Ίασις» και «Επέκεινα» του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, σε πάνω από 20 θεατρικές παραστάσεις και πάνω από 15 μουσεία, καθώς και το αντίτιμο της ξενάγησης «Αόρατες διαδρομές» που πραγματοποιείται από το περιοδικό δρόμου «Σχεδιά», και της βιωματικής δράσης «Dialogue in the dark» που πραγματοποιήθηκε στο θέατρο Badminton.

«Ακαδημία Πλάτωνος - Η Πολιτεία και ο Πολίτης», MIS 364499
 Δράση 1 «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες»
 Π 1.4.3 Έκθεση Αξιολόγησης

Συνοπτικά το ωρολόγιο πρόγραμμα αποτυπώνεται στον εξής Πίνακα:

	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή
Πρωινά τμήματα					
09:30 - 12:45	Ενότητα 1.2 Αξίες, κοινωνική συνύπαρξη και αισθητική	Ενότητα 1.4 Φιλοσοφία και Γλώσσα	Ενότητα 4.1. Ιδανική Πολιτεία. Ουτοπία;	Ενότητα 2.4 Πληροφορική και ψηφιακή τεχνολογία	Ενότητα 4.2 Από τον πολίτη της πόλης-κράτους σε σύγχρονο πολίτη
	Ενότητα 4.3 Αρχές και αξίες της πολιτειακής παιδείας		Ενότητα 2.1. Φυσικά φαινόμενα: ερμηνείες και σύγχρονη προβληματική	Ενότητα 4.4 Η τέχνη (:) του κυβερνάν	Ενότητα 2.3 Ηθική και Επιστήμη – Βιοηθική και εξέλιξη της επιστήμης
12:45 - 16:00	Ενότητα 3.4 Τεκμήρια πολιτισμού: μνήμη και προοπτική	Ενότητα 3.1. Η αισθητική ως ζητούμενο δημιουργίας	Ενότητα 1.3 Σύγχρονα ψυχολογικά αδιέξοδα και οι απαντήσεις της Φιλοσοφίας	Ενότητα 1.1. Φιλοσοφία, Οικονομία και Πολιτική: Αντινομίες και Προοπτικές	Ενότητα 3.5 Ο πολιτισμός στην καθημερινότητα
	Ενότητα 3.3 Το αστικό φαινόμενο και η δημιουργία/επέκταση των πόλεων		Ενότητα 3.2 Χώρος και κοινωνικές σχέσεις: παρεμβάσεις και αναδιατάξεις	Ενότητα 2.2 Από το Big Bang στο σήμερα	
Απογευματινά τμήματα					
15:00 - 18:15	Ενότητα 1.2 Αξίες, κοινωνική συνύπαρξη και αισθητική	Ενότητα 1.4 Φιλοσοφία και Γλώσσα	Ενότητα 4.1. Ιδανική Πολιτεία. Ουτοπία;	Ενότητα 2.4 Πληροφορική και ψηφιακή τεχνολογία	Ενότητα 4.2 Από τον πολίτη της πόλης-κράτους σε σύγχρονο πολίτη
	Ενότητα 4.3 Αρχές και αξίες της πολιτειακής παιδείας		Ενότητα 2.1. Φυσικά φαινόμενα: ερμηνείες και σύγχρονη προβληματική	Ενότητα 4.4 Η τέχνη (:) του κυβερνάν	Ενότητα 2.3 Ηθική και Επιστήμη – Βιοηθική και εξέλιξη της επιστήμης
18:15 - 21:30	Ενότητα 3.4 Τεκμήρια πολιτισμού: μνήμη και προοπτική	Ενότητα 3.1. Η αισθητική ως ζητούμενο δημιουργίας	Ενότητα 1.3 Σύγχρονα ψυχολογικά αδιέξοδα και οι απαντήσεις της Φιλοσοφίας	Ενότητα 1.1. Φιλοσοφία, Οικονομία και Πολιτική: Αντινομίες και Προοπτικές	Ενότητα 3.5 Ο πολιτισμός στην καθημερινότητα
	Ενότητα 3.3 Το αστικό φαινόμενο και η δημιουργία/επέκταση των πόλεων		Ενότητα 3.2 Χώρος και κοινωνικές σχέσεις: παρεμβάσεις και αναδιατάξεις	Ενότητα 2.2 Από το Big Bang στο σήμερα	

* Η διδασκαλία κάθε ενότητας επιμερίζεται σε έξι (6) μαθήματα και τέσσερα (4) εργαστήρια τα οποία πραγματοποιούνται τις ημέρες και ώρες του προγράμματος, εκτός αν υπαγορεύεται διαφορετικά από τη φύση του εργαστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Σελίδα 27 από 122

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στο κεφάλαιο αυτό πραγματοποιείται η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με βάση τα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν, ενώ ταυτόχρονα αξιοποιήθηκαν τα δημογραφικά δεδομένα όλων των εκπαιδευόμενων βάσει των αιτήσεων συμμετοχής τους στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Ειδικότερα, αποτιμώνται παράμετροι όπως ο βαθμός απόκτησης γνώσεων από τους εκπαιδευόμενους, οι μέθοδοι διδασκαλίας και οι γνώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού, η παρεχόμενη οργανωτική υποστήριξη και υλικοτεχνική υποδομή στα εκπαιδευτικά προγράμματα, ο βαθμός ικανοποίησης από τη συμμετοχή σε αυτά και το όφελος που διαπιστώνεται πως προέκυψε. Η έρευνα και το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζει αντικειμενικότητα, αξιοπιστία, αμεροληψία και σε βάθος εκτίμηση των αποτελεσμάτων των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

2.1. Μέθοδος Αξιολόγησης

Η έρευνα ήταν ποσοτική, με κλειστές κυρίως ερωτήσεις, και διεξήχθη με την τεχνική του ερωτηματολογίου. Η μέθοδος αυτή επελέγη γιατί:

- Μπορούσε να προσαρμοστεί στο χρόνο ο οποίος ήταν διαθέσιμος από το χρονοδιάγραμμα για τη συλλογή δεδομένων.
- Παρέχει τη δυνατότητα σχετικής εμπειρικής γενίκευσης.

Οι ερωτήσεις-δηλώσεις συγκροτήθηκαν βάσει των επιδιωκόμενων στόχων και στις ακόλουθες ενότητες αναφορικά με το ερωτηματολόγιο των εκπαιδευόμενων:

- Η **Α' Ενότητα** αναφέρεται στη «Θεματική Ενότητα» που παρακολούθησε ο/η ερωτώμενος/η, καθώς και στον/ην διδάσκων/ουσα του μαθήματος.
- Η **Β' Ενότητα** αναφέρεται σε «Δημογραφικά Στοιχεία» των ερωτώμενων όπως το φύλο, η ηλικία, το εκπαιδευτικό επίπεδο, το επιστημονικό πεδίο όσων διαθέτουν Τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και η οικογενειακή και εργασιακή κατάσταση.
- Στη **Γ' Ενότητα** επιδιώκεται να διαγνωσθούν οι πηγές πληροφόρησης των ερωτώμενων για τα εκπαιδευτικά προγράμματα, εάν παρακολούθησαν

Σελίδα 29 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

προηγούμενο κύκλο ή άλλα προγράμματα εκπαίδευσης, καθώς και για τα κίνητρα συμμετοχής στα συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα.

- Η **Δ΄ Ενότητα** αφιερώνεται στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων από την άποψη της παρεχόμενης γραμματειακής υποστήριξης και της υλικοτεχνικής υποδομής (διατιθέμενοι χώροι διδασκαλίας και εποπτικά μέσα).
- Η **Ε΄ Ενότητα** αφορά στην αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού (γνώση του αντικειμένου, ικανότητα επικοινωνίας, ενθάρρυνση διαλόγου, κ.λπ.) και των Εργαστηρίων (Workshops).
- Τέλος, η **ΣΤ΄ Ενότητα** είναι αφιερωμένη στην αποτίμηση της συνολικής αξιολόγησης που διενεργούν οι ερωτώμενοι/ες αναφορικά με τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα (ικανοποίηση αρχικών κινήτρων και προσδοκιών, απόκτηση νέων γνώσεων, πρόθεση σύστασης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε άτομα του συγγενικού και φιλικού περιβάλλοντος, κ.λπ.).

Αναφορικά με το ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτών αυτό δομήθηκε βάσει των εξής ενοτήτων:

- Η **Α΄ Ενότητα** αναφέρεται στη «θεματική ενότητα» που δίδαξε ο/η διδάσκων/ουσα.
- Η **Β΄ Ενότητα** αναφέρεται σε δημογραφικά στοιχεία, όπως το φύλο, η ηλικία, η οικογενειακή και επαγγελματική κατάσταση.
- Στη **Γ΄ Ενότητα** αξιολογείται από τους/ις διδάσκοντες/ουσες ο οργανωτικός σχεδιασμός του προγράμματος (γραμματειακή υποστήριξη, εποπτικά μέσα διδασκαλίας, κ.λπ.).
- Στη **Δ΄ Ενότητα** αξιολογούνται ζητήματα που άπτονται της οργάνωσης και της υλοποίησης των μαθημάτων (ενδιαφέρον των εκπαιδευόμενων, επιδόσεις, αξιολόγηση εργαστηρίων, μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας, κ.λπ.).
- Τέλος, στην **Ε΄ Ενότητα**, οι ερωτήσεις αναφέρονται στη γενική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων (εκπαιδευτική εμπειρία, ικανοποίηση στόχων και

επιδιώξεων, συμβολή του παρεχόμενου μαθήματος στις ανάγκες των εκπαιδευόμενων, κ.λπ.).

2.2. Αναλυτικά αποτελέσματα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων από τους/ις εκπαιδευόμενους/ες

2.2.1. Δημογραφικά στοιχεία

Τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα έχουν ως φυσικό αντικείμενο ενήλικες πολίτες. Το φάσμα των δυνητικών επωφελούμενων είναι επομένως εξαιρετικά ευρύ. Στο τμήμα αυτό του κεφαλαίου αναλύονται βασικά δημογραφικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων στον 8^ο κύκλο έτσι ώστε να αποτυπωθεί το προφίλ όσων επιλέγουν να παρακολουθήσουν τα προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα.

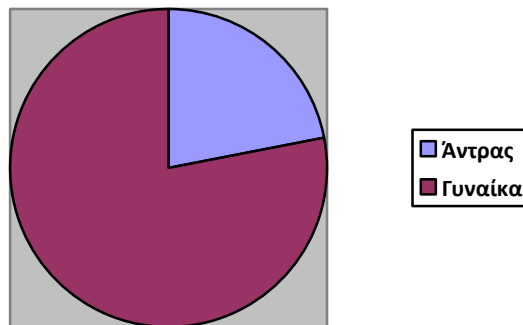
Πίνακας 1
Κατανομή των εκπαιδευόμενων ως προς το φύλο

Κατανομή ως προς το φύλο

Άντρας	706
Γυναίκα	2508

Γράφημα 1
Κατανομή εκπαιδευόμενων ως προς το φύλο

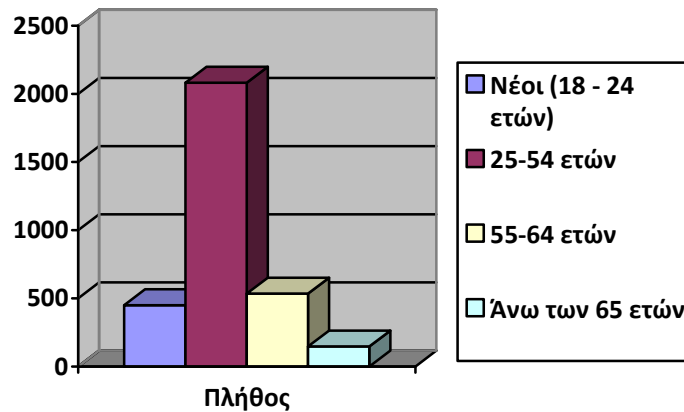
Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 1 και το Γράφημα 1 από την άποψη του φύλου στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευόμενοι/ες είναι γυναίκες (78%) με το ποσοστό των ανδρών να ανέρχεται σε 22%.

Έχει ήδη επισημανθεί πως τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα απευθύνονται σε ενήλικες πολίτες. Κρίσιμο στοιχείο από την άποψη αυτή είναι να εμφανίζουν σχετικά ισόρροπη διείσδυση σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες και, στο μέτρο του δυνατού, αυξητική τάση στις μεγαλύτερες ηλικίες. Από τον Πίνακα 2 και το Γράφημα 2 τεκμηριώνεται πως τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα διεισδύουν σε όλες τις δέσμες ηλικιών.

Πίνακας 2
Κατανομή των εκπαιδευόμενων βάσει ηλικίας

Ηλικιακή κατηγορία	Πλήθος
Νέοι (18 - 24 ετών)	450
25-54 ετών	2082
55-64 ετών	535
Άνω των 65 ετών	147

Γράφημα 2
Κατανομή των εκπαιδευόμενων με βάση την ηλικία

Όπως μπορεί σχετικά να παρατηρηθεί στην ηλικιακή δέσμη 19-24 εντοπίζεται ένα ποσοστό της τάξεως 14,98%, στην ηλικιακή δέσμη 25-34 το 23,62%, στις ηλικίες 35-44 το 19,18%, στις ηλικίες 45-54 το 20,95%, ενώ όσοι/ες είναι 55 και άνω αποτελούν το 21,27%.

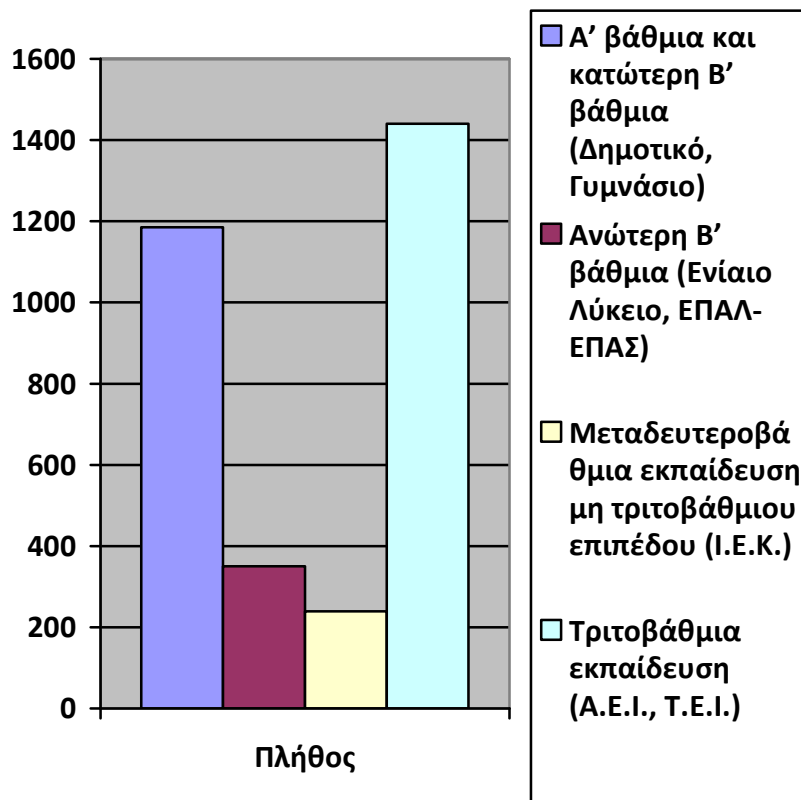
Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 3 και το Γράφημα 3 στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευόμενοι/ες διαθέτουν ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση.

Πίνακας 3

Κατανομή των εκπαιδευόμενων ως προς το επίπεδο σπουδών

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Πλήθος
Α' βάρθμια και κατώτερη Β' βάρθμια (Δημοτικό, Γυμνάσιο)	1185
Ανώτερη Β' βάρθμια (Ενίαιο Λύκειο, ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ)	350
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμιου επιπέδου (Ι.Ε.Κ.)	239
Τριτοβάθμια εκπαίδευση (Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι.)	1440

Γράφημα 3
Κατανομή των εκπαιδευόμενων ως προς το επίπεδο σπουδών

Όπως μπορεί να παρατηρηθεί οι εκπαιδευόμενοι/ες βασικής εκπαίδευσης αποτελούν το 36,9%, Β' /θμιας εκπαίδευσης το 10,9%, ΙΕΚ το 7,4%, ΤΕΙ-ΑΕΙ το 44,8% αθροιστικά.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η σύνθεση των αποφοίτων Γ΄/θμιας εκπαίδευσης από την άποψη των επιμέρους επιστημονικών πεδίων σπουδών. Όπως μπορεί να παρατηρηθεί στον Πίνακα 4 και στο Γράφημα 4 στην πλειοψηφία τους οι απόφοιτοι/ες είναι «Φιλολογικής ή κλασικής κατεύθυνσης», παρά θετικής.

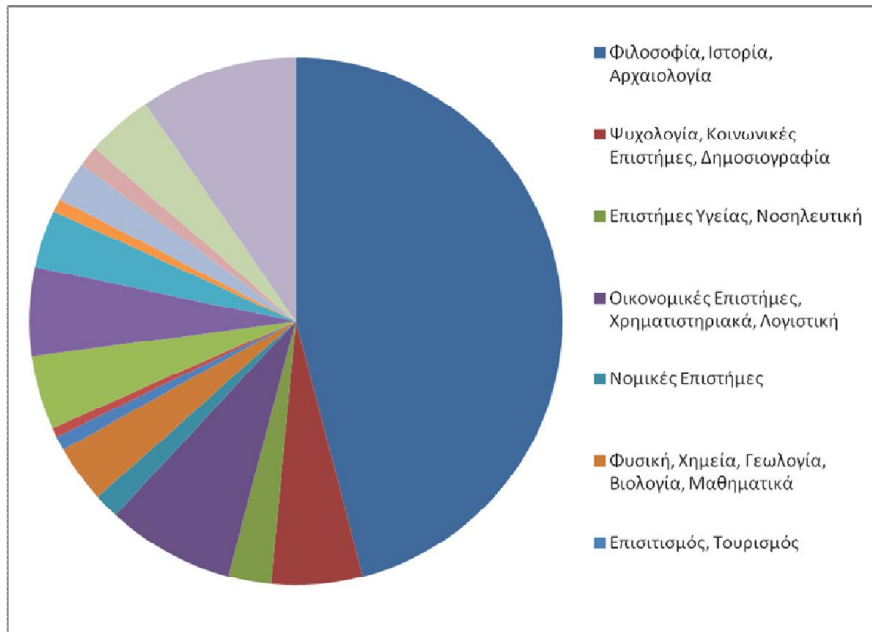
Πίνακας 4
Κατανομή των εκπαιδευόμενων ως προς το πεδίο σπουδών

Πεδίο Εκπαίδευσης	Πλήθος
Φιλοσοφία, Ιστορία, Αρχαιολογία	1117
Ψυχολογία, Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία	134
Επιστήμες Υγείας, Νοσηλευτική	63
Οικονομικές Επιστήμες, Χρηματοπιστηριακά, Λογιστική	188
Νομικές Επιστήμες	37
Φυσική, Χημεία, Γεωλογία, Βιολογία, Μαθηματικά	86
Επισιτισμός, Τουρισμός	21
Εμπόριο, Ναυτιλιακά	14
Φιλολογίες	110
Παιδαγωγικά	133
Καλές Τέχνες	86
Αισθητική	20
Σχεδιασμός-Κατασκευή κτιριακών έργων	60
Δημόσια Διοίκηση	31
Πληροφορική, Ενέργεια, Τηλεπικοινωνίες, Στρατιωτικές Σχολές	98
Άλλο	232

Γράφημα 4
Κατανομή των εκπαιδευόμενων ως προς το πεδίο σπουδών

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 4 το 11,1% των εκπαιδευομένων είναι «θετικής κατεύθυνσης», το 6% έχει σπουδές «Καλών Τεχνών-Αρχιτεκτονικής», το 6,8% «Ψυχολογίας, Κοινωνικών Επιστημών, Δημοσιογραφίας, Δημόσιας Διοίκησης», το 1,5% «Νομικών Επιστημών», το 56% «Κλασικές σπουδές», το 0,80% σπουδές «Αισθητικής», το 8,3% των αποφοίτων προέρχονται από τον οικονομικό κλάδο, το 9,5% δηλώνει άλλο πεδίο σπουδών.

Μολονότι όσοι δεν έχουν εργαστεί καθόλου είναι αρκετοί, πλειοψηφούν όσοι εργάζονται ή έχουν εργαστεί στον χώρο της Εκπαίδευσης και ακολουθούν εκείνοι στον χώρο των Οικονομικών Επιστημών, Λογιστικής, Χρηματοοικονομικών, Νομικών Επιστημών, Δημόσιας Διοίκησης.

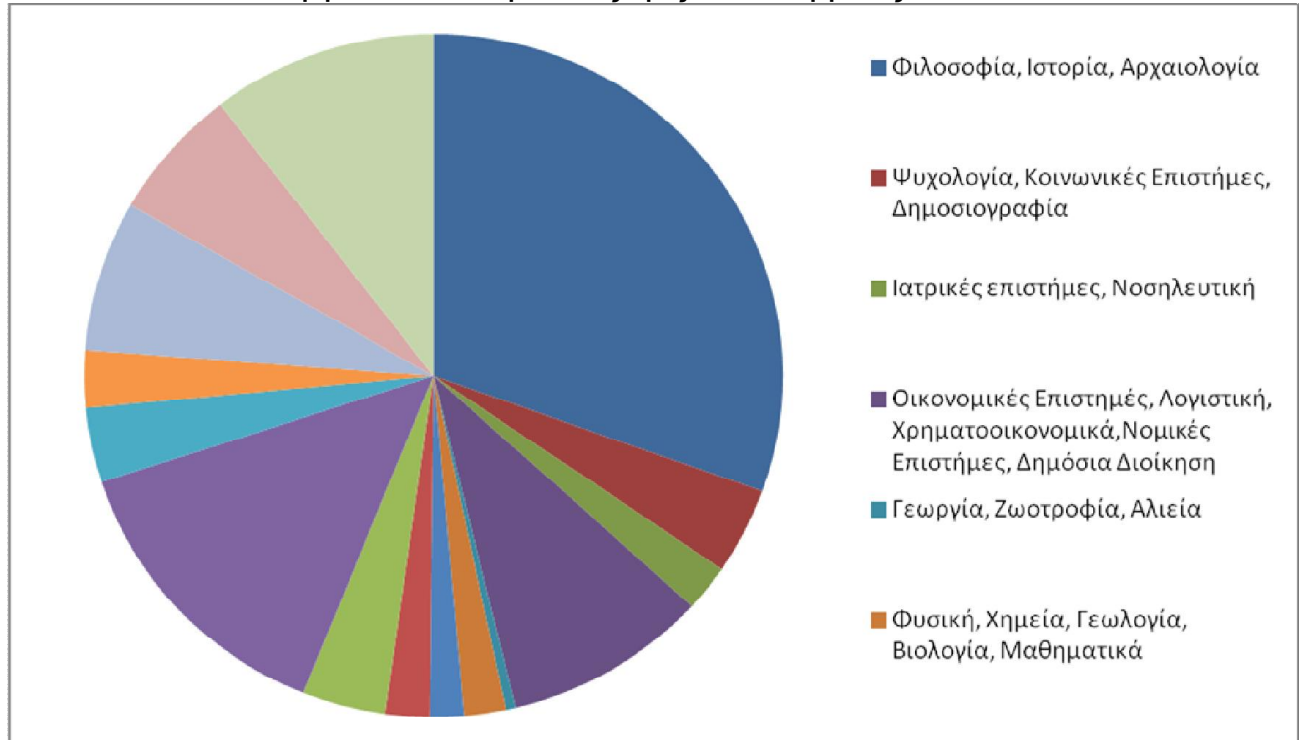
Πίνακας 5
Κατανομή των εκπαιδευόμενων ως προς το πεδίο εργασίας

Πεδίο Εργασίας	Πλήθος
Φιλοσοφία, Ιστορία, Αρχαιολογία	741
Ψυχολογία, Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία	99
Ιατρικές επιστήμες, Νοσηλευτική	53

Σελίδα 36 από 122

Οικονομικές Επιστήμες, Λογιστική, Χρηματοοικονομικά, Νομικές Επιστήμες, Δημόσια Διοίκηση	230
Γεωργία, Ζωοτροφία, Αλιεία	11
Φυσική, Χημεία, Γεωλογία, Βιολογία, Μαθηματικά	47
Επισιτισμός, Τουρισμός	38
Τεχνικά έργα, Οικοδομικές δραστηριότητες	50
Καλές Τέχνες	94
Εκπαίδευση	337
Πληροφορική, Ενέργεια, Τηλεπικοινωνίες	86
Εμπόριο	66
Φοιτητής	172
Συνταξιούχος	152
Άλλο:	254

Γράφημα 5
Κατανομή των εκπαιδευόμενων ως προς το πεδίο εργασίας

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 5 και το Γράφημα 5 το μικρότερο ποσοστό (0,45%) των εκπαιδευόμενων εργάζονται ή έχει εργαστεί στον χώρο της Γεωργίας, Ζωοτροφίας, Αλιείας, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό (13,87%) εργάζεται ή έχει εργαστεί στον χώρο της Εκπαίδευσης.

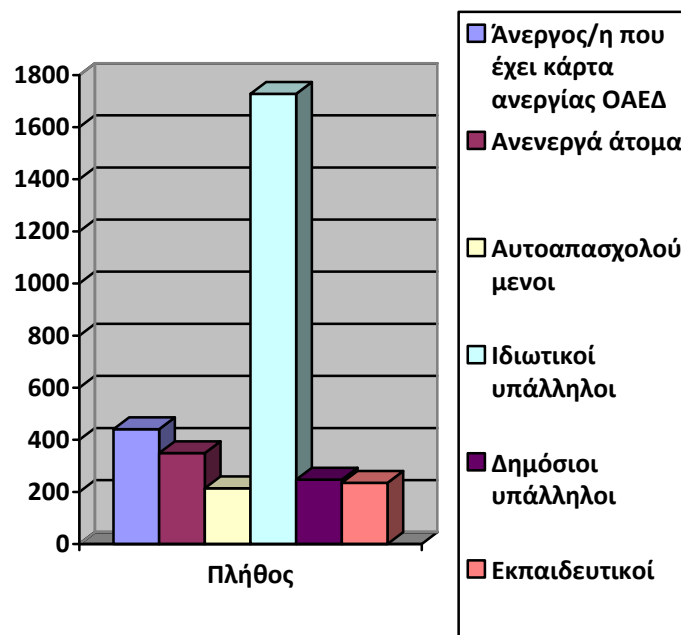
Τέλος, ως προς την εργασιακή τους κατάσταση οι εκπαιδευόμενοι/ες παρουσιάζουν την εξής εικόνα:

Πίνακας 6
Κατανομή των εκπαιδευόμενων ως προς την εργασιακή κατάσταση

Εργασιακή Κατάσταση	Πλήθος
Άνεργος/η που έχει κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ	441
Ανενεργά άτομα	349
Αυτοαπασχολούμενοι	214

Ιδιωτικοί υπάλληλοι	1728
Δημόσιοι υπάλληλοι	247
Εκπαιδευτικοί	235

Γράφημα 6
Κατανομή των εκπαιδευόμενων ως προς την εργασιακή κατάσταση

Από τον Πίνακα 6 και το Γράφημα 6 προκύπτει πως η πλειονότητα των εκπαιδευόμενων στον 8^ο κύκλο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων είναι ιδιωτικοί/ές υπάλληλοι (53,8%), το 13,7% είναι άνεργοι/ες (13,7%), το 10,9% είναι ανενεργά άτομα, το 7,7% είναι δημόσιοι/ες υπάλληλοι, το 7,3% είναι εκπαιδευτικοί και το 6,7% είναι αυτοαπασχολούμενοι/ες.

Από τα παραπάνω δημογραφικά στοιχεία που παρατέθηκαν προκύπτει πως, από την άποψη του φύλου, οι γυναίκες υπερτερούν έναντι των ανδρών στην παρακολούθηση των παρεχόμενων προγραμμάτων εκπαίδευσης. Τα τελευταία,

ωστόσο, διεισδύουν σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες και παρακολουθούνται από σώμα εκπαιδευόμενων υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου, ανεξαρτήτως φύλου, το οποίο στην πλειοψηφία του έχει σπουδές «κλασικής κατεύθυνσης». Η «πολυσυλλεκτικότητα» των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων τεκμηριώνεται και από την εργασιακή κατάσταση των εκπαιδευόμενων, όπου όλες οι σχετικές υποκατηγορίες έχουν σημαντική εκπροσώπηση.

2.2.2. Πηγές πληροφόρησης και κίνητρα

Στο τμήμα αυτό της αξιολόγησης καταγράφονται οι πηγές πληροφόρησης των ερωτώμενων που συμμετείχαν στην έρευνα με το δομημένο ερωτηματολόγιο για τα παρεχόμενα προγράμματα εκπαίδευσης, τα κίνητρα συμμετοχής και οι επιδιώξεις τους. Στην έρευνα με το δομημένο ερωτηματολόγιο συμμετείχαν συνολικά 194 εκπαιδευόμενοι/ες του 8^{ου} κύκλου των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Στόχος είναι να διαγνωσθεί η επικοινωνιακή επιρροή των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και το προφίλ του σώματος των εκπαιδευόμενων.

Η διείδυση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε νέο πληθυσμό, χωρίς προηγούμενη σχετική εμπειρία εκπαίδευσης, τεκμηριώνεται και από το γεγονός ότι οι μισοί σχεδόν από τους/τις ερωτώμενους/ες δεν έχουν παρακολουθήσει στην τελευταία διετία κανένα άλλο πρόγραμμα εκπαίδευσης, πέραν αυτών που προσφέρονται στο πλαίσιο του έργου.

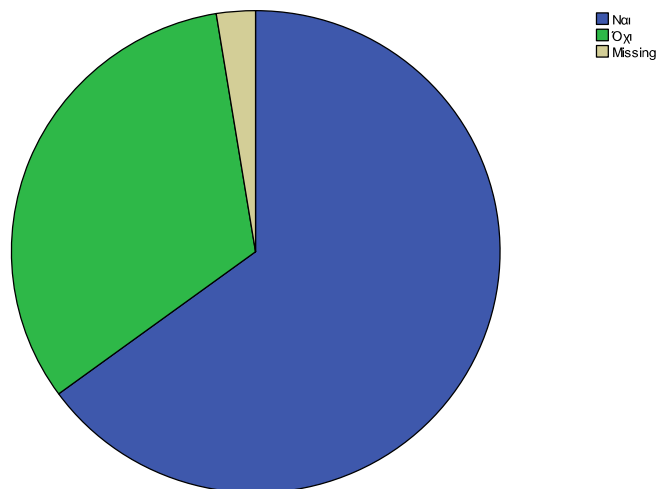
Πίνακας 7

Παρακολούθηση άλλου προγράμματος στην τελευταία διετία

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Ναι	126	64,9	66,7	66,7
	Όχι	63	32,5	33,3	100,0
Υποσύνολο		189	97,4	100,0	
Ελλείπουσες τιμές		5	2,6		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 7

Παρακολούθηση άλλου προγράμματος στην τελευταία διετία

Από τον Πίνακα 7 και το Γράφημα 7 προκύπτει ότι σε ποσοστό 66,7% οι ερωτώμενοι/ες έχουν παρακολουθήσει άλλο πρόγραμμα στην τελευταία διετία και σε ποσοστό 33,3% ότι δεν έχουν παρακολουθήσει. Οι πρώτοι/ες, μπορεί να ειπωθεί πως συγκροτούν «συστηματική ομάδα» εκπαιδευόμενων, καθώς στην πλειοψηφία τους έχουν παρακολουθήσει προηγούμενο κύκλο των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και γενικώς διαθέτουν μεγαλύτερη εμπειρία εκπαίδευσης σε σχέση με όσους/ες είναι νεοεισερχόμενοι/ες.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εξέταση των κινήτρων που επιδεικνύουν οι ερωτώμενοι/ες για τη συμμετοχή τους στα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα. Προτάθηκαν, εν προκειμένω, τέσσερις βασικοί λόγοι συμμετοχής και ζητήθηκε να αξιολογηθούν βάσει κλίμακας. Ακολουθούν οι σχετικοί Πίνακες και τα Γραφήματα Αξιολόγησης.

Στους προτεινόμενους λόγους συμμετοχής στα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα ήταν αυτό της «προσωπικής καλλιέργειας». Όπως παρατηρούμε από τον Πίνακα και το Γράφημα 8α το σχετικό κίνητρο ιεραρχείται ψηλά στην κλίμακα των προτεινόμενων κριτηρίων. Εν προκειμένω, στη συντριπτική τους πλειοψηφία (82,4%) οι ερωτώμενοι/ες προτείνουν την προσωπική καλλιέργεια ως βασικό κίνητρο συμμετοχής, σε ποσοστό 14,3% και 2,2% το ιεραρχούν εξίσου ψηλά (τιμές 4 και 3), ενώ οι χαμηλές τιμές αξιολόγησης (2) αποσπούν μόλις το 1,1% των ερωτώμενων.

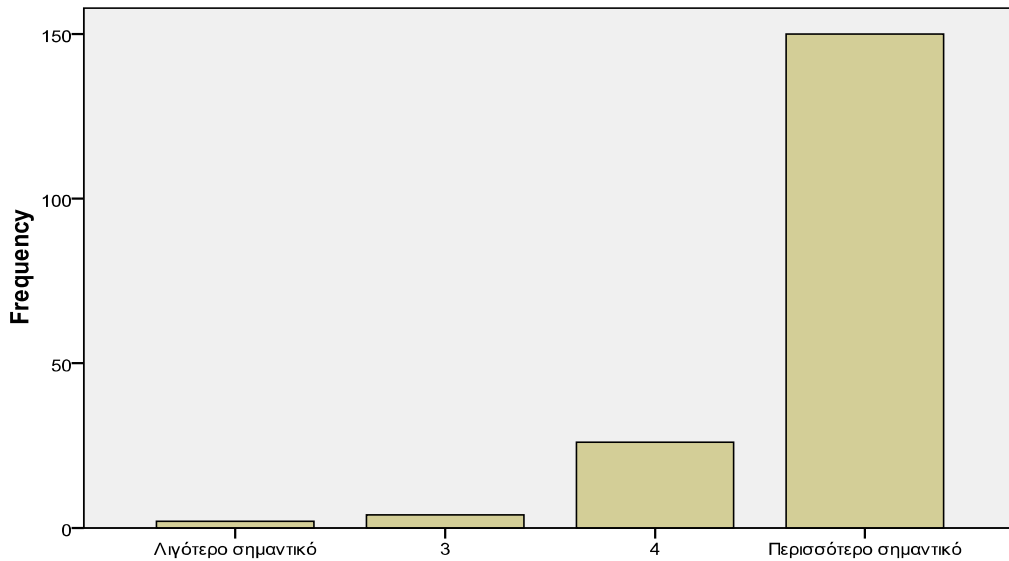
Πίνακας 8α

Λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα: Προσωπική καλλιέργεια

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο				
Λιγότερο σημαντικό	2	1,0	1,1	1,1
3	4	2,1	2,2	3,3
4	26	13,4	14,3	17,6
Περισσότερο σημαντικό	150	77,3	82,4	100,0
Υποσύνολο	182	93,8	100,0	
Ελλείπουσες τιμές	12	6,2		
Σύνολο	194	100,0		

Γράφημα 8α

Λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα: Προσωπική καλλιέργεια

Λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα: Προσωπική καλλιέργεια

Ισχυρό κίνητρο συμμετοχής είναι και η απόκτηση νέων γνώσεων. Στην πλειοψηφία τους οι ερωτώμενοι/ες αναγνωρίζουν το σχετικό κίνητρο ως ιδιαίτερα σημαντικό.

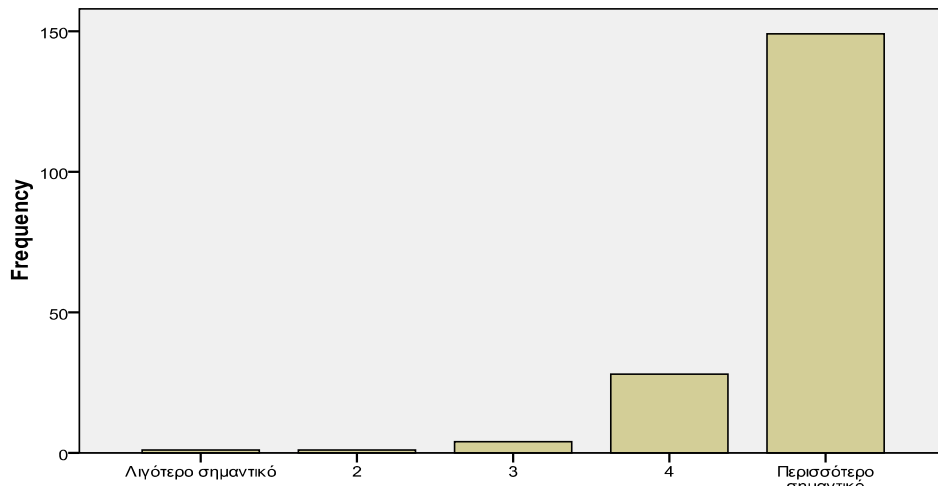
Πίνακας 8β

Λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα: Απόκτηση νέων γνώσεων

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Λιγότερο σημαντικό	1	,5	,5	,5
	2	1	,5	,5	1,1
	3	4	2,1	2,2	3,3
	4	28	14,4	15,3	18,6
	Περισσότερο σημαντικό	149	76,8	81,4	100,0
	Υποσύνολο	183	94,3	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	11	5,7		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 8β

Λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα: Απόκτηση νέων γνώσεων

Λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα: Απόκτηση νέων γνώσεων

Από τον Πίνακα και Γράφημα 8β προκύπτει ότι σε ποσοστό 81,4% οι ερωτώμενοι συμφωνούν ότι η απόκτηση νέων γνώσεων αποτελεί περισσότερο σημαντικό κίνητρο συμμετοχής στα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα. Ένα ποσοστό της τάξεως του 15,3% και 2,2% ιεραρχεί εξίσου υψηλά το σχετικό κίνητρο (τιμή 4 και 3), ενώ οι χαμηλής βαθμολόγησης απόψεις (τιμή 2) ανέρχεται σε μόλις 0,5%.

Εάν η προσωπική καλλιέργεια και απόκτηση νέων γνώσεων αποτελούν ευκρινώς παράγοντες για συμμετοχή στα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα δεν συμβαίνει το ίδιο για τους δύο άλλους παράγοντες που έχουν προταθεί. Εν προκειμένω, τόσο η «βελτίωση των κοινωνικών επαφών», όσο και η «επαγγελματική εξέλιξη» αξιολογούνται από τους/ις ερωτώμενους/ες ως λιγότερο ισχυρά κίνητρα σε σχέση με τα προηγούμενα.

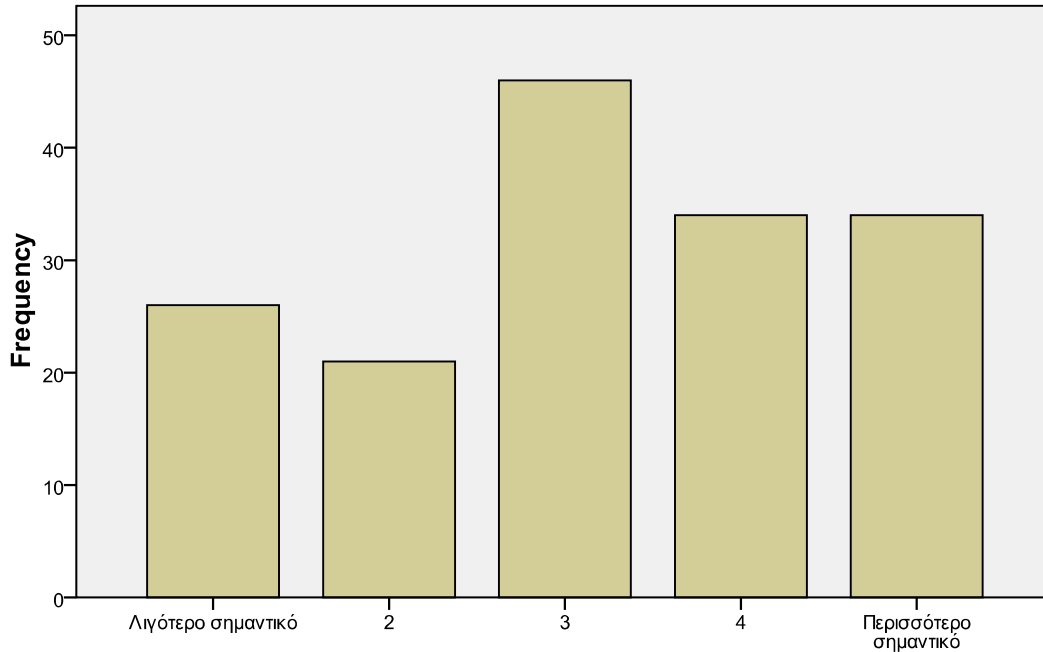
Πίνακας 8γ
Λόγοι συμμετοχής στα εκπαιδευτικά προγράμματα: «Βελτίωση κοινωνικών επαφών»

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο				
Λιγότερο σημαντικό	26	13,4	16,1	16,1
2	21	10,8	13,0	29,2
3	46	23,7	28,6	57,8
4	34	17,5	21,1	78,9
Περισσότερο σημαντικό	34	17,5	21,1	100,0
Υποσύνολο	161	83,0	100,0	
Ελλείπουσες τιμές	33	17,0		
Σύνολο	194	100,0		

Γράφημα 8γ

Λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα: Βελτίωση κοινωνικών επαφών

Λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα: Βελτίωση κοινωνικών επαφών

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 8γ και το Γράφημα 8γ στην πλειοψηφία τους (28,6%) οι ερωτώμενοι/ες επιλέγουν την τιμή 3 προκειμένου να αξιολογήσουν τη «βελτίωση των κοινωνικών επαφών» ως κίνητρο συμμετοχής. Οι υψηλά θετικές αξιολογήσεις (τιμές 5 και 4) ανέρχονται σε 42,2%, ενώ οι λιγότερο θετικές (τιμές 1 και 2) σε 29,1%. Καταγράφονται, δηλαδή, σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των ερωτώμενων αναφορικά με τη βαρύτητα του συγκεκριμένου κριτηρίου ως κίνητρο συμμετοχής στα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Αντίστοιχη σχετικά εικόνα παρατηρείται και αναφορικά με το κριτήριο της «επαγγελματικής εξέλιξης», το οποίο επιλέγεται ως κίνητρο συμμετοχής από ακόμη μικρότερο ποσοστό ερωτώμενων.

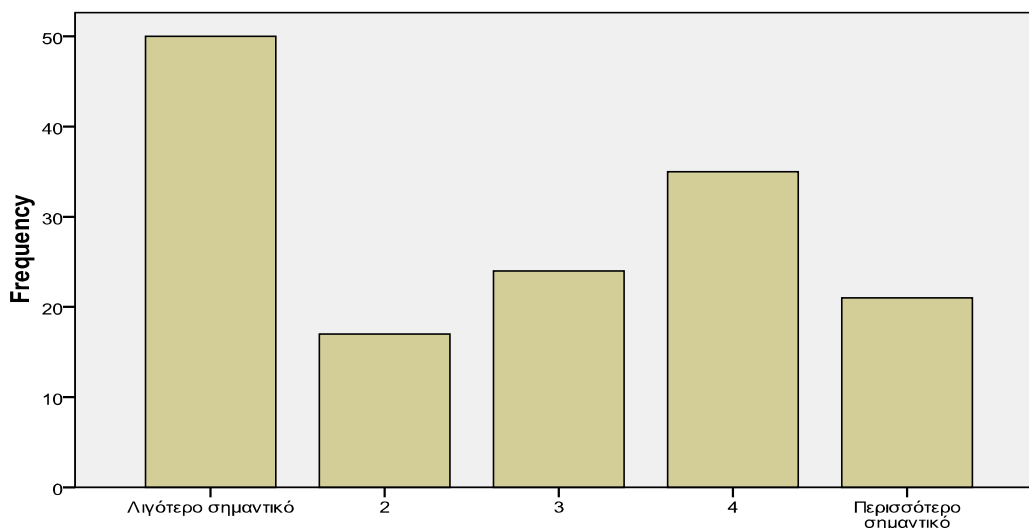
Πίνακας 8δ
Λόγοι συμμετοχής στα εκπαιδευτικά προγράμματα: «Επαγγελματική εξέλιξη»

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο				
Λιγότερο σημαντικό	50	25,8	34,0	34,0
2	17	8,8	11,6	45,6
3	24	12,4	16,3	61,9
4	35	18,0	23,8	85,7
Περισσότερο σημαντικό	21	10,8	14,3	100,0
Υποσύνολο	147	75,8	100,0	
Ελλείπουσες τιμές	47	24,2		
Σύνολο	194	100,0		

Γράφημα 8δ
Λόγοι συμμετοχής στα εκπαιδευτικά προγράμματα: «Επαγγελματική εξέλιξη»

Λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα: Επαγγελματική εξέλιξη

Λόγοι συμμετοχής στο πρόγραμμα: Επαγγελματική εξέλιξη

Από τον Πίνακα 8δ και το Γράφημα 8δ προκύπτει ότι η επαγγελματική εξέλιξη δεν αποτελεί ισχυρό κίνητρο συμμετοχής. Όσοι/ες το επιλέγουν ως περισσότερο σημαντικό αποτελούν το 14,3% των ερωτώμενων, ένα ποσοστό της τάξεως του 23,8% επιλέγει την τιμή 4, τη μέση τιμή 3 επιλέγει το 16,3%, ενώ οι λιγότερο σημαντικές τιμές (1 και 2) επιλέγονται από 45,6%.

Συμπερασματικά, τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα διεισδύουν σε ένα κοινό που σε μεγάλο βαθμό δεν έχει προηγούμενη σχετική εμπειρία εκπαίδευσης. Οι δε πρώτες εκτιμήσεις που μπορούν να γίνουν ως προς την επίδοσή τους είναι αναμφίβολα θετικές, καθώς οι εκπαιδευόμενοι/ες αποτελούν κατά κύριο λόγο τους βασικούς μηχανισμούς επικοινωνίας και σύστασης των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο φιλικό και συγγενικό περιβάλλον. Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης να υπογραμμισθεί ότι τα κίνητρα όσων συμμετέχουν είναι περισσότερο η προσωπική καλλιέργεια και η απόκτηση νέων γνώσεων, παρά η επαγγελματική εξέλιξη ή η βελτίωση των κοινωνικών επαφών, ανεξαρτήτως θεματικής ενότητας, φύλου, εκπαιδευτικού επιπέδου ή ηλικίας. Υπ' αυτό ακριβώς το πρίσμα θα πρέπει να προσεγγίζεται και η αξιολόγησή τους για τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα.

2.2.3. Αξιολόγηση της υλικοτεχνικής υποδομής και γραμματειακής υποστήριξης

Στο τμήμα αυτό της αξιολόγησης καταγράφονται οι απόψεις των εκπαιδευόμενων αναφορικά με την παρεχόμενη γραμματειακή υποστήριξη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και την υλικοτεχνική υποδομή τους. Οι σχετικές αξιολογήσεις αναλύονται με γνώμονα διάφορες μεταβλητές έτσι ώστε να υπάρξει μια όσο το δυνατό σφαιρικότερη εξέτασή τους.

Από τον Πίνακα 9 και το Γράφημα 9 προκύπτει πως στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι ερωτώμενοι αξιολογούν θετικά την παρεχόμενη γραμματειακή υποστήριξη στα προγράμματα εκπαίδευσης. Εν προκειμένω, σε ποσοστό 43,2% οι ερωτώμενοι/ες κρίνουν ως «άριστη» τη γραμματειακή υποστήριξη και ως «ικανοποιητική» σε ποσοστό 27%, ενώ οι λιγότερο θετικές αξιολογήσεις αποτελούν το 20,5% («εν μέρει επαρκής») και 6,5% («πλημμελής») αντίστοιχα.

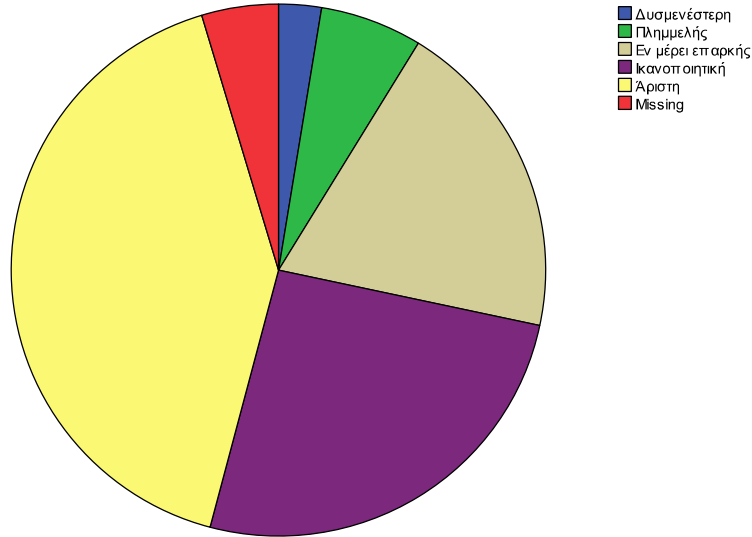
Πίνακας 9
Αξιολόγηση της γραμματειακής υποστήριξης

Η γραμματειακή υποστήριξη ήταν:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο				
Δυσμενέστερη	5	2,6	2,7	2,7
Πλημμελής	12	6,2	6,5	9,2
Εν μέρει επαρκής	38	19,6	20,5	29,7
Ικανοποιητική	50	25,8	27,0	56,8
Άριστη	80	41,2	43,2	100,0
Υποσύνολο	185	95,4	100,0	
Ελλείπουσες τιμές	9	4,6		
Σύνολο	194	100,0		

Γράφημα 9
Αξιολόγηση της γραμματειακής υποστήριξης

Η γραμματειακή υποστήριξη ήταν:

Θετική είναι επίσης η αξιολόγηση των εκπαιδευόμενων αναφορικά με τους διατιθέμενους χώρους διδασκαλίας. Στον Πίνακα 10 και στο Γράφημα 10 που ακολουθεί αποτυπώνονται οι σχετικές αξιολογήσεις.

Πίνακας 10
Αξιολόγηση των διατιθέμενων χώρων διδασκαλίας

Οι διατιθέμενοι χώροι διδασκαλίας ήταν:

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Ακατάλληλοι	6	3,1	3,2	3,2
	Πλημμελής	15	7,7	8,0	11,2
	Εν μέρει ικανοποιητικοί	72	37,1	38,3	49,5
	Ικανοποιητικοί	57	29,4	30,3	79,8
	Άριστοι	38	19,6	20,2	100,0
	Υποσύνολο	188	96,9	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	6	3,1		
Σύνολο		194	100,0		

Σελίδα 50 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
 Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
 ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

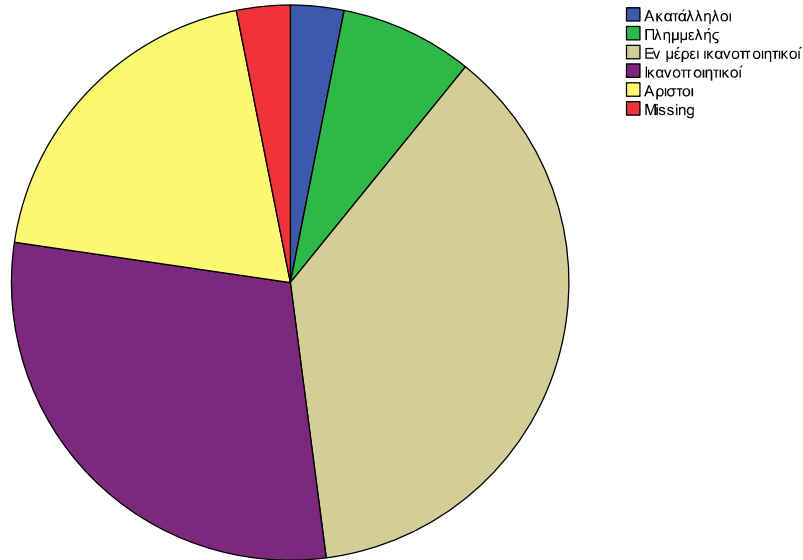
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γράφημα 10
Αξιολόγηση των διατιθέμενων χώρων διδασκαλίας

Οι διατιθέμενοι χώροι διδασκαλίας ήταν:

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 10 και το Γράφημα 10 οι διατιθέμενοι χώροι διδασκαλίας αξιολογούνται από το 20,2% των ερωτώμενων ως «άριστοι» και ως «ικανοποιητικοί» από το 30,3%. Οι λιγότερο θετικές αξιολογήσεις («Εν μέρει ικανοποιητικοί» «Πλημμελής» και «Ακατάλληλοι») αποτελούν το 38,3%, το 8% και 3,2% αντίστοιχα των αξιολογήσεων.

Θετική είναι τέλος και η γενική αξιολόγηση για τα διατιθέμενα εποπτικά μέσα διδασκαλίας. Στον Πίνακα 11 και στο Γράφημα 11 παρουσιάζονται τα σχετικά ποσοτικά μεγέθη.

Πίνακας 11
Αξιολόγηση των διατιθέμενων εποπτικών μέσων διδασκαλίας

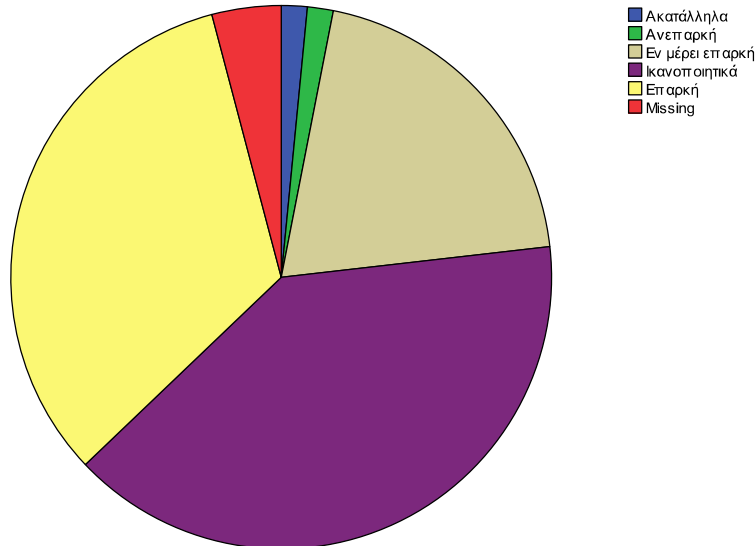
Τα διατιθέμενα εποπτικά μέσα διδασκαλίας ήταν:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο				
Ακατάλληλα	3	1,5	1,6	1,6
Ανεπαρκή	3	1,5	1,6	3,2
Εν μέρει επαρκή	39	20,1	21,0	24,2
Ικανοποιητικά	77	39,7	41,4	65,6
Επαρκή	64	33,0	34,4	100,0
Υποσύνολο	186	95,9	100,0	
Ελλείπουσες τιμές	8	4,1		
Σύνολο	194	100,0		

Γράφημα 11
Αξιολόγηση των διατιθέμενων εποπτικών μέσων διδασκαλίας

Τα διαθέσιμα εποπτικά μέσα διδασκαλίας ήταν:

Από τον Πίνακα 11 και το Γράφημα 11 προκύπτει πως το 34,4% των ερωτώμενων αξιολογεί ως «επαρκή» τα διατιθέμενα εποπτικά μέσα διδασκαλίας και ως «ικανοποιητικά» σε ποσοστό 41,4%. Οι λιγότερο θετικές αξιολογήσεις («Εν μέρει επαρκή», «Ανεπαρκή» και «Ακατάλληλα») αποτελούν αντίστοιχα το 21%, το 1,6% και 1,6% των ερωτηθέντων.

Από την ανάλυση των παραπάνω στοιχείων διαπιστώνεται πως τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα αξιολογείται ότι υλοποιούνται σε περιβάλλον ικανοποιητικής γραμματειακής υποστήριξης και πληρότητας σε ό,τι αφορά βασικές δομές υλικοτεχνικής υποδομής. Εν προκειμένω, οι ερωτώμενοι/ες στην πλειοψηφία τους αξιολογούν ως «άριστη» και «ικανοποιητική» την παρεχόμενη γραμματειακή υποστήριξη (70,2%), ως «ιδανικούς» και «ικανοποιητικούς» τους χώρους διδασκαλίας (50,5%) και ως «επαρκή» και «ικανοποιητικά» τα παρεχόμενα εποπτικά μέσα διδασκαλίας (75,8%).

2.2.4. Αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού και των Εργαστηρίων (Workshops)

Στο τμήμα αυτό της αξιολόγησης παρουσιάζονται αξιολογήσεις των ερωτώμενων για το διδακτικό προσωπικό και τα εργαστήρια (workshop) που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Οι εκπαιδευτές/έτριες αξιολογούνται με γνώμονα τη γνώση του αντικειμένου που δίδαξαν, την ικανότητα επικοινωνίας και το κατά πόσο ενθάρρυναν το διάλογο στην τάξη, την οργάνωση του μαθήματος και το παρεχόμενο εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και τις μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας που εφάρμοσαν. Η αξιολόγηση των εργαστηρίων (workshops) γίνεται με κριτήριο το περιβάλλον διαλόγου και συμμετοχής που διαμορφώθηκε κατά τη διάρκειά τους, το κατά πόσο εξειδίκευαν περαιτέρω τα όσα είχαν διδαχθεί στις παραδόσεις, την οργάνωση και συνοχή τους, καθώς και το εάν πρόσθεταν αξιόλογα και ενδιαφέροντα στοιχεία στην όλη διαδικασία μάθησης.

Πίνακας 12

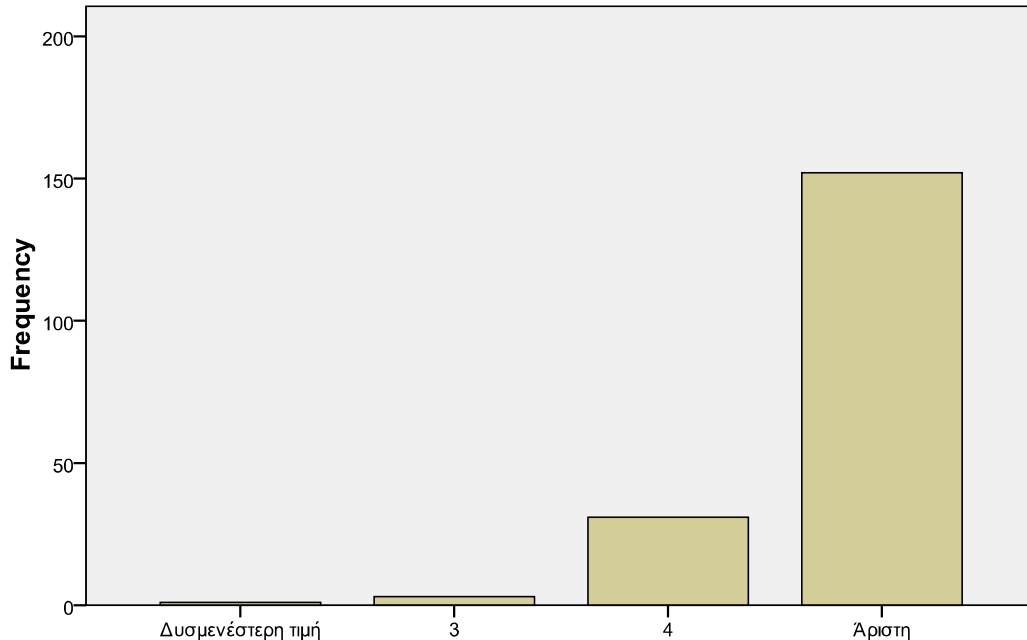
Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντα/ουσας: Γνώση του αντικειμένου

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	1	,5	,5	,5
	3	3	1,5	1,6	2,1
	4	31	16,0	16,6	18,7
	Άριστη	152	78,4	81,3	100,0
	Υποσύνολο	187	96,4	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	7	3,6		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 12

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντα/ουσας: Γνώση του αντικειμένου

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντα/ουσας: Γνώση του αντικειμένου

Από τον Πίνακα 12 και το Γράφημα 12 διαπιστώνεται πως σε όλες τις Θεματικές Ενότητες το διδακτικό προσωπικό αξιολογείται θετικά με βάση το κριτήριο της «γνώσης του αντικειμένου» που δίδαξαν. Με βάση κλίμακα, όπου η τιμή 2 αντιπροσωπεύει τη δυσμενέστερη και η τιμή 5 την ύψιστη επίδοση, το σύνολο του διδακτικού προσωπικού βαθμολογείται με τις δύο υψηλότερες τιμές της σχετικής κλίμακας και μέσο όρο 97,9%. Οι δυσμενέστερες τιμές (3 και 2) αποτελούν το 2,1%, εκ των οποίων οι αξιολογήσεις στην τιμή 2 αποτελούν το 0,5% και οι αξιολογήσεις στην τιμή 3 το 1,6%.

Θετική εικόνα προκύπτει για τους διδάσκοντες/ουσες και ως προς την επικοινωνιακή τους ικανότητα και επίδοση κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Στον Πίνακα 12α και Γράφημα 12α αποτυπώνονται τα σχετικά ποσοστά βάσει πενταβάθμιας κλίμακας, όπου η τιμή 1 αντιπροσωπεύει τη δυσμενέστερη αξιολόγηση και η τιμή 5 την υψηλότερη επίδοση.

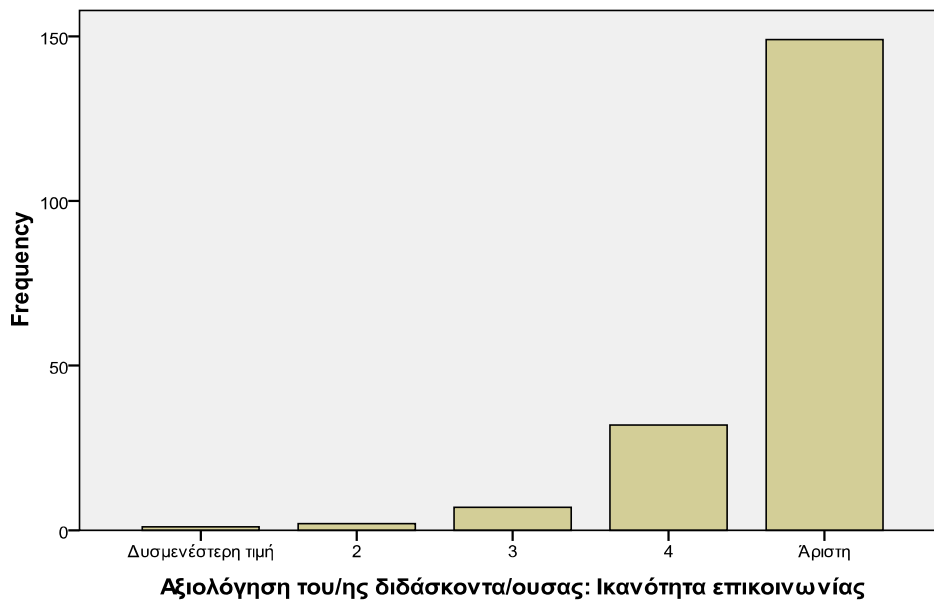
Πίνακας 12α

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντα/ουσας: Ικανότητα επικοινωνίας

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	1	,5	,5	,5
	2	2	1,0	1,0	1,6
	3	7	3,6	3,7	5,2
	4	32	16,5	16,8	22,0
	Άριστη	149	76,8	78,0	100,0
	Υποσύνολο	191	98,5	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	3	1,5		
Σύνολο	194	100,0			

Γράφημα 12α

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντα/ουσας: Ικανότητα επικοινωνίας

Όπως μπορεί να παρατηρηθεί από τον Πίνακα 12α και το Γράφημα 12α οι θετικές αξιολογήσεις για την επικοινωνιακή ικανότητα του διδακτικού προσωπικού (τιμές 4 και 5) ανέρχονται στο 94,8% των ερωτηθέντων, ενώ οι αρνητικές εκτιμήσεις (τιμές 1 και 2) αποτελούν το 1,5%. Την ενδιάμεση τιμή 3 επιλέγει το 3,7%.

Ιδιαίτερα κρίσιμη παράμετρος ως προς την αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού είναι η ενθάρρυνση του διαλόγου, καθώς σ' αυτήν την κατεύθυνση αποσκοπούν και στηρίζονται τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα. Σκοπός τους, με άλλα λόγια, δεν είναι η μετάδοση πληροφορίας, αλλά η ενεργός συμμετοχή των εκπαιδευόμενων στην επικαιροποίηση του φιλοσοφικού στοχασμού μέσα από τον κριτικό διάλογο. Στο πίνακα 12β και στο Γράφημα 12β παρουσιάζονται τα σχετικά ποσοτικά δεδομένα.

Πίνακας 12β

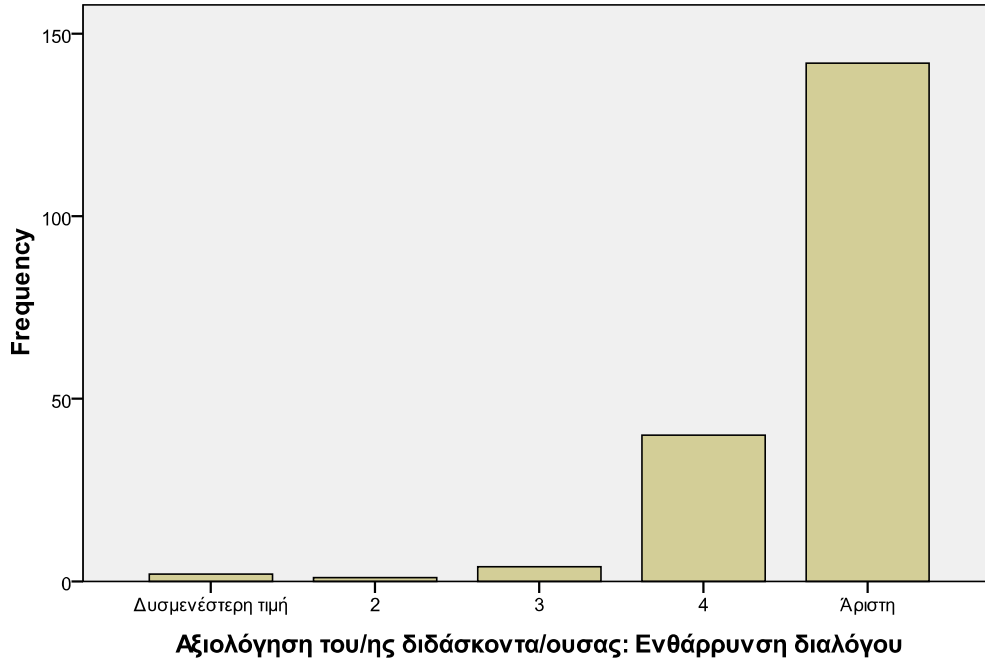
Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντα/ούσας Ενθάρρυνση διαλόγου

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	2	1,0	1,1	1,1
	2	1	,5	,5	1,6
	3	4	2,1	2,1	3,7
	4	40	20,6	21,2	24,9
	Αριστη	142	73,2	75,1	100,0
	Υποσύνολο	189	97,4	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	5	2,6		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 12β

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντα/ουσας: Ενθάρρυνση διαλόγου

Από τον Πίνακα 12β και το Γράφημα 12β προκύπτει ότι στη συντριπτική πλειοψηφία τους οι ερωτώμενοι/ες αξιολογούν θετικά τους/ις διδάσκοντες/ουσες ως προς τις επιδόσεις τους στην ενθάρρυνση του διαλόγου κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Εν προκειμένω, οι θετικές αξιολογήσεις (τιμές 4 και 5) αποτελούν το 96,3% των ερωτηθέντων, ενώ οι αρνητικές (τιμή 2) ανέρχεται σε μόλις 0,5%. Την ενδιάμεση τιμή 3 επιλέγει το 2,1% των ερωτηθέντων.

Στη μαθησιακά επωφελή εκπαιδευτική διαδικασία συντελεί και το παρεχόμενο εκπαιδευτικό υλικό. Στο Πίνακα 12γ και το Γράφημα 12γ αποτυπώνονται οι σχετικές αξιολογήσεις των εκπαιδευόμενων.

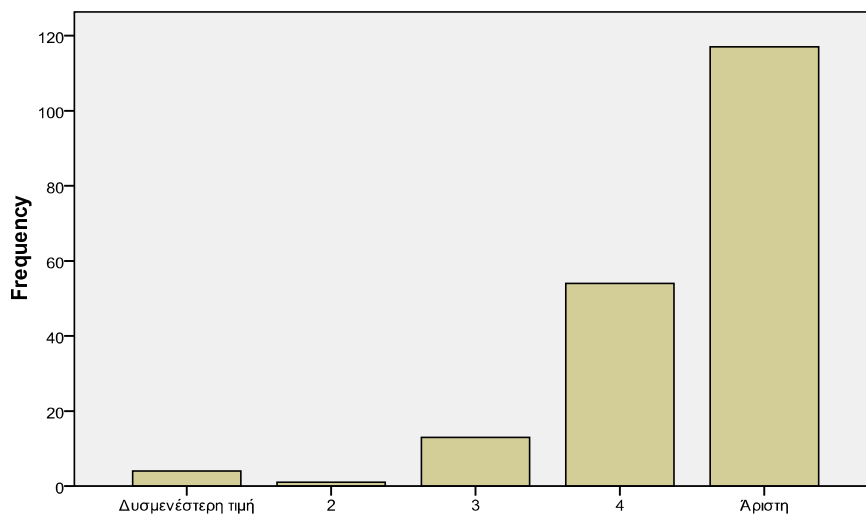
Πίνακας 12γ

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντος/ουσας: Παρεχόμενο εκπαιδευτικό υλικό

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	4	2,1	2,1	2,1
	2	1	,5	,5	2,6
	3	13	6,7	6,9	9,5
	4	54	27,8	28,6	38,1
	Άριστη	117	60,3	61,9	100,0
	Υποσύνολο	189	97,4	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	5	2,6		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 12γ

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντος/ουσας: Παρεχόμενο εκπαιδευτικό υλικό

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντος/ουσας: Παρεχόμενο εκπαιδευτικό υλικό

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 12γ και το Γράφημα 12γ οι ερωτώμενοι/ες κρίνουν θετικά το παρεχόμενο εκπαιδευτικό υλικό. Εν προκειμένω, οι θετικές αξιολογήσεις (τιμές 4 και 5) αποτελούν το 90,5%, ενώ οι αρνητικές (τιμές 1 και 2) το 2,6% των ερωτηθέντων. Την ενδιάμεση τιμή 3 επιλέγει των 6,9% των ερωτηθέντων.

Στον Πίνακα 12δ και στο Γράφημα 12δ περιέχονται οι αξιολογήσεις των ερωτώμενων αναφορικά με την οργάνωση και τη συνοχή των μαθημάτων στα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα.

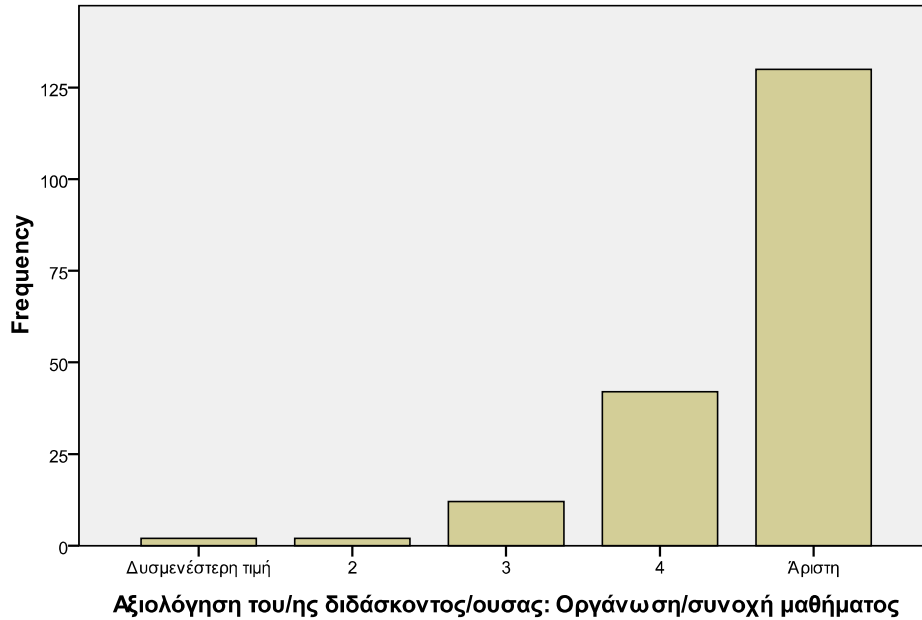
Πίνακας 12δ

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντος/ουσας: Οργάνωση/συνοχή μαθήματος

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	2	1,0	1,1	1,1
	2	2	1,0	1,1	2,1
	3	12	6,2	6,4	8,5
	4	42	21,6	22,3	30,9
	Αριστη	130	67,0	69,1	100,0
	Υποσύνολο	188	96,9	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	6	3,1		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 12δ

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντος/ουσας: Οργάνωση/συνοχή μαθήματος

Από τον Πίνακα 12δ και το Γράφημα 12δ προκύπτει ότι οι ερωτώμενοι/ες κρίνουν θετικά την οργάνωση/συνοχή των μαθημάτων. Εν προκειμένω, οι θετικές αξιολογήσεις (τιμές 4 και 5) αποτελούν το 91,4%, ενώ οι αρνητικές (τιμές 1 και 2) το 2,2% των ερωτηθέντων. Την ενδιάμεση τιμή 3 επιλέγει των 6,4% των ερωτηθέντων.

Θετική είναι η γνώμη των ερωτηθέντων και αναφορικά με τις μεθόδους/τεχνικές διδασκαλίας. Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 12ε και το Γράφημα 12ε στη συντριπτική πλειοψηφία και σε όλες τις επιμέρους Θεματικές Ενότητες οι θετικές αξιολογήσεις (τιμές 4 και 5) ανέρχονται στο 92,6% των ερωτηθέντων, ενώ οι αρνητικές (τιμές 1 και 2) αποτελούν μόλις το 2,2%. Την ενδιάμεση τιμή 3 επιλέγει των 5,3% των ερωτηθέντων.

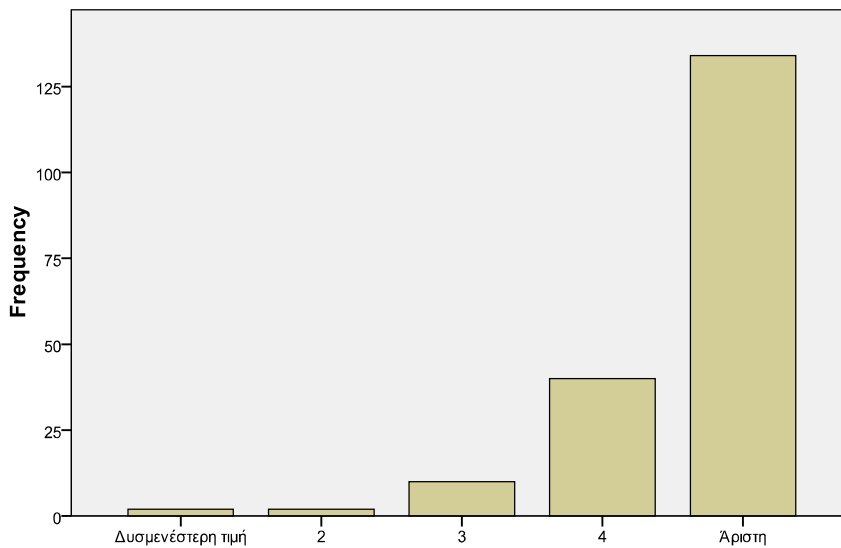
Πίνακας 12ε

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντος/ουσας: Μέθοδοι/τεχνικές διδασκαλίας

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	2	1,0	1,1	1,1
	2	2	1,0	1,1	2,1
	3	10	5,2	5,3	7,4
	4	40	20,6	21,3	28,7
	Άριστη	134	69,1	71,3	100,0
	Υποσύνολο	188	96,9	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	6	3,1		
Σύνολο	194	100,0			

Γράφημα 12ε

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντος/ουσας: Μέθοδοι/τεχνικές διδασκαλίας

Αξιολόγηση του/ης διδάσκοντος/ουσας: Μέθοδοι/τεχνικές διδασκαλίας

Η θετική εικόνα για τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα από την άποψη της ποιότητας των μαθημάτων και του διδακτικού προσωπικού επιβεβαιώνεται και αναφορικά με τα προσφερόμενα Εργαστήρια (Workshops). Η αξιολόγηση των τελευταίων αναφέρεται, όπως ήδη σημειώθηκε, στο εάν και κατά πόσο διαμορφώθηκε περιβάλλον διαλόγου και συμμετοχής στη διάρκεια υλοποίησής τους, εάν εξειδίκευαν περαιτέρω τα όσα είχαν διδαχθεί στις παραδόσεις, στην οργάνωση και συνοχή τους, καθώς και στο εάν πρόσθεταν αξιόλογα και ενδιαφέροντα στοιχεία στην όλη διαδικασία μάθησης.

Πίνακας 13

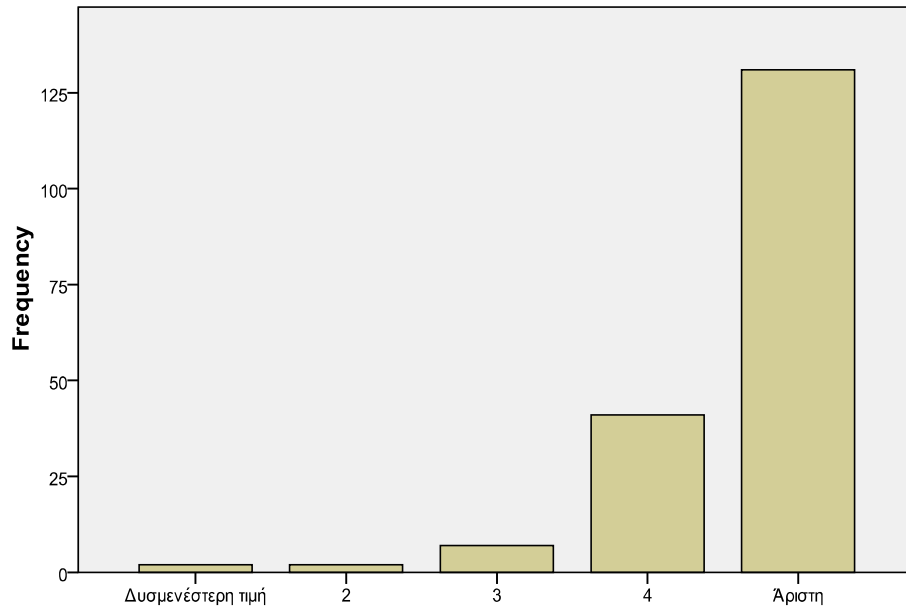
Αξιολόγηση εργαστηρίων: Ενθάρρυναν τον διάλογο και τη συμμετοχή

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	2	1,0	1,1	1,1
	2	2	1,0	1,1	2,2
	3	7	3,6	3,8	6,0
	4	41	21,1	22,4	28,4
	Άριστη	131	67,5	71,6	100,0
	Υποσύνολο	183	94,3	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	11	5,7		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 13

Αξιολόγηση εργαστηρίων: Ενθάρρυναν τον διάλογο και τη συμμετοχή

Αξιολόγηση εργαστηρίων: Ενθάρρυναν τον διάλογο και τη συμμετοχή

Από τον Πίνακα 13 και το Γράφημα 13 προκύπτει ότι στην πλειοψηφία τους και σε όλες τις επιμέρους Θεματικές Ενότητες οι ερωτώμενοι/ες αξιολογούν θετικά τα παρεχόμενα Εργαστήρια από την άποψη του κλίματος ενθάρρυνσης του διαλόγου και της συμμετοχής που διαμορφώθηκε στο πλαίσió τους. Οι θετικές αξιολογήσεις (τιμές 4 και 5) ανέρχονται στο 94% των ερωτηθέντων, ενώ οι αρνητικές (τιμές 1 και 2) αποτελούν μόλις το 2,2%. Την ενδιάμεση τιμή 3 επιλέγει των 3,8% των ερωτηθέντων.

Τα παρεχόμενα Εργαστήρια αξιολογούνται θετικά και από την άποψη της εξειδίκευσης που προσέφεραν σε ότι είχε ήδη διδαχθεί ως θεωρία κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Όπως διαπιστώνεται από τον Πίνακα 13α και το Γράφημα 13α στην πλειοψηφία τους και σε όλες τις επιμέρους Θεματικές Ενότητες οι ερωτώμενοι/ες τοποθετούνται στις τιμές 4 και 5 σε ποσοστό 91,1%, ενώ οι αρνητικές αξιολογήσεις, οι οποίες αφορούν μόνο στη τιμή 1 και 2 περιορίζονται σε ποσοστό 2,8%. Την ενδιάμεση τιμή αξιολόγησης (3) επιλέγει το 6,1% των ερωτηθέντων.

Πίνακας 13α

Αξιολόγηση εργαστηρίων: Εξειδίκευαν περαιτέρω όσα ήδη είχαν διδαχθεί

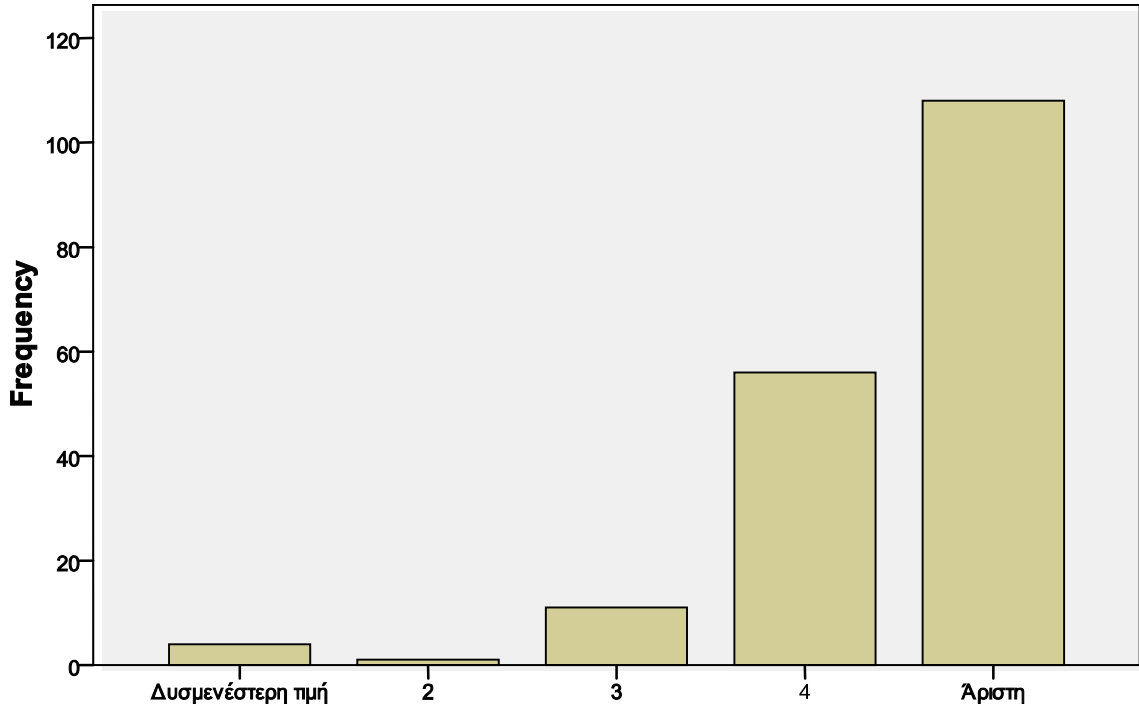
		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	4	2,1	2,2	2,2
	2	1	,5	,6	2,8
	3	11	5,7	6,1	8,9
	4	56	28,9	31,1	40,0
	Άριστη	108	55,7	60,0	100,0
	Υποσύνολο	180	92,8	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	14	7,2		
Σύνολο	194	100,0			

Γράφημα 13α

Αξιολόγηση εργαστηρίων: Εξειδίκευαν περαιτέρω όσα ήδη είχαν διδαχθεί

Αξιολόγηση εργαστηρίων: Εξειδίκευαν περαιτέρω όσα ήδη είχαν διδαχθεί

Η αξιολόγηση των παρεχόμενων Εργαστηρίων είναι θετική και από την άποψη του ότι προσέθεταν καινούργιες γνώσεις πέραν των όσων διδάσκονται στο πλαίσιο των θεωρητικών μαθημάτων. Χαρακτηριστικό της εν λόγω θετικής αξιολόγησης είναι και το ότι σε όλες τις επιμέρους Θεματικές Ενότητες δεν σημειώνονται αξιολογήσεις στη δυσμενέστερη τιμή. Όπως διαπιστώνεται από τον Πίνακα 13β και το Γράφημα 13β στην πλειοψηφία τους και σε όλες τις επιμέρους Θεματικές Ενότητες οι ερωτώμενοι/ες τοποθετούνται στις τιμές 4 και 5 σε ποσοστό 91,8%, ενώ οι αρνητικές αξιολογήσεις, οι οποίες αφορούν μόνο στη τιμή 1 και 2 περιορίζονται σε ποσοστό 2,7%. Την ενδιάμεση τιμή αξιολόγησης (3) επιλέγει το 5,5% των ερωτηθέντων.

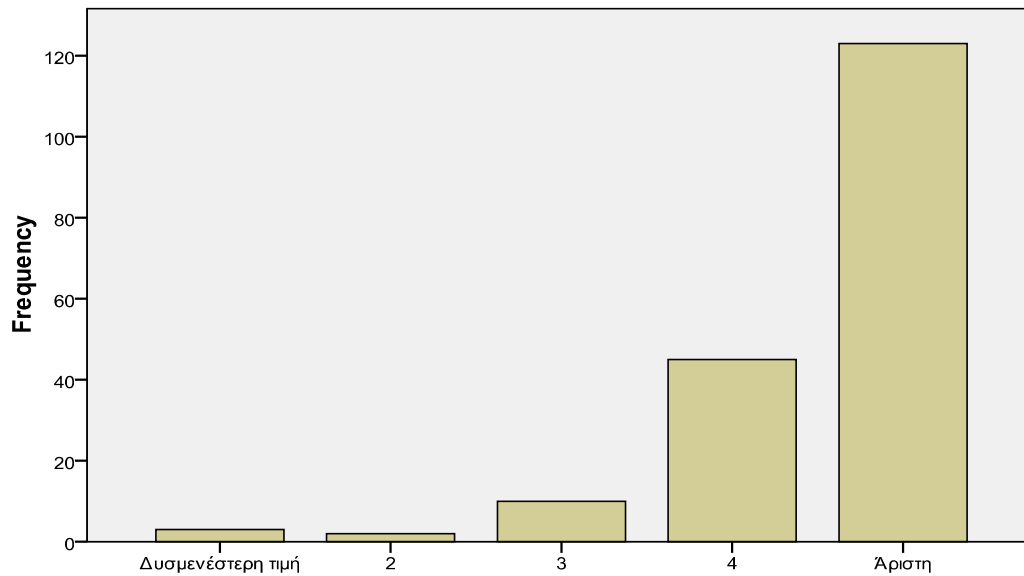
Πίνακας 13β

Αξιολόγηση εργαστηρίων: Προσέθεσαν κάτι αξιόλογο ή ενδιαφέρον

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	3	1,5	1,6	1,6
	2	2	1,0	1,1	2,7
	3	10	5,2	5,5	8,2
	4	45	23,2	24,6	32,8
	Άριστη	123	63,4	67,2	100,0
	Υποσύνολο	183	94,3	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	11	5,7		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 13β

Αξιολόγηση εργαστηρίων: Προσέθεσαν κάτι αξιόλογο ή ενδιαφέρον

Αξιολόγηση εργαστηρίων: Προσέθεσαν κάτι αξιόλογο ή ενδιαφέρον

Θετική είναι επίσης η αξιολόγηση των Εργαστηρίων από την άποψη του βαθμού συνοχής και οργάνωσης. Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 13γ και το Γράφημα 13γ στην πλειοψηφία τους οι ερωτώμενοι/ες τοποθετούνται στις τιμές 4 και 5 σε ποσοστό 90,7%, ενώ οι αρνητικές αξιολογήσεις σε ποσοστό 3,8%. Την ενδιάμεση τιμή αξιολόγησης (3) επιλέγει το 5,5% των ερωτηθέντων.

Πίνακας 13γ

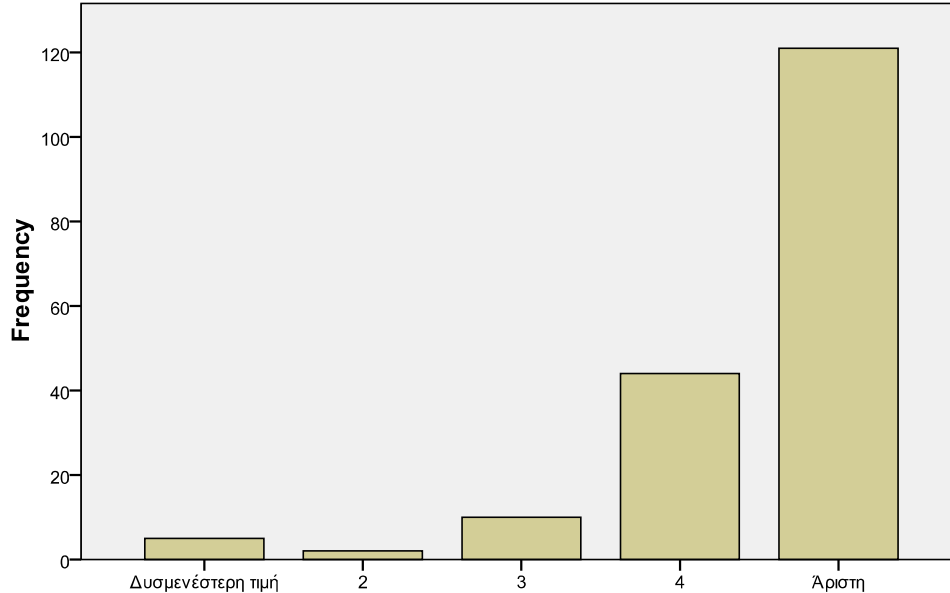
Αξιολόγηση εργαστηρίων: Είχαν καλή οργάνωση και συνοχή μεταξύ τους

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	5	2,6	2,7	2,7
	2	2	1,0	1,1	3,8
	3	10	5,2	5,5	9,3
	4	44	22,7	24,2	33,5
	Άριστη	121	62,4	66,5	100,0
	Υποσύνολο	182	93,8	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	12	6,2		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 13γ

Αξιολόγηση εργαστηρίων: Είχαν καλή οργάνωση και συνοχή μεταξύ τους

Αξιολόγηση εργαστηρίων: Είχαν καλή οργάνωση και συνοχή μεταξύ τους

Συμπερασματικά, τόσο το διδακτικό προσωπικό και τα θεωρητικά μαθήματα, όσο και τα Εργαστήρια, αξιολογούνται θετικά από την πλειοψηφία των ερωτώμενων. Η σχετική αξιολόγηση είναι θετική με γνώμονα διάφορα κριτήρια, όπως η γνώση του αντικειμένου από την πλευρά του διδακτικού προσωπικού, την ικανότητα επικοινωνίας και το κατά πόσο ενθαρρύνθηκε ο διάλογος στην τάξη, την οργάνωση των μαθημάτων και το παρεχόμενο εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και τις μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας που εφαρμόστηκαν. Συναφώς, η αξιολόγηση των εργαστηρίων (workshops) υπήρξε θετική με γνώμονα επιμέρους διαστάσεις, όπως το περιβάλλον διαλόγου και συμμετοχής που διαμορφώθηκε κατά τη διάρκειά τους, το κατά πόσο εξειδίκευαν περαιτέρω τα όσα είχαν διδαχθεί στις παραδόσεις, την οργάνωση και συνοχή τους, καθώς και το εάν πρόσθεταν αξιόλογα και ενδιαφέροντα στοιχεία στην όλη διαδικασία μάθησης.

2.2.5. Συνολική αξιολόγηση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων

Στο τμήμα αυτό της αξιολόγησης καταγράφονται απόψεις των ερωτώμενων σχετικά με τη Θεματική Ενότητα που παρακολούθησαν και ειδικότερα το βαθμό ικανοποίησης των κινήτρων και των προσδοκιών τους να συμμετέχουν στα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα. Οι Θεματικές Ενότητες αξιολογούνται επίσης με γνώμονα επιπτώσεις τους στους/ις εκπαιδευόμενους/ες όπως η απόκτηση νέων γνώσεων και η πρακτική τους χρησιμότητα, τα επιμέρους ειδικά οφέλη, την ανάπτυξη κοινωνικών επαφών/κοινωνικότητας, τη συμβολή τους στο να αναγνωριστεί η αξία της γνώσης και στην επαγγελματική εξέλιξη. Τέλος, η συνολική αποτίμηση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων αξιολογείται βάσει του κινήτρου που διαμόρφωσαν ώστε να επιδιωχθεί η παρακολούθηση ενός επόμενου κύκλου ή ανάλογων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και το εάν και κατά πόσο αυτά θα συστήνονταν σε άτομα του φιλικού και συγγενικού περιβάλλοντος.

Από τα στοιχεία της έρευνας με ερωτηματολόγιο προκύπτει πως στο σύνολό τους και για όλες ανεξαιρέτως τις Θεματικές Ενότητες τα παρεχόμενα προγράμματα εκπαίδευσης ικανοποίησαν σε υψηλό ποσοστό τις απαιτήσεις, τα κίνητρα και τις προσδοκίες των εκπαιδευόμενων. Όπως προκύπτει από τον Πίνακα και το Γράφημα 14 το 93,8% των ερωτηθέντων δηλώνει υψηλό βαθμό ικανοποίησης («πλήρως» και «σε μεγάλο βαθμό»), το 4,7 «εν μέρει», ενώ μόνο ένα ποσοστό της τάξεως του 1,5% έχει αρνητική («πολύ λίγο» και «καθόλου») τοποθέτηση.

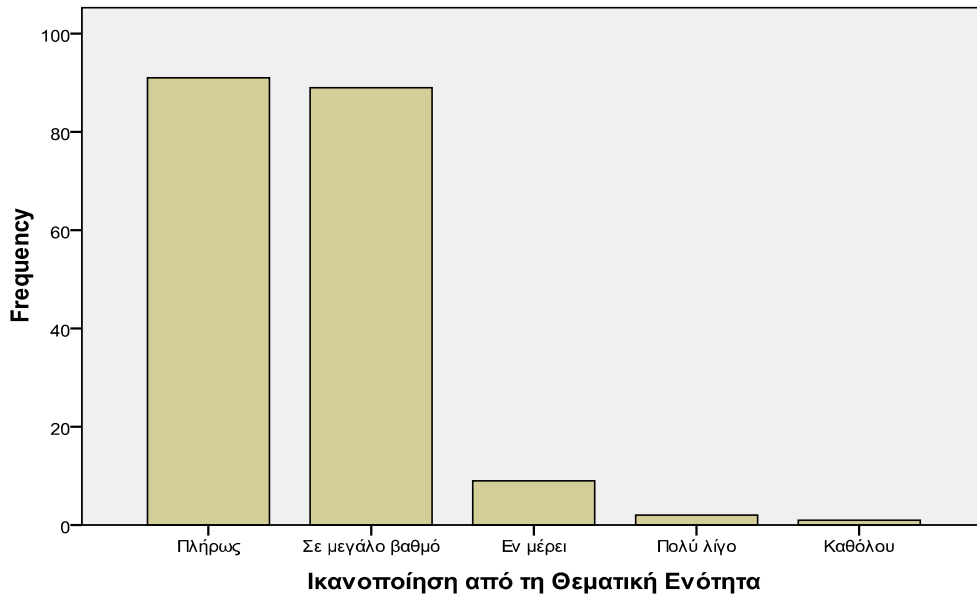

Πίνακας 14
Ικανοποίηση από τη θεματική ενότητα

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Πλήρως	91	46,9	47,4	47,4
	Σε μεγάλο βαθμό	89	45,9	46,4	93,8
	Εν μέρει	9	4,6	4,7	98,4
	Πολύ λίγο	2	1,0	1,0	99,5
	Καθόλου	1	,5	,5	100,0
	Υποσύνολο	192	99,0	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	2	1,0		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 14

Ικανοποίηση από τη Θεματική Ενότητα

Θετικά αξιολογούνται τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα και από την άποψη των επιπτώσεων που είχαν οι επιμέρους Θεματικές Ενότητες στην απόκτηση νέων γνώσεων, σε ειδικά προσωπικά οφέλη, στην ανάπτυξη κοινωνικών επαφών/κοινωνικότητας, στην αναγνώριση της αξίας της γνώσης, στην επαγγελματική εξέλιξη και στην πρακτική χρησιμότητα των παρεχόμενων γνώσεων.

Πίνακας 15α

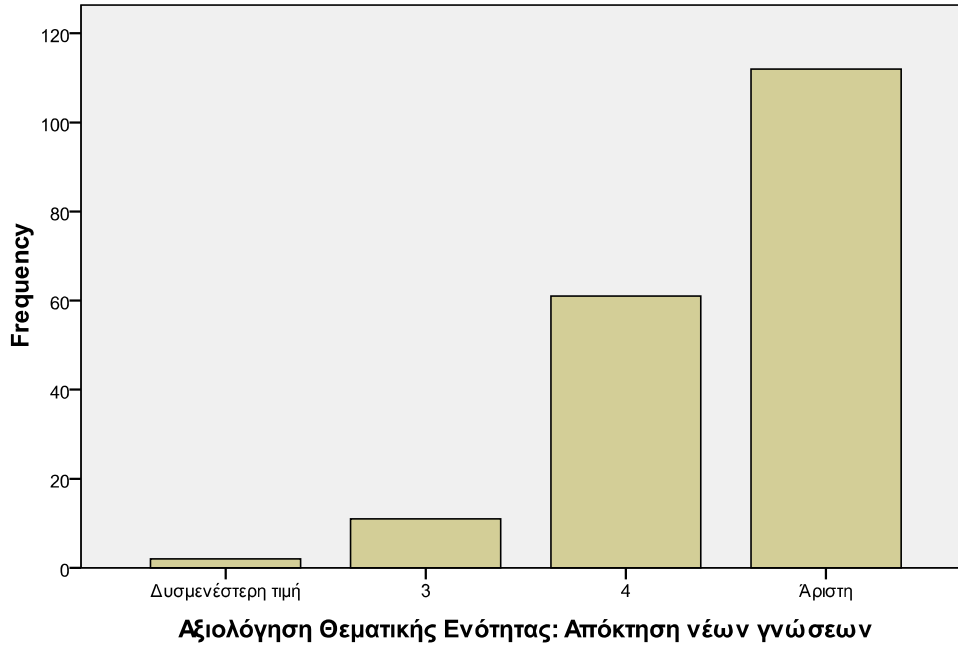
Αξιολόγηση Θεματικής Ενότητας: «Απόκτηση νέων γνώσεων»

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	2	1,0	1,1	1,1
	3	11	5,7	5,9	7,0
	4	61	31,4	32,8	39,8
	Άριστη	112	57,7	60,2	100,0
	Υποσύνολο	186	95,9	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	8	4,1		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 15α

Αξιολόγηση Θεματικής Ενότητας: Απόκτηση νέων γνώσεων

Από τον Πίνακα και το Γράφημα 15α προκύπτει ότι τα εκπαιδευτικά προγράμματα αναγνωρίζεται πως παρείχαν νέα γνώση. Σε όλες τις Θεματικές Ενότητες οι ερωτώμενοι/ες στην πλειοψηφία τους (93%) εκφράζονται θετικά για την εν λόγω επίπτωση, ενώ μόλις το 1,1% επιλέγει την τιμή 2 και την δυσμενέστερη αξιολόγηση. Την ενδιάμεση τιμή 3 επιλέγει το 5,9%.

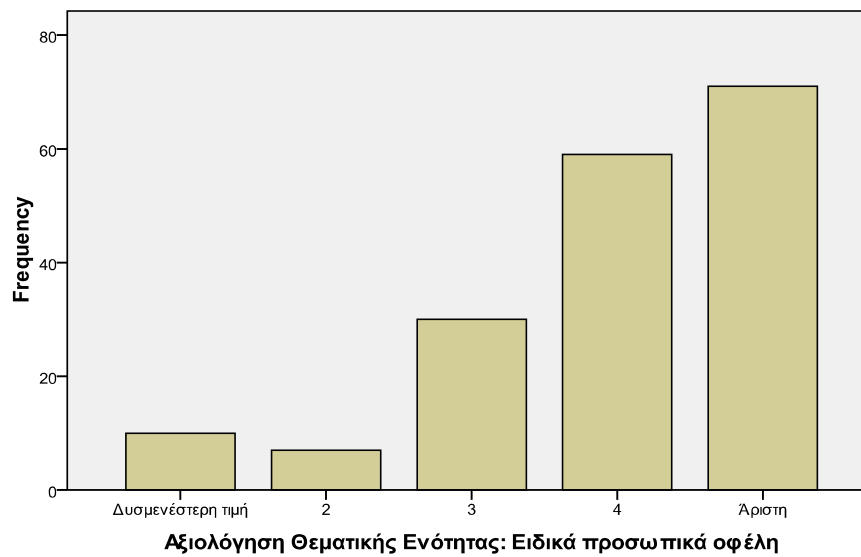
Πίνακας 15β

Αξιολόγηση Θεματικής Ενότητας: Ιδιαίτερα προσωπικά οφέλη

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	10	5,2	5,6	5,6
	2	7	3,6	4,0	9,6
	3	30	15,5	16,9	26,6
	4	59	30,4	33,3	59,9
	Άριστη	71	36,6	40,1	100,0
	ύνολο	177	91,2	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	17	8,8		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 15β

Αξιολόγηση Θεματικής Ενότητας: Ειδικά προσωπικά οφέλη

Από τον Πίνακα και το Γράφημα 15β προκύπτει ότι στην πλειοψηφία τους και σε όλες τις Θεματικές Ενότητες οι ερωτώμενοι αξιολογούν πως είχαν ιδιαίτερα προσωπικά οφέλη από τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα, αν και ασφαλώς σε μικρότερο ποσοστό σε σχέση με την απόκτηση νέων γνώσεων. Εν προκειμένω, το 73,4% των ερωτηθέντων διαπιστώνει σε μεγάλο βαθμό ιδιαίτερα προσωπικά οφέλη, ενώ τις λιγότερο θετικές τιμές επιλέγει το 9,6%. Στην ενδιάμεση τιμή (3) τοποθετείται το 16,9% των ερωτηθέντων.

Λιγότερο σημαντική αναγνωρίζεται πως είναι η επίδραση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων από την άποψη της ενίσχυσης των κοινωνικών επαφών και της κοινωνικότητας.

Πίνακας 15γ

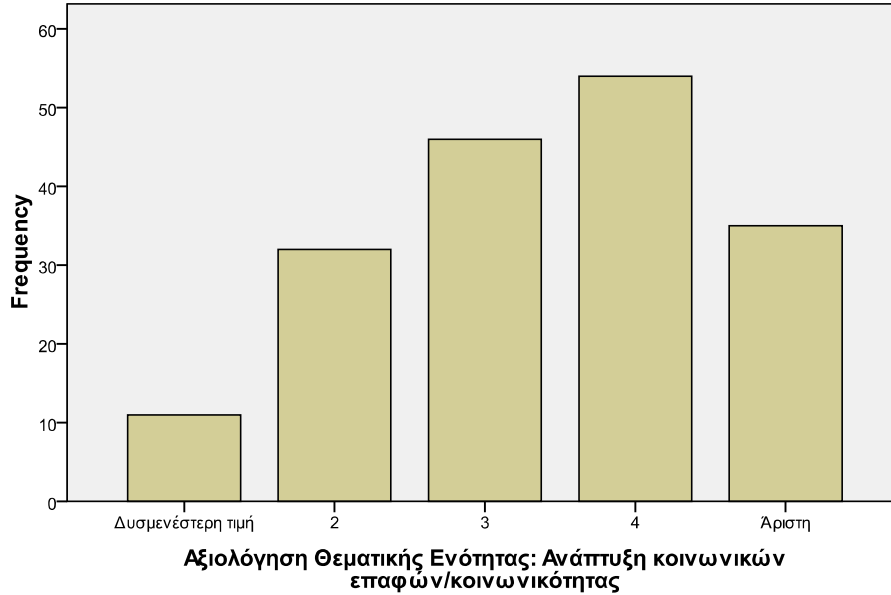
Αξιολόγηση Θεματικής Ενότητας: Ανάπτυξη κοινωνικών επαφών/κοινωνικότητας

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	11	5,7	6,2	6,2
	2	32	16,5	18,0	24,2
	3	46	23,7	25,8	50,0
	4	54	27,8	30,3	80,3
	Άριστη	35	18,0	19,7	100,0
	Υποσύνολο	178	91,8	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	16	8,2		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 15γ

Αξιολόγηση Θεματικής Ενότητας: Ανάπτυξη κοινωνικών επαφών/κοινωνικότητας

Από τον Πίνακα και το Γράφημα 15γ προκύπτει ότι η επίδραση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην ανάπτυξη κοινωνικών επαφών/κοινωνικότητας, είναι μοιρασμένη (50-50) ανάμεσα στους ερωτώμενους.

Ακόμη μικρότερη αξιολογείται η επίδραση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευόμενων.

Πίνακας 15δ

Αξιολόγηση Θεματικής Ενότητας: Επαγγελματική εξέλιξη

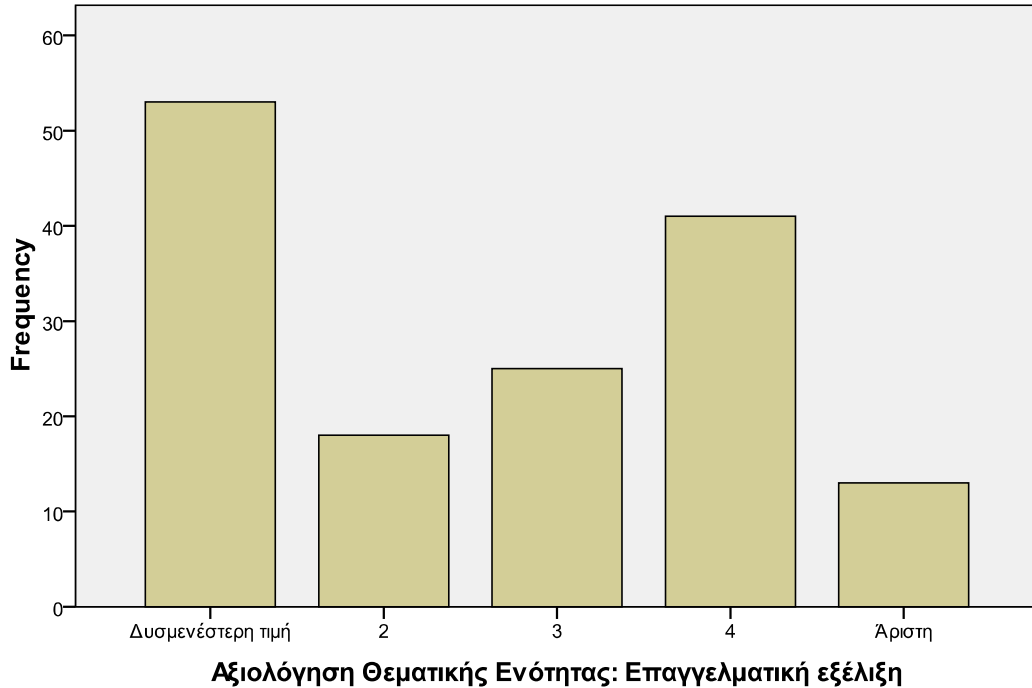
		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	53	27,3	35,3	35,3
	2	18	9,3	12,0	47,3
	3	25	12,9	16,7	64,0
	4	41	21,1	27,3	91,3
	Άριστη	13	6,7	8,7	100,0
	Υποσύνολο	150	77,3	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	44	22,7		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 15δ

Αξιολόγηση Θεματικής Ενότητας: Επαγγελματική εξέλιξη

Από τον Πίνακα και το Γράφημα 15δ προκύπτει ότι μόλις το 36% των ερωτώμενων επιλέγει τις υψηλότερες τιμές αξιολόγησης της επίδρασης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην επαγγελματική εξέλιξη, ενώ το 47,3% τις χαμηλότερες. Το 16,7% των ερωτώμενων επιλέγει την ενδιάμεση τιμή (3).

Θετικότερες είναι τέλος οι αξιολογήσεις των ερωτώμενων αναφορικά με την πρακτική χρησιμότητα των παρεχόμενων γνώσεων.

Πίνακας 15ε

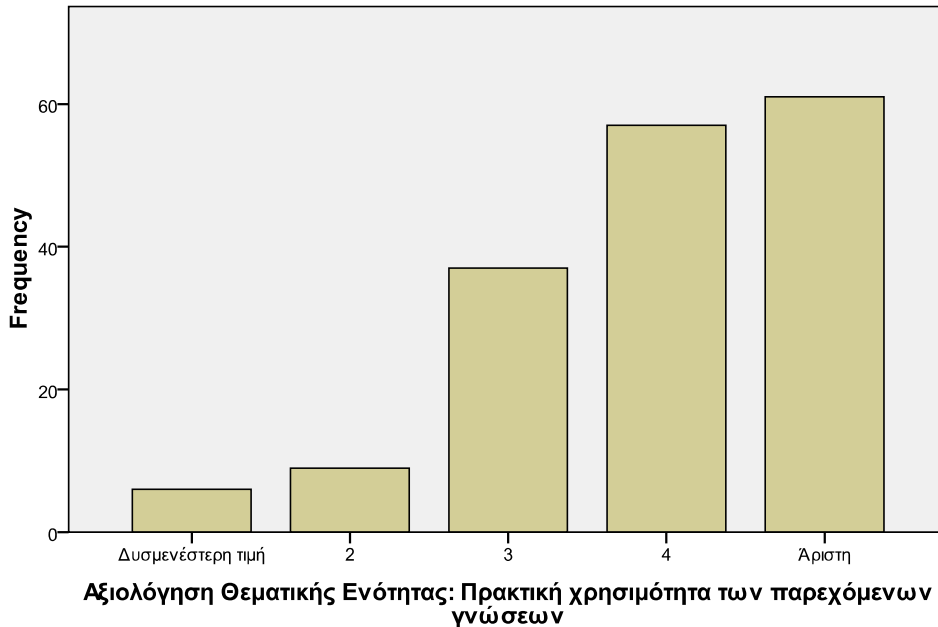
Αξιολόγηση Θεματικής Ενότητας: Πρακτική χρησιμότητα των παρεχόμενων γνώσεων

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Δυσμενέστερη τιμή	6	3,1	3,5	3,5
	2	9	4,6	5,3	8,8
	3	37	19,1	21,8	30,6
	4	57	29,4	33,5	64,1
	Άριστη	61	31,4	35,9	100,0
	Υποσύνολο	170	87,6	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	24	12,4		
Σύνολο		194	100,0		

Γράφημα 15ε

Αξιολόγηση Θεματικής Ενότητας: Πρακτική χρησιμότητα των παρεχόμενων γνώσεων

Από τον Πίνακα και το Γράφημα 15ε διαπιστώνεται πως σε όλες τις επιμέρους Θεματικές Ενότητες και στην πλειοψηφία τους (69,4%) οι ερωτώμενοι/ες αναγνωρίζουν την πρακτική χρησιμότητα των παρεχόμενων γνώσεων. Τις λιγότερο θετικές τιμές (1 και 2) επιλέγει το 8,8%, ενώ την ενδιάμεση τιμή (3) το 21,8%.

Η θετική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων τεκμηριώνεται κι από το γεγονός ότι οι ερωτώμενοι/ες σε όλες τις Θεματικές Ενότητες εκφράζουν ισχυρή επιθυμία παρακολούθησης ενός επόμενου κύκλου ή ανάλογων προγραμμάτων εκπαίδευσης, καθώς και ότι θα σύστηναν τα παρεχόμενα προγράμματα σε άτομα του συγγενικού, φιλικού ή επαγγελματικού τους περιβάλλοντος.

Συμπερασματικά, από την εξέταση των ευρημάτων του ερωτηματολογίου στην εν λόγω ενότητα προκύπτει ότι στη συντριπτική πλειοψηφία τους οι ερωτώμενοι/ες αξιολογούν θετικά τις Θεματικές Ενότητες που παρακολούθησαν, καθώς ικανοποιήθηκαν σε σημαντικό βαθμό οι προσδοκίες, τα κίνητρα και οι απαιτήσεις τους. Τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα αξιολογούνται ότι συνεισέφεραν

Θετικά στην αύξηση των γνώσεων, οι οποίες σε μεγάλο βαθμό διαπιστώνεται πως έχουν κι εμπειρικό αντίκρισμα, ενώ σε μικρότερο βαθμό επέφεραν ιδιαίτερα προσωπικά οφέλη. Αντίθετα, οι ερωτώμενοι αξιολογούν ως λιγότερο σημαντικές τις επιπτώσεις των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην ανάπτυξη των κοινωνικών επαφών και, ιδιαίτερα, στην επαγγελματική τους εξέλιξη.

2.3. Αναλυτικά αποτελέσματα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων από το διδακτικό προσωπικό

Στην έρευνα με το δομημένο ερωτηματολόγιο συμμετείχαν συνολικά τριάντα τέσσερα (34) μέλη του διδακτικού προσωπικού, αριθμός που αντιστοιχεί στο 34,0% του συνολικού αριθμού των διδασκόντων στα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα του 8^{ου} κύκλου. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα ευρήματα της έρευνας διαρθρωμένα ανάλογα με την ενότητα των ερωτήσεων.

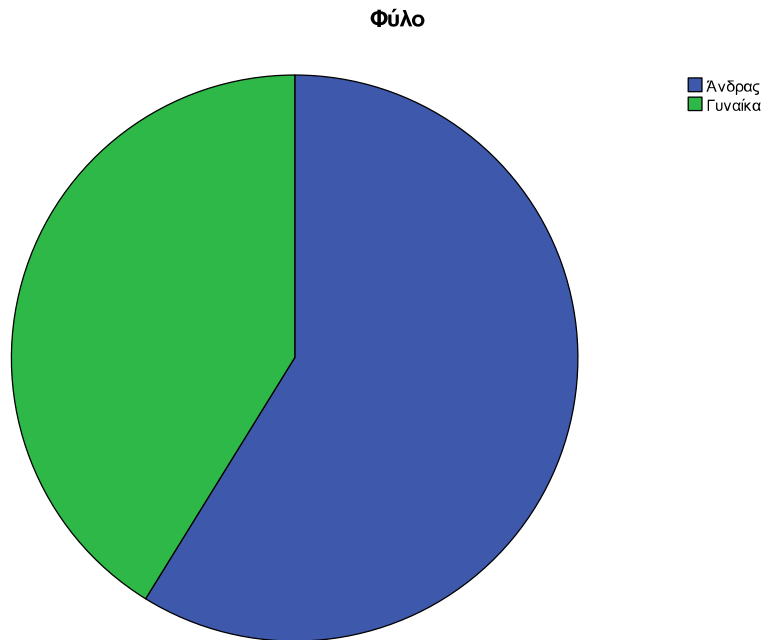
2.3.1. Δημογραφικά στοιχεία

Στο τμήμα αυτό της αξιολόγησης καταγράφονται βασικά δημογραφικά χαρακτηριστικά μελών του διδακτικού προσωπικού που συμμετείχε στην έρευνα με το ερωτηματολόγιο. Εν προκειμένω εξετάζονται στοιχεία όπως το φύλο και η ηλικία των ερωτώμενων, η οικογενειακή τους κατάσταση, καθώς κι εάν η απασχόλησή τους στα προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα ήταν αποκλειστική τους απασχόληση.

Πίνακας 1
Κατανομή του διδακτικού προσωπικού βάσει φύλου

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο Άνδρας	20	58,8	58,8	58,8
Γυναίκα	14	41,2	41,2	100,0
Σύνολο	34	100,0	100,0	

Γράφημα 1
Κατανομή του διδακτικού προσωπικού βάσει φύλου

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 1 και το Γράφημα 1 η πλειοψηφία των ερωτώμενων είναι άνδρες (58,8%), με το ποσοστό των γυναικών να ανέρχεται σε 41,2%. Τα ποσοστά αυτά αντιστοιχούν σε αυτά του συνολικού σώματος του διδακτικού προσωπικού.

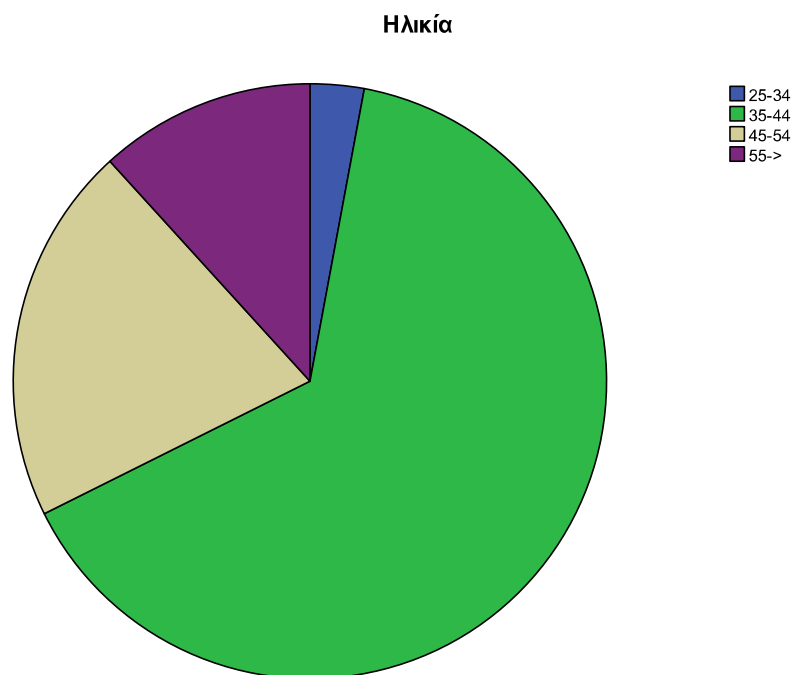
Η ηλικιακή κατανομή του διδακτικού προσωπικού απεικονίζεται στον Πίνακα και Γράφημα 2 που ακολουθούν.

Πίνακας 2
Κατανομή του διδακτικού προσωπικού βάσει ηλικίας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο 25-34	1	2,9	2,9	2,9
35-44	22	64,7	64,7	67,6
45-54	7	20,6	20,6	88,2
55->	4	11,8	11,8	100,0
Σύνολο	34	100,0	100,0	

Γράφημα 2
Κατανομή του διδακτικού προσωπικού βάσει ηλικίας

Από τον Πίνακα και Γράφημα 2 διαπιστώνεται πως η πλειοψηφία των ερωτώμενων (64,7%) εντάσσεται στην ηλικιακή κατηγορία των 35-44 ετών. Ακολουθούν με ποσοστό 20,6% όσοι/ες βρίσκονται στην ηλικιακή κατηγορία 45-54 ετών, με ποσοστό 2,9% στην ηλικιακή κατηγορία 25-34 και τέλος με 11,8% άνω των 55 ετών.

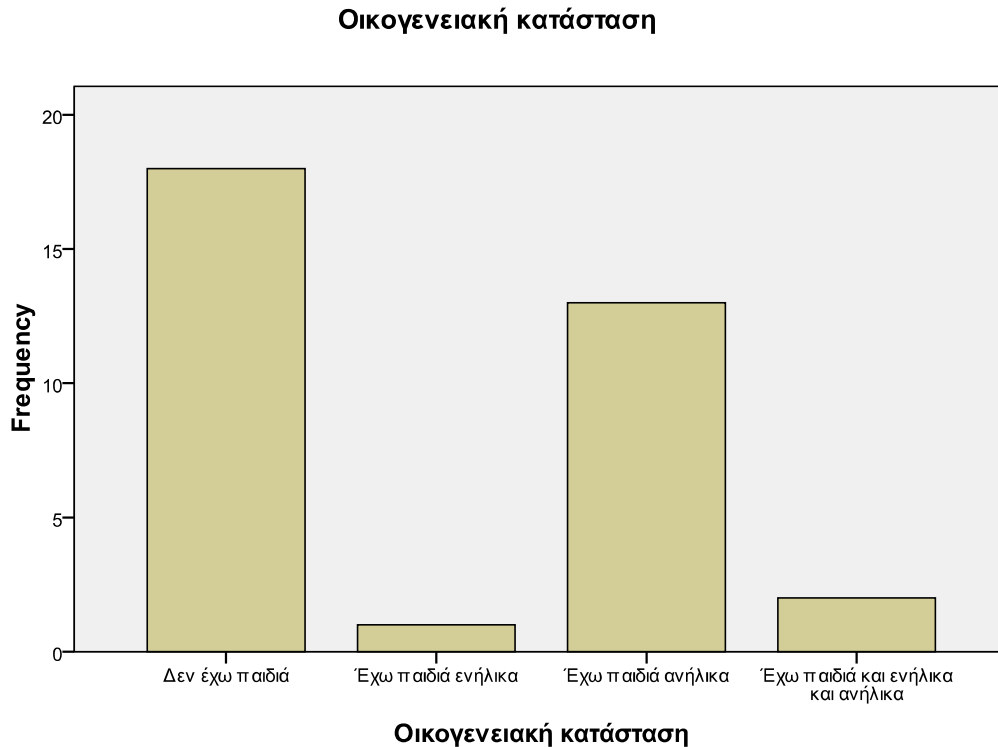
Η οικογενειακή κατάσταση του διδακτικού προσωπικού απεικονίζεται στον Πίνακα και Γράφημα 3 που ακολουθούν.

Πίνακας 3
Κατανομή του διδακτικού προσωπικού βάσει οικογενειακής κατάστασης

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο Δεν έχω παιδιά	18	52,9	52,9	52,9
Έχω παιδιά ενήλικα	1	2,9	2,9	55,9
Έχω παιδιά ανήλικα	13	38,2	38,2	94,1
Έχω παιδιά και ενήλικα και ανήλικα	2	5,9	5,9	100,0
Σύνολο	34	100,0	100,0	

Γράφημα 3
Κατανομή του διδακτικού προσωπικού βάσει οικογενειακής κατάστασης

Από τον Πίνακα και Γράφημα 3 προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων (52,9%) δεν έχει τέκνα και το 38,2% έχει παιδιά ανήλικα. Ένα ποσοστό 2,9 έχει παιδιά ενήλικα και τέλος ένα ποσοστό 5,9% έχει και ανήλικα και ενήλικα παιδιά.

Τέλος, ενδιαφέρον παρουσιάζει και η κατανομή των ερωτώμενων του διδακτικού προσωπικού με βάση το εάν η απασχόλησή τους στα προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα ήταν αποκλειστική ή όχι.

Πίνακας 4

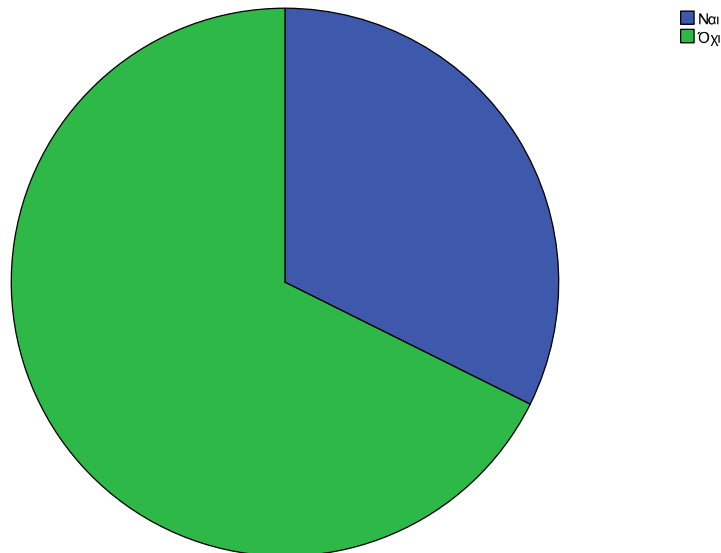
Η διδασκαλία στο πρόγραμμα ήταν μοναδική απασχόληση

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο Ναι	11	32,4	32,4	32,4
Όχι	23	67,6	67,6	100,0
Σύνολο	34	100,0	100,0	

Γράφημα 4

Κατανομή του διδακτικού προσωπικού βάσει απασχόλησης

Η διδασκαλία στο πρόγραμμα ήταν μοναδική απασχόληση

Από τον Πίνακα και Γράφημα 4 προκύπτει ότι η πλειοψηφία του ερωτώμενου διδακτικού προσωπικού (67,6%) είχε κι άλλη εργασιακή απασχόληση πέραν αυτής στα προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα, ενώ για το 32,4% ήταν αποκλειστική.

Συνοψίζοντας, η πλειοψηφία του διδακτικού προσωπικού είναι άνδρες και ηλικίας 35-44 ετών. Ως προς την οικογενειακή κατάσταση η πλειοψηφία δεν έχει τέκνα, ενώ

η εργασιακή απασχόληση στα προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα δεν είναι και η μοναδική.

2.3.2. Οργανωτικός σχεδιασμός-Υποδομές

Στο τμήμα αυτό της έκθεσης αξιολόγησης καταγράφονται αξιολογήσεις του διδακτικού προσωπικού για τα προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα και, ειδικότερα, για τον γενικό σχεδιασμό και την οργάνωσή τους, τη γραμματειακή υποστήριξη, τους διατιθέμενους χώρους διδασκαλίας και τα εποπτικά μέσα, καθώς και τη χρονική διάρκεια.

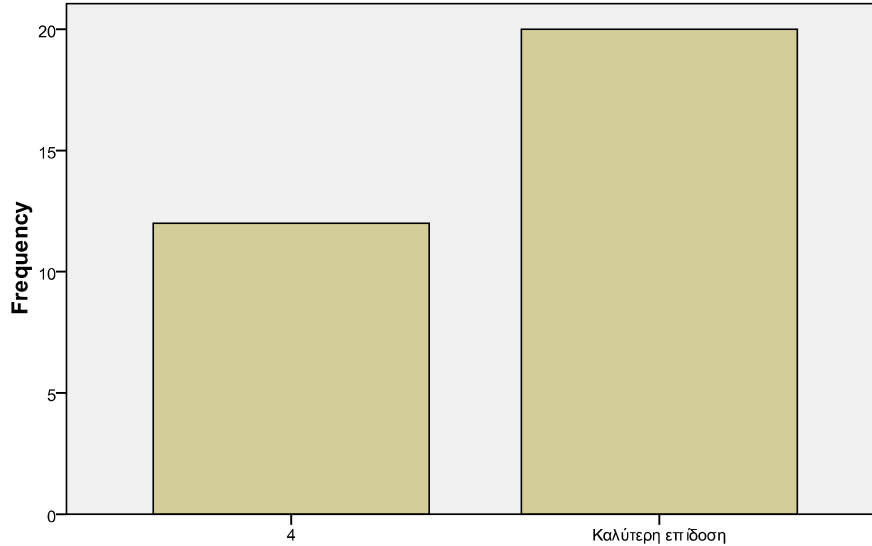
Πίνακας 5α
Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Γενικός σχεδιασμός-οργάνωση

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	4	12	35,3	37,5	37,5
	Καλύτερη επίδοση	20	58,8	62,5	100,0
	Υποσύνολο	32	94,1	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	2	5,9		
Σύνολο		34	100,0		

Γράφημα 5α

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Γενικός σχεδιασμός-οργάνωση

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Γενικός σχεδιασμός-οργάνωση

Από τον Πίνακα και το Γράφημα 5α προκύπτει ότι στην πλειοψηφία τους οι ερωτώμενοι/ες αξιολογούν θετικά τον γενικό σχεδιασμό και την οργάνωση των προσφερόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

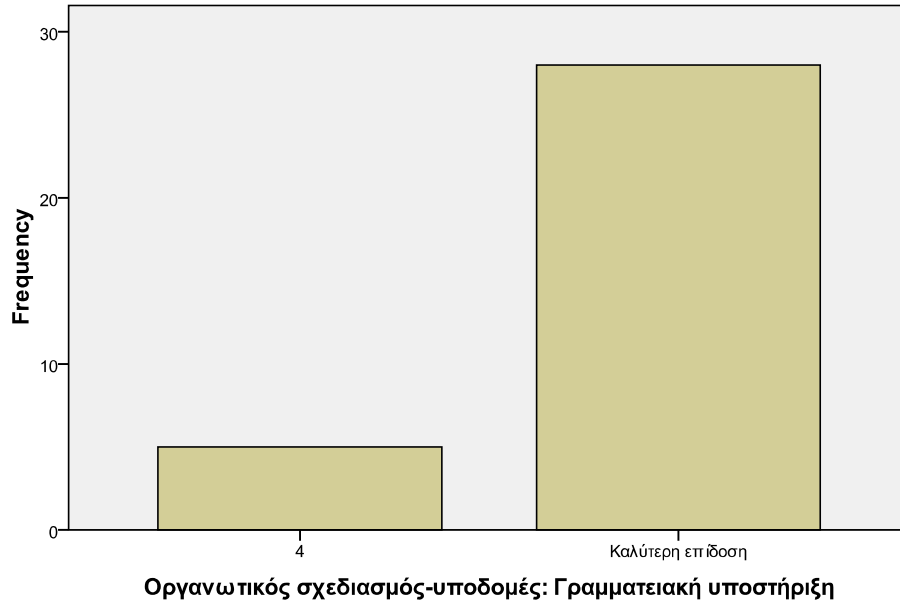
Πίνακας 5β

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Γραμματειακή υποστήριξη

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	4	5	14,7	15,2	15,2
	Καλύτερη επίδοση	28	82,4	84,8	100,0
	Υποσύνολο	33	97,1	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	1	2,9		
Σύνολο		34	100,0		

Γράφημα 5β

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Γραμματειακή υποστήριξη

Απόλυτα θετική είναι η αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού για τη γραμματειακή υποστήριξη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Όπως προκύπτει από τον Πίνακα και το Γράφημα 5β οι ερωτώμενοι/ες επιλέγουν μόνο τις υψηλότερες θετικές τιμές 4 και 5 (15,2% και 84,8% αντίστοιχα).

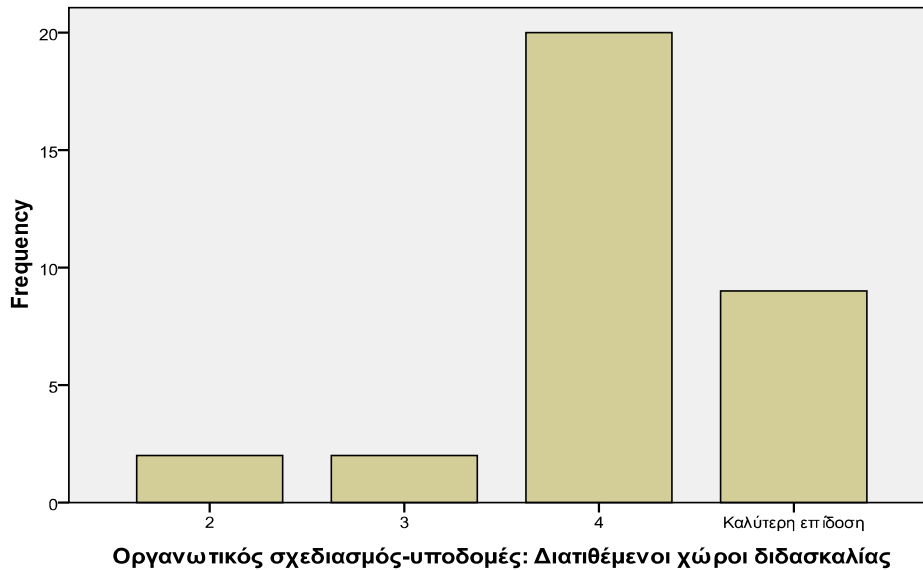
Πίνακας 5γ

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Διατιθέμενοι χώροι διδασκαλίας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο 2	2	5,9	6,1	6,1
3	2	5,9	6,1	12,1
4	20	58,8	60,6	72,7
Καλύτερη επίδοση	9	26,5	27,3	100,0
Υποσύνολο	33	97,1	100,0	
Ελλείπουσες τιμές	1	2,9		
Σύνολο	34	100,0		

Γράφημα 5γ

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Διατιθέμενοι χώροι διδασκαλίας

Θετικές είναι επίσης οι αξιολογήσεις των ερωτώμενων σχετικά με τους διατιθέμενους χώρους διδασκαλίας. Από τον Πίνακα και το Γράφημα 5γ οι υψηλότερες βαθμολογίες αποτελούν το 87,9%, ενώ το 6,1% αφορά στην ενδιάμεση τιμή 3 και ένα ποσοστό 6,1% αφορά στην μικρότερη τιμή (2).

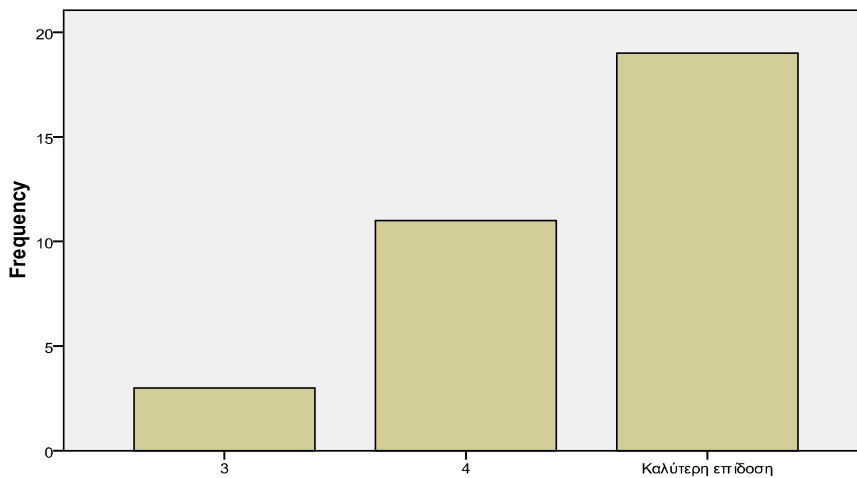
Πίνακας 5δ

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Διατιθέμενα εποπτικά μέσα

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο 3	3	8,8	9,1	9,1
4	11	32,4	33,3	42,4
Καλύτερη επίδοση	19	55,9	57,6	100,0
Υποσύνολο	33	97,1	100,0	
Ελλείπουσες τιμές	1	2,9		
Σύνολο	34	100,0		

Γράφημα 5δ

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Διατιθέμενα εποπτικά μέσα

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Διατιθέμενα εποπτικά μέσα

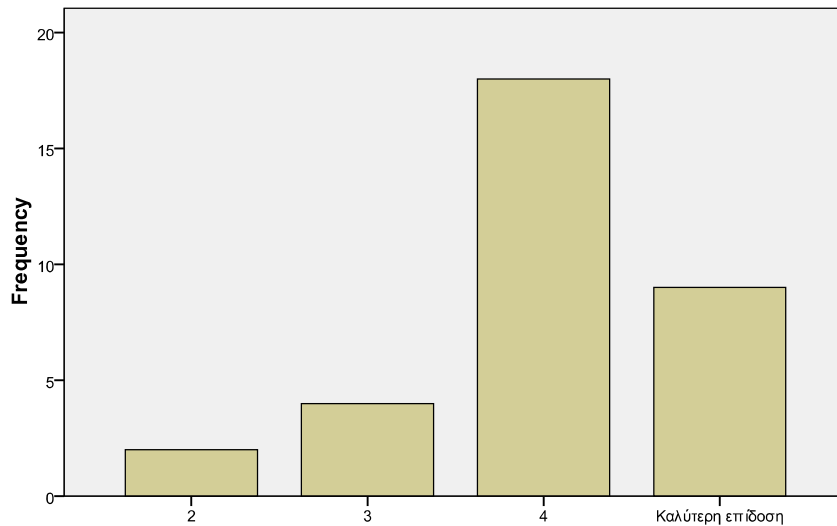
Θετικά αξιολογούνται επίσης τα διατιθέμενα εποπτικά μέσα διδασκαλίας. Όπως διαπιστώνεται από τον Πίνακα και το Γράφημα 5δ το 87,9% των ερωτηθέντων επιλέγει τις υψηλότερες τιμές (4 και 5), ενώ την ενδιάμεση τιμή 3 επιλέγει το 6,1%.

Πίνακας 5ε
Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: «Χρονική διάρκεια»

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	2	2	5,9	6,1	6,1
	3	4	11,8	12,1	18,2
	4	18	52,9	54,5	72,7
	Καλύτερη επίδοση	9	26,5	27,3	100,0
	Υποσύνολο	33	97,1	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	1	2,9		
Σύνολο		34	100,0		

Γράφημα 5ε

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Χρονική διάρκεια

Οργανωτικός σχεδιασμός-υποδομές: Χρονική διάρκεια

Θετικά αξιολογείται τέλος η χρονική διάρκεια των προσφερόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Όπως προκύπτει από τον Πίνακα και το Γράφημα 5ε στη συντριπτική πλειοψηφία τους (81,8%) οι ερωτώμενοι/ες επιλέγουν τις υψηλότερες τιμές θετικής αξιολόγησης (4 και 5), και την ενδιάμεση τιμή 3 επιλέγει το 12,1%.

Εν κατακλείδι, προκύπτει ότι αναφορικά με την υλικοτεχνική υποδομή και γραμματειακή υποστήριξη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων η πλειοψηφία των ερωτώμενων μελών του διδακτικού προσωπικού διατυπώνει θετική γνώμη. Ειδικότερα, αξιολογεί θετικά παραμέτρους των εκπαιδευτικών προγραμμάτων όπως ο γενικός σχεδιασμός και η οργάνωσή τους, η γραμματειακή υποστήριξη, οι διατιθέμενοι χώροι διδασκαλίας και τα εποπτικά μέσα, καθώς και η χρονική τους διάρκεια.

2.3.3. Οργάνωση-Υλοποίηση Εργαστηρίων (Workshops)

Στο τμήμα αυτό της έκθεσης αξιολόγησης καταγράφονται αξιολογήσεις του διδακτικού προσωπικού αναφορικά με τα Εργαστήρια (Workshops) και, ειδικότερα, τη συνάφειά τους με τις θεωρητικές παραδόσεις στα μαθήματα.

Θετική είναι η αξιολόγηση των Εργαστηρίων (Workshops) από το διδακτικό προσωπικό, όπως φαίνεται στον Πίνακα 6 και το Γράφημα 6.

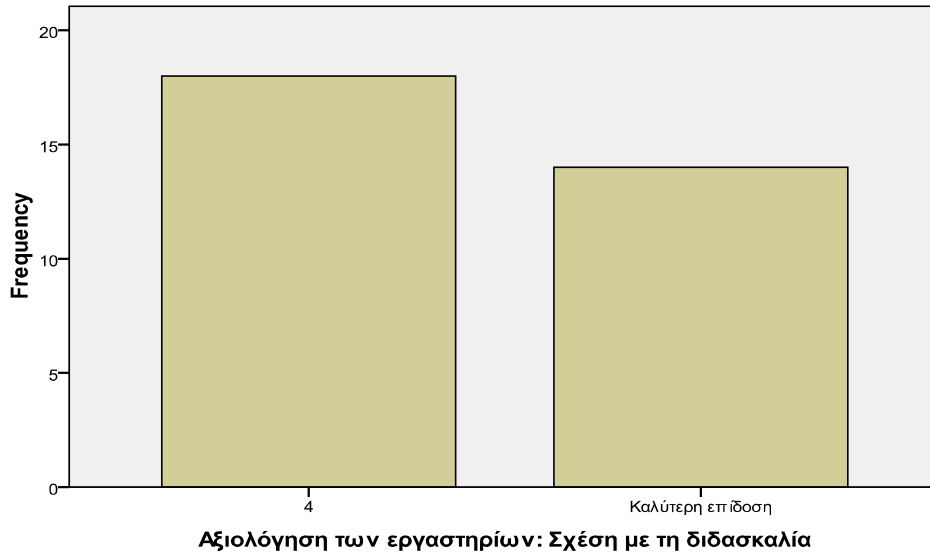
Πίνακας 6

Αξιολόγηση των εργαστηρίων: Σχέση με τη διδασκαλία

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο 4	18	52,9	56,3	56,3
Καλύτερη επίδοση	14	41,2	43,7	100,0
Υποσύνολο	32	94,1	100,0	
Ελλείπουσες τιμές	2	5,9		
Σύνολο	34	100,0		

Γράφημα 6

Αξιολόγηση των εργαστηρίων: Σχέση με τη διδασκαλία

Από τον Πίνακα και το Γράφημα 6 προκύπτει ότι η συνάφεια των Εργαστηρίων με τις θεωρητικές παραδόσεις στα μαθήματα αξιολογούνται με την υψηλότερη βαθμολογία .

Συμπερασματικά, το διδακτικό προσωπικό αξιολογεί τα προσφερόμενα Εργαστήρια (Workshops) με θετικό πρόσημο. Εν προκειμένω, διαπιστώνει ότι αυτά ήταν συναφή με τα θεωρητικά μαθήματα.

2.3.4. Γενική αξιολόγηση διδακτικού έργου-Εκπαιδευτικών προγραμμάτων

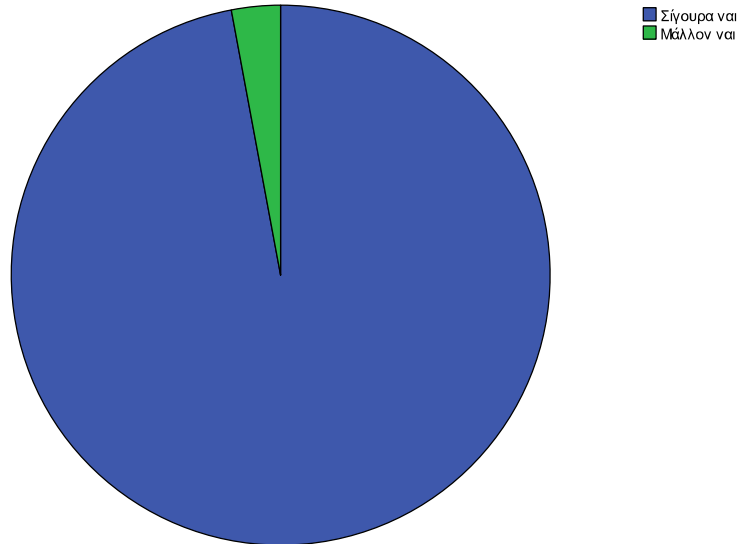
Στο τμήμα αυτό της αξιολόγησης καταγράφεται η γενική αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού για τα προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα. Ειδικότερα, αξιολογείται η εμπειρία διδασκαλίας σε σχέση με άλλες, αποτιμώνται επιδράσεις του μαθήματος στους εκπαιδευόμενους/ες, και αποτιμάται η συμβολή των μαθημάτων στην επίτευξη των στόχων των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, με την υπόδειξη πιθανών προσαρμογών ή αναθεωρήσεων που απαιτούνται σ' αυτά.

Πίνακας 7
Σύσταση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε συναδέλφους

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	Σίγουρα ναι	33	97,1	97,1	97,1
	Μάλλον ναι	1	2,9	2,9	100,0
	Σύνολο	34	100,0	100,0	

Γράφημα 7

Σύσταση προγραμμάτων σε συναδέλφους

Από τον Πίνακα και το Γράφημα 7 προκύπτει μια συντριπτικά θετική αξιολόγηση της εκπαιδευτικής εμπειρίας στα προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα από την πλευρά του διδακτικού προσωπικού. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 97,1% των ερωτώμενων επιλέγει την απάντηση «σίγουρα ναι», ενώ και το υπόλοιπο 2,9% διάκειται θετικά.

Η εν λόγω θετική στάση επιβεβαιώνεται κι από τη συγκριτική αξιολόγηση της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής εμπειρίας με άλλες.

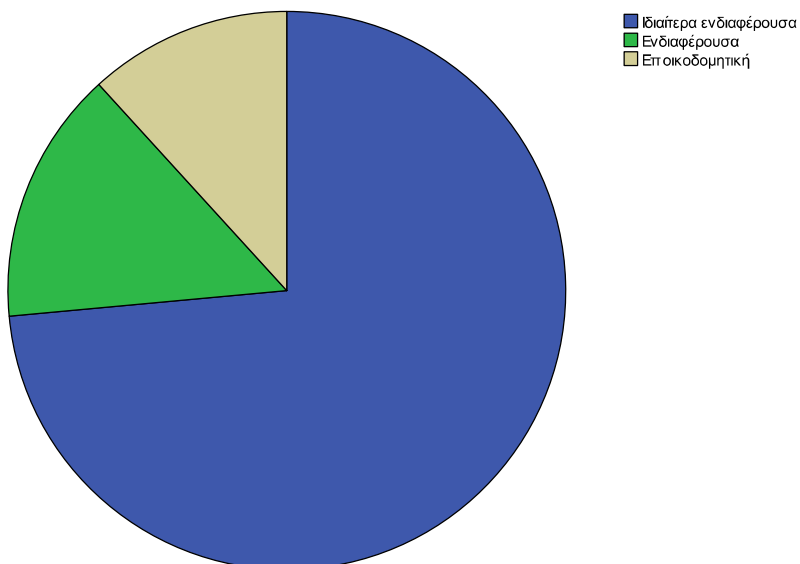
Πίνακας 8

Αξιολόγηση διδακτικής εμπειρίας

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα	25	73,5	73,5	73,5
Ενδιαφέρουσα	5	14,7	14,7	88,2
Επικοινωνιακή	4	11,8	11,8	100,0
Σύνολο	34	100,0	100,0	

Γράφημα 8

Αξιολόγηση διδακτικής εμπειρίας

Από τον Πίνακα και το Γράφημα 8 προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων (88,2%) αποτιμά ως «ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα» και «ενδιαφέρουσα» την εμπειρία διδασκαλίας και μόνο ένα ποσοστό της τάξης του 11,8% απαντά στον χαρακτηρισμό «Εποικοδομητική» που προτείνεται στο ερωτηματολόγιο.

Η πλειοψηφία των ερωτώμενων συνηγορεί επίσης στην καταλληλότητα των προσφερόμενων μαθημάτων σε σχέση με τους στόχους των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, επισημαίνοντας παράλληλα την ανάγκη ενίσχυσης σε επιμέρους σημεία τους.

Πίνακας 9

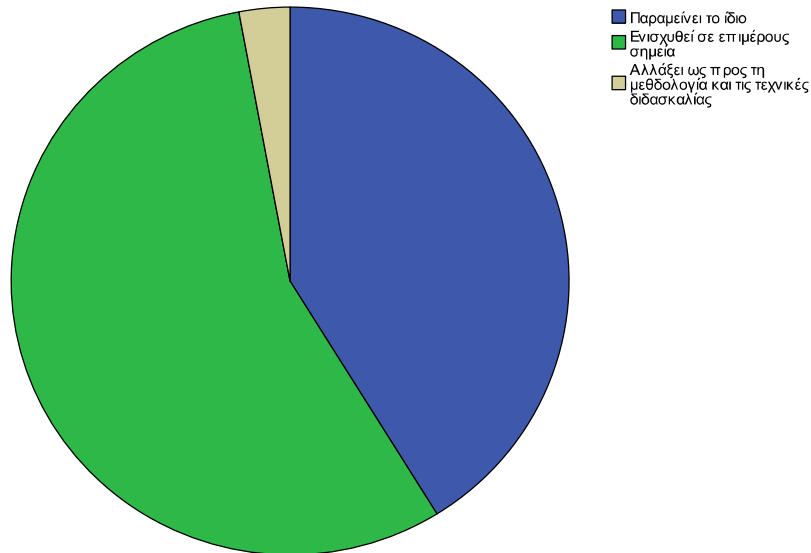
Σχέδιο μαθήματος σε σχέση με το Έργο

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο Παραμένει το ίδιο	14	41,2	41,2	41,2
Ενισχυθεί σε επιμέρους σημεία	19	55,9	55,9	97,1
Αλλάξει ως προς τη μεθοδολογία και τις τεχνικές διδασκαλίας	1	2,9	2,9	100,0
Σύνολο	34	100,0	100,0	

Γράφημα 9

Σχέδιο μαθήματος σε σχέση με το Έργο

Από τον Πίνακα και το Γράφημα 9 προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων (55,9%) επισημαίνει την ανάγκη επιμέρους ενισχύσεων και το υπόλοιπο 41,2% αξιολογεί ότι δεν απαιτείται καμία προσαρμογή-αλλαγή, ενώ μόνο ένα μικρό μέλος του διδακτικού προσωπικού (2,9%) συνηγορεί υπέρ της «ριζικής αναπροσαρμογής».

Το διδακτικό προσωπικό τέλος αξιολογεί ότι τα προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα είχαν σημαντικές επιπτώσεις στους/ις εκπαιδευόμενους/ες σε σειρά επιμέρους διαστάσεις.

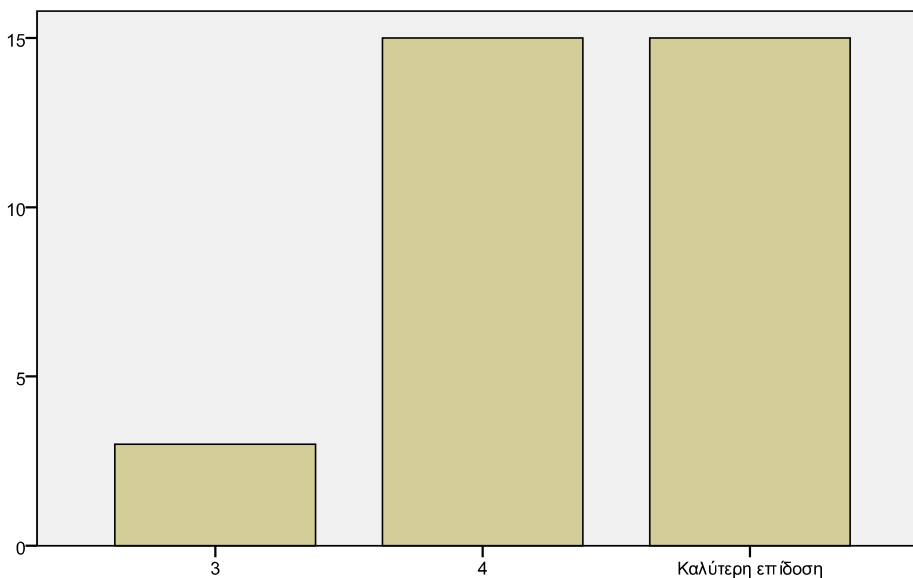
Πίνακας 10

Συμβολή του μαθήματος στους εκπαιδευόμενους: Ενίσχυση γνώσεων/δεξιοτήτων

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	3	3	8,8	9,0	9,1
	4	15	44,1	45,5	54,5
	Καλύτερη επίδοση	15	44,1	45,5	100,0
	Υποσύνολο	33	97,1	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	1	2,9		
Σύνολο		34	100,0		

Γράφημα 10

Συμβολή του μαθήματος στους εκπαιδευόμενους: Ενίσχυση γνώσεων/δεξιοτήτων

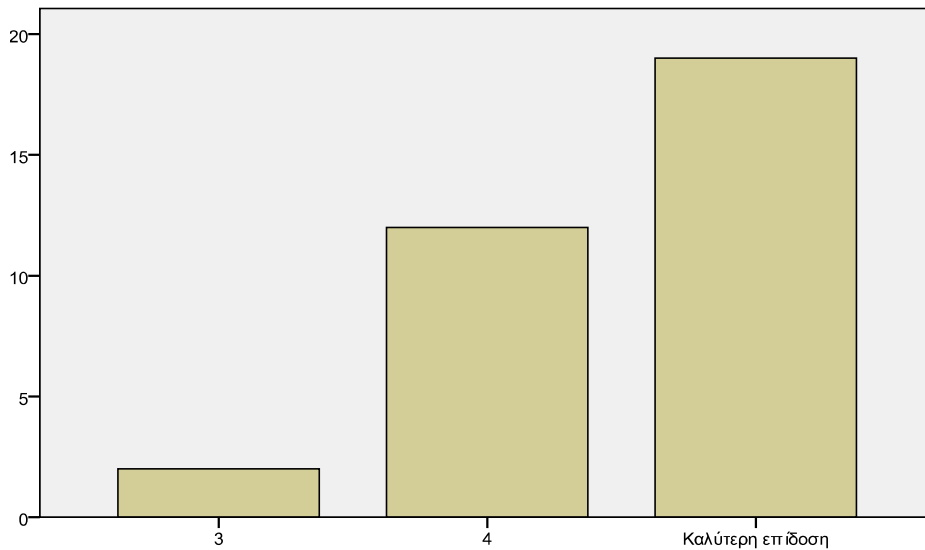

Πίνακας 11

Συμβολή του μαθήματος στους εκπαιδευόμενους: Ενίσχυση ενδιαφέροντος
για απόκτηση νέων γνώσεων

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	3	2	5,9	6,1	6,1
	4	12	35,3	36,4	42,4
	Καλύτερη επίδοση	19	55,9	57,6	100,0
	Υποσύνολο	33	97,1	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	1	2,9		
Σύνολο		34	100,0		

Γράφημα 11
Συμβολή του μαθήματος στους εκπαιδευόμενους: Ενίσχυση ενδιαφέροντος
για απόκτηση νέων γνώσεων

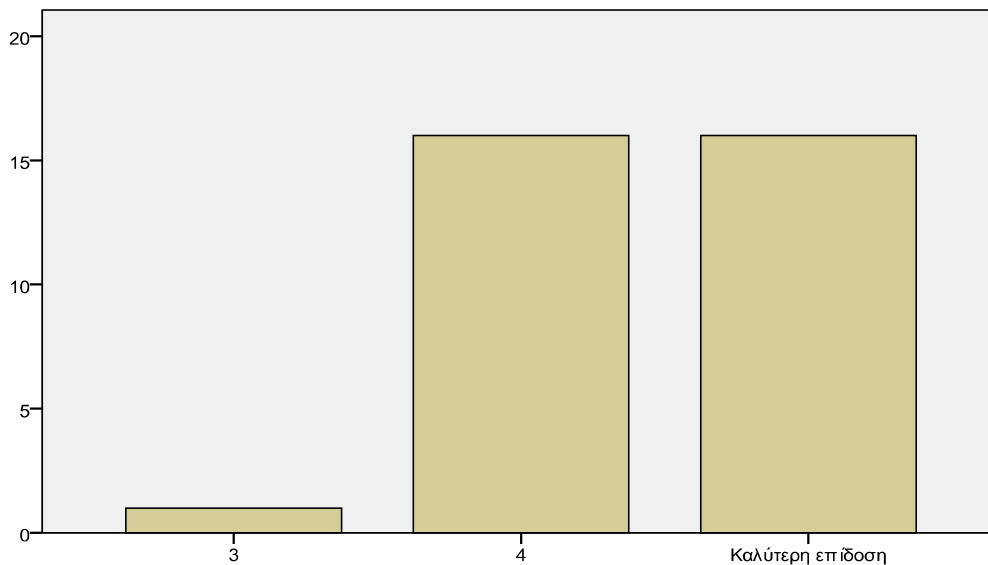
Πίνακας 12

**Συμβολή του μαθήματος στους εκπαιδευόμενους: Ενίσχυση συναισθηματικής
 κινητοποίησης/συμμετοχής**

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	3	1	2,9	3,0	3,0
	4	16	47,1	48,5	51,5
	Καλύτερη επίδοση	16	47,1	48,5	100,0
	Υποσύνολο	33	97,1	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	1	2,9		
Σύνολο		34	100,0		

Γράφημα 12

**Συμβολή του μαθήματος στους εκπαιδευόμενους: Ενίσχυση συναισθηματικής
 κινητοποίησης/συμμετοχής**

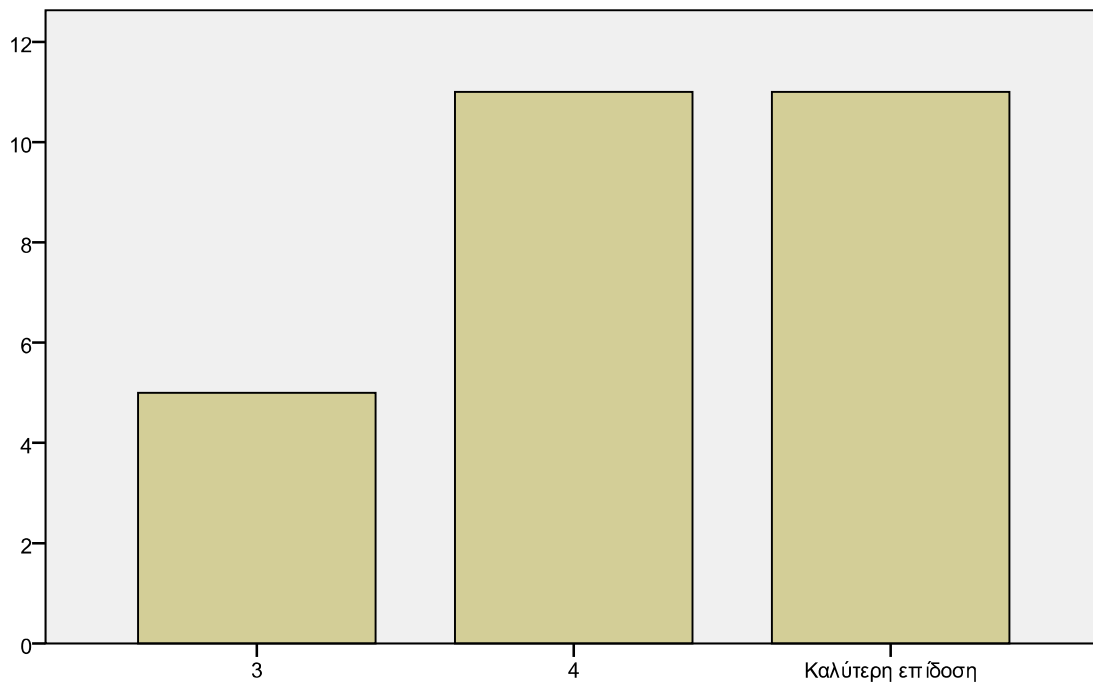
Πίνακας 13

Συμβολή του μαθήματος στους εκπαιδευόμενους: Ενίσχυση κοινωνικής συμμετοχής

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρο	3	5	14,7	18,6	18,5
	4	11	32,4	40,7	59,3
	Καλύτερη επίδοση	11	32,4	40,7	100,0
	Υποσύνολο	27	79,4	100,0	
	Ελλείπουσες τιμές	7	20,6		
	Σύνολο	34	100,0		

Γράφημα 13

Συμβολή του μαθήματος στους εκπαιδευόμενους: Ενίσχυση κοινωνικής συμμετοχής

Από τους Πίνακες και τα Γραφήματα 10, 11, 12 και 13 προκύπτει ότι η πλειοψηφία του ερωτώμενου διδακτικού προσωπικού αξιολογεί ότι τα προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα είχαν θετικές επιπτώσεις στο σώμα των εκπαιδευόμενων. Στις ανώτερες τιμές που προσφέρονται το διδακτικό προσωπικό αξιολογεί ότι σε ποσοστό 45,5% ενισχύθηκαν οι γνώσεις και δεξιότητες των εκπαιδευόμενων, σε ποσοστό 57,6% το ενδιαφέρον τους για απόκτηση νέων γνώσεων, σε ποσοστό 48,5% η συναισθηματική τους κινητοποίηση/συμμετοχή και σε ποσοστό 40,7% η κοινωνική συμμετοχή τους.

Συμπερασματικά, η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων αξιολογεί με θετικό πρόσημο την εκπαιδευτική εμπειρία ως «ιδιαιτέρα ενδιαφέρουσα» και τη συστήνει ανεπιφύλακτα σε συναδέλφους. Κρίνει δε ότι τα παρεχόμενα μαθήματα σε μεγάλο βαθμό εξυπηρετούν τους στόχους των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, αν και χρήζουν επιμέρους προσαρμογές, και έχουν θετικές επιπτώσεις στους/ις εκπαιδευόμενους/ες ιδίως σε ότι αφορά στην ενίσχυση του ενδιαφέροντός τους για την απόκτηση νέων γνώσεων.

2.4. Σύνοψη-Συμπεράσματα

Από την ανάλυση που προηγήθηκε μπορεί να λεχθεί ότι τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα επιτυγχάνουν σε σημαντικό βαθμό τους στόχους τους. Διεισδύουν σχετικά ισόρροπα σε όλες τις δέσμες ηλικιών του ενήλικου πληθυσμού-στόχου ο οποίος παράλληλα εμφανίζει ποικίλο επαγγελματικό, εκπαιδευτικό και οικογενειακό προφίλ.

Τα προσφερόμενα προγράμματα καταφέρνουν να υλοποιούν τους στόχους τους σε σχέση με το εν λόγω εκτεταμένο και διαφοροποιημένο πληθυσμό-στόχο λόγω του ότι είναι κοινά αποδεκτό πως διαθέτουν καλή οργάνωση, γραμματειακή υποστήριξη και υλικοτεχνική υποδομή. Διαθέτουν επίσης άρτιο επιστημονικό προσωπικό που κινητοποιεί σε διάλογο και συμμετοχή το σώμα των εκπαιδευόμενων. Οι τελευταίοι αναγνωρίζουν την αυταξία της γνώσης και ενισχύουν την επιθυμία τους να παρακολουθήσουν επόμενο κύκλο ή ανάλογα εκπαιδευτικά προγράμματα. Η εν λόγω αναζήτηση ενδεχομένως είναι και η σημαντικότερη θετική επίπτωση των προσφερόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σελίδα 107 από 122

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Υπόδειγμα Ερωτηματολογίου Αξιολόγησης από τους εκπαιδευόμενους

Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ

Σελίδα 109 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Ακαδημία Πλάτωνος - Η Πολιτεία και ο Πολίτης», MIS 364499
Δράση 1 «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες»
Π 1.4.3 Έκθεση Αξιολόγησης

Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικες Πολίτες
8^{ος} κύκλος

Αγαπητέ/ή Κύριε/Κυρία

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται ανώνυμα και αποσκοπεί στην αξιολόγηση και, κατ' επέκταση, βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Σας ευχαριστούμε θερμά για τη συμμετοχή σας.

Σελίδα 2 από 7

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Σελίδα 110 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

«Ακαδημία Πλάτωνος - Η Πολιτεία και ο Πολίτης», MIS 364499
Δράση 1 «Εκπαιδευτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας για ενήλικες πολίτες»
Π 1.4.3 Έκθεση Αξιολόγησης

Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικες Πολίτες
8^{ος} κύκλος

A' : ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

1. Τίτλος Θεματικής Ενότητας:.....

2. Διδάσκων/ουσα τμήματος: .....

B' : ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο:

Ανδρας:

Γυναίκα:

2. Ηλικία:

18-24:

25-34:

35-44:

45-54:

55->:

3. Εκπαιδευτικό επίπεδο:

Βασική Εκπ/ση:

Απόφοιτος/η Δευτ/θμιας Εκπ/σης:

Απόφοιτος/η Ι.Ε.Κ.:

Απόφοιτος/η Τ.Ε.Ι.:

Απόφοιτος/η Πανεπιστημίου:

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα

Διδακτορικό Δίπλωμα

4. Επιστημονικό πεδίο (για απόφοιτους/ες Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης):

Κλασικές σπουδές:

Φιλολογικές σπουδές:

Οικονομικά:

Κοινωνιολογία:

Νομικά:

Πολιτική Επιστήμη:

Ψυχολογία:

Καλές Τέχνες / Αρχιτεκτονική:

Θετικές Επιστήμες:

Σελίδα 3 από 7

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Σελίδα 111 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικες Πολίτες
8^{ος} κύκλος

Άλλο (προσδιορίστε):

5. Οικογενειακή κατάσταση:

Έχετε παιδιά;

Όχι Έχω παιδιά ενήλικα Έχω παιδιά ανήλικα
Έχω παιδιά και ενήλικα και ανήλικα

6. Εργασιακή κατάσταση:

Εργαζόμενος/η στον ιδιωτικό τομέα: Εργαζόμενος/η στο δημόσιο τομέα: Εκπαιδευτικός
Μακροχρόνια άνεργος/η (>12 μήνες): Συνταξιούχος: Φοιτητής/ήτρια:
Αυτοαπασχολούμενος/η: Άνεργος/η:
Άλλο (προσδιορίστε):

Γ' : ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ/ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ/ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

1. Η ενημέρωσή σας για το πρόγραμμα προήλθε από:

Άτομο που ήδη το έχει παρακολουθήσει: Άτομο που ήταν ενήμερο για το πρόγραμμα:
Σχετική ενημερωτική καταχώρηση στο Διαδίκτυο: Τον ιστότοπο του έργου:
Άλλο (προσδιορίστε):

2. Παρακολουθήσατε προηγούμενο κύκλο του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού προγράμματος;

Ναι: Όχι:

3. Παρακολουθήσατε άλλο εκπαιδευτικό πρόγραμμα στην τελευταία διετία;

Ναι: Όχι:

Σελίδα 4 από 7

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σελίδα 112 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικες Πολίτες
8^{ος} κύκλος

4. Με βάση πενταβάθμια κλίμακα (όπου η τιμή 1 αντιστοιχεί στο λιγότερο σημαντικό κίνητρο και η τιμή 5 στο υψηλότερο) σημειώστε σε ποιο βαθμό οι παρακάτω λόγοι σας ώθησαν να συμμετέχετε στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (κυκλώστε την αντίστοιχη τιμή):

Προσωπική καλλιέργεια:	1	2	3	4	5
Απόκτηση νέων γνώσεων:	1	2	3	4	5
Βελτίωση κοινωνικών επαφών:	1	2	3	4	5
Επαγγελματική εξέλιξη:	1	2	3	4	5

Δ': ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

1. Η γραμματειακή υποστήριξη του προγράμματος υπήρξε:

Άριστη: Ικανοποιητική: Εν μέρει επαρκής: Πλημμελής:

2. Οι διατιθέμενοι χώροι διδασκαλίας ήταν:

Ιδανικοί: Ικανοποιητικοί: Εν μέρει ικανοποιητικοί: Ακατάλληλοι:

3. Τα διατιθέμενα εποπτικά μέσα διδασκαλίας ήταν:

Επαρκή: Ικανοποιητικά: Εν μέρει επαρκή: Ανεπαρκή:

Ε': ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ (ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ, ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ)

1. Με βάση πενταβάθμια κλίμακα (όπου 1 η δυσμενέστερη τιμή και 5 η άριστη) αξιολογήστε τον/ην διδάσκοντα/ουσα ως προς τις εξής παραμέτρους (κυκλώστε την αντίστοιχη τιμή):

Γνώση του αντικειμένου:	1	2	3	4	5
Ικανότητα επικοινωνίας:	1	2	3	4	5
Ενθάρρυνση διαλόγου:	1	2	3	4	5
Παρεχόμενο εκπαιδευτικό υλικό:	1	2	3	4	5
Οργάνωση/συνοχή μαθήματος:	1	2	3	4	5
Μέθοδοι/τεχνικές διδασκαλίας:	1	2	3	4	5

Σελίδα 5 από 7

Σελίδα 113 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικες Πολίτες
8^{ος} κύκλος

2. Με βάση πενταβάθμια κλίμακα (όπου 1 η δυσμενέστερη τιμή και 5 η άριστη) αξιολογήστε τα εργαστήρια (workshops) της θεματικής ενότητας που παρακολουθήσατε ως προς τις εξής παραμέτρους (κυκλώστε την αντίστοιχη τιμή):

Ενθάρρυναν το διάλογο και τη συμμετοχή:	1	2	3	4	5
Εξειδίκευαν περαιτέρω όσα ήδη είχαν διδαχθεί:	1	2	3	4	5
Προσέθεσαν κάτι αξιολογο ή ενδιαφέρον:	1	2	3	4	5
Είχαν καλή οργάνωση και συνοχή μεταξύ τους:	1	2	3	4	5

3. Γενικά, από τα Εργαστήρια (Workshops) που συμμετείχατε θα λέγατε ότι είσθε ικανοποιημένος/η:

Πάρα πολύ: Πολύ: Λίγο: Καθόλου:

ΣΤ': ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Η θεματική ενότητα που παρακολουθήσατε ανταποκρίθηκε στις απαιτήσεις, τα κίνητρα και τις προσδοκίες σας:

Πλήρως: Σε μεγάλο βαθμό: Αρκετά:
Εν μέρει: Πολύ λίγο: Καθόλου:

2. Με βάση πενταβάθμια κλίμακα (όπου 1 η δυσμενέστερη τιμή και 5 η άριστη) αξιολογήστε τη θεματική ενότητα που παρακολουθήσατε ως προς τις εξής παραμέτρους (κυκλώστε την αντίστοιχη τιμή):

Απόκτηση νέων γνώσεων:	1	2	3	4	5
Ειδικά προσωπικά οφέλη:	1	2	3	4	5
Ανάπτυξη κοινωνικών επαφών/κοινωνικότητας:	1	2	3	4	5
Αναγνώριση της αξίας της γνώσης:	1	2	3	4	5
Επαγγελματική εξέλιξη:	1	2	3	4	5
Πρακτική χρησιμότητα των παρεχόμενων γνώσεων:	1	2	3	4	5

Σελίδα 6 από 7

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σελίδα 114 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Υπόδειγμα Ερωτηματολογίου Αξιολόγησης από το Διδακτικό Προσωπικό

Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Σελίδα 117 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικες Πολίτες
8^{ος} κύκλος

Αγαπητέ/ή Συνάδελφε/έλφισσα

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται ανώνυμα και μας βοηθά να αξιολογήσουμε και, κατ' επέκταση, βελτιώσουμε τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα. Με τη βεβαιότητα πως η εν λόγω αξιολόγηση αποτελεί και δική σου επιδίωξη σ' ευχαριστούμε θερμά για τη συνεργασία.

Σελίδα 2 από 6

Σελίδα 118 από 122

Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικες Πολίτες
8^{ος} κύκλος

ΗΜ/ΝΙΑ: _____

A' : ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

1. Τίτλος Θεματικής Ενότητας:.....

B' : ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο:

Ανδρας:

Γυναίκα:

2. Ηλικία:

25-34: | |

35-44: |

45-54: |

55->: |

3. Οικογενειακή κατάσταση:

Έχετε παιδιά:

Όχι

Έχω παιδιά ενήλικα

Έχω παιδιά ανήλικα

Έχω παιδιά και ενήλικα και ανήλικα

4. Η διδασκαλία στα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα κατά τη διάρκεια του 8^{ου} κύκλου υπήρξε για εσάς μοναδική απασχόληση;

Ναι:

Όχι: |

Σελίδα 3 από 6

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικες Πολίτες
8^{ος} κύκλος

Γ΄: ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΥΠΟΔΟΜΕΣ

1. Με βάση πενταβάθμια κλίμακα, όπου η τιμή 1 αντιστοιχεί στη χειρότερη επίδοση και η τιμή 5 στη βέλτιστη, αξιολογήστε τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα ως προς (κυκλώστε την αντίστοιχη τιμή):

Γενικό σχεδιασμό-οργάνωση:	1	2	3	4	5
Γραμματειακή υποστήριξη:	1	2	3	4	5
Διατιθέμενοι χώροι διδασκαλίας:	1	2	3	4	5
Διατιθέμενα εποπτικά μέσα διδασκαλίας:	1	2	3	4	5
Χρονική διάρκεια:	1	2	3	4	5

Δ΄: ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Με βάση πενταβάθμια κλίμακα, όπου η τιμή 1 αντιστοιχεί στη χειρότερη επίδοση και η τιμή 5 στη βέλτιστη, αξιολογήστε τους/ις εκπαιδευόμενους/ες ως προς (κυκλώστε την αντίστοιχη τιμή):

Ενδιαφέρον-συμμετοχή:	1	2	3	4	5
Ειδικές γνώσεις:	1	2	3	4	5
Δεκτικότητα σε εκπαιδευτικές μεθόδους:	1	2	3	4	5
Αναλυτική-συνθετική ικανότητα:	1	2	3	4	5

2. Οι επιδόσεις των εκπαιδευόμενων επέδρασαν στην αναδιαμόρφωση του μαθήματος στην πορεία εξέλιξής του;

Σε μεγάλο βαθμό: Αρκετά: Σε μικρό βαθμό: Καθόλου:

Σελίδα 4 από 6

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σελίδα 120 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικες Πολίτες
8^{ος} κύκλος

3. Με βάση πενταβάθμια κλίμακα, όπου η τιμή 1 αντιστοιχεί στη χειρότερη επίδοση και η τιμή 5 στη βέλτιστη, αξιολογήστε τα παρεχόμενα εργαστήρια (workshops) ως προς τη:

Σχέση τους με τη διδασκαλία:	1	2	3	4	5
Οργάνωση/συνοχή:	1	2	3	4	5
Πληρότητα υλοποίησης:	1	2	3	4	5
Προσθήκη νέας γνώσης:	1	2	3	4	5
Ανατροφοδότηση της διδασκαλίας:	1	2	3	4	5

4. Στη διάρκεια της διδασκαλίας χρησιμοποιήθηκαν μεθοδολογίες/τεχνικές εκπαίδευσης όπως:

Ομάδες εργασίας:	Ναι:	☐	Όχι:	☐
Ατομικές εισηγήσεις/εργασίες:	Ναι:	☐	Όχι:	☐
Παιχνίδι ρόλων:	Ναι:	☐	Όχι:	☐

5. Στη διάρκεια της διδασκαλίας χρησιμοποιήθηκαν:

Οπτικοακουστικό υλικό:	Ναι:	☐	Όχι:	☐
Πρακτικά παραδείγματα:	Ναι:	☐	Όχι:	☐
Εκπαιδευτικό υλικό:	Ναι:	☐	Όχι:	☐

Ε΄: ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ/ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Με βάση την εκπαιδευτική εμπειρία από τη Θεματική Ενότητα στην οποία διδάξατε θα προτεινάτε σε συναδέλφους σας να συμμετέχουν στα παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα;

Σίγουρα ναι: Μάλλον ναι: Μάλλον όχι: Σίγουρα όχι:

Σελίδα 5 από 6

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σελίδα 121 από 122

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικες Πολίτες
8^{ος} κύκλος

2. Με βάση την εκπαιδευτική εμπειρία από τη Θεματική Ενότητα στην οποία διδάξατε θα λέγατε πως σε σχέση με άλλες εμπειρίες διδασκαλίας που έχετε αυτή χαρακτηρίζεται ως (επιλέξτε μία μόνο απάντηση):

Ιδιαίτερα Ενδιαφέρουσα Εποικοδομητική
Ενδιαφέρουσα
Δύσκολη Ισοδύναμη Απογοητευτική

3. Με βάση την εκπαιδευτική εμπειρία από τη Θεματική Ενότητα στην οποία διδάξατε θα λέγατε πως το σχέδιο μαθήματος που υλοποιήσατε σε σχέση με τη λογική και τις επιδιώξεις του Έργου («Ακαδημία Πλάτωνος: Η Πολιτεία και ο Πολίτης») θα πρέπει να (επιλέξτε μία μόνο απάντηση):

Παραμένει το ίδιο: Αναμορφωθεί ριζικά: Ενισχυθεί σε επιμέρους σημεία:
Αλλάξει ως προς τη μεθοδολογία και τις τεχνικές διδασκαλίας:

4. Με βάση πενταβάθμια κλίμακα (όπου 1 η δυσμενέστερη τιμή και 5 η άριστη) αξιολογήστε τη συμβολή του μαθήματος που διδάξατε σε σχέση με τους/ις εκπαιδευόμενους/ες ως προς την (κυκλώστε την αντίστοιχη τιμή):

Ενίσχυση των γνώσεων/δεξιοτήτων:	1	2	3	4	5
Ενίσχυση του ενδιαφέροντος για απόκτηση νέων γνώσεων:	1	2	3	4	5
Ενίσχυση της συναισθηματικής κινητοποίησης/συμμετοχής:	1	2	3	4	5
Ενίσχυση της κοινωνικής συμμετοχής:	1	2	3	4	5

5. Παρατηρήσεις-προτάσεις για το πρόγραμμα:

Σελίδα 6 από 6

Σελίδα 122 από 122

